

Etusivu>Rahavaateet>Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Varallisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet oikeudenkäynnin aikana EU-maissa

Joskus voi olla tarpeen toteuttaa toimia nopeasti, jo ennen lopullisen tuomion antamista, toisessa jäsenvaltiossa, joka ei ole oikeudenkäyntimenettelyn pääasian käsittelypaikka.

Vaikka oikeudenkäyntimenettely tuomioistuimessa olisi jo vireillä, on olemassa riski, että velallinen käyttää hyväkseen menettelyjen hitautta ja erilaisia muutoksenhakukeinoja välttääkseen velkojiaan ennen lopullisen tuomion antamista. Velallinen saattaa esimerkiksi hankkiutua maksukyvyttömyystilaan tai siirtää varojaan velkojien ulottumattomiin. Tällaisessa tilanteessa on aiheellista pyytää tuomioistuinta toteuttamaan väliaikaistoimia.

Tuomioistuin voi määrätä väliaikais- tai turvaamistoimia, jotka kohdistuvat velallisen omaisuuteen. Tarkoituksena on suojata menettelyn kohteena oleva omaisuus jo ennen asiassa tehtävää lopullista ratkaisua, jotta voidaan varmistaa, että lopullinen ratkaisu on mahdollista panna täytäntöön.

Tällaisten toimenpiteiden määräämisen aineelliset edellytykset vaihtelevat kuitenkin huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Päivitetty viimeksi: 18/01/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Tämän sivun alkukielistä versiota on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Belgia

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Turvaamistoimilla pyritään turvaamaan oikeuksien toteutuminen. Käytännössä velkoja voi niiden ansiosta suojautua velallisen maksukyvyttömyysriskiltä.

Jos turvaamistoimet eivät riitä, tuomioistuin voi antaa määräyksen välitoimista, jotka vastaavat vaikutuksiltaan päätöstä, joka on odotettavissa pääasiaa koskevassa oikeudenkäynnissä. Lopullisessa päätöksessä välitoimet joko vahvistetaan tai kumotaan.

Tuomioistuin voi määrätä velallisen omaisuuteen kohdistuvia väli- ja turvaamistoimia. Velan perintään sovelletaan periaatetta, jonka mukaan velallinen vastaa veloistaan koko irtaimella omaisuudella (rahavarat, huonekalut, korut, osuudet, osakkeet) ja kiinteällä omaisuudella (maaomaisuus, rakennukset, asunto). Velkoja voi kohdistaa perinnän myös velallisen saataviin (talletukset, palkka).

1.1. Turvaamistoimet

A. Hukkaamiskielto

Kiireellisissä tapauksissa velkoja voi hakea tuomioistuimelta velallisen omaisuuden asettamista hukkaamiskieltoon tähän soveltuvan omaisuuden osalta (oikeudenkäyntilain (*Gerechelijk Wetboek / Code judiciaire*) 1413 §). Hukkaamiskieltoon kohteena oleva omaisuus ei ole enää velallisen vapaasti hallittavissa. Hän ei siis voi myydä, lahjoittaa eikä kiinnittää kyseistä omaisuutta. Hallintaoikeuden menetyksellä on ainoastaan suhteellinen, hukkaamiskieltoa hakennutta velkojaa suojaava vaikutus. Omaisuuden omistus- ja nautinto-oikeus säilyy velallisella.

B. Takavarikko

Takavarikolla tarkoitetaan riidanalaisen omaisuuden luovuttamista säilytystä varten, kunnes asiassa on annettu lopullinen päätös (siviililain (*Burgerlijk Wetboek / Code civil*) 1955 § ja sitä seuraavat). Takavarikko perustuu joko asianosaisten väliseen sopimukseen (tavanomainen menettely) tai tuomioistuimen määrävukseen (oikeudellinen menettely). Toisin kuin tavanomainen säilöönnotto, takavarikko voi kohdistua myös kiinteään omaisuuteen (siviililain 1959 §).

C. Omaisuuden luettelointi

Omaisuuden luetteloinnin tarkoituksena on määrittää perinnön, avio-omaisuuden tai jakamattoman omaisuuden suuruus (oikeudenkäyntilain 1175 §) velkojien, puolison tai perillisten pyynnöstä. Luettelointia pyytävät saavat valita notaarin, joka laatii omaisuudesta todistusvoimaisen luettelon. Jos valinnassa ei päästä yksimielisyyteen, rauhantuomari nimeää notaarin (oikeudenkäyntilain 1178 §). Rauhantuomarilla on tuomiovalta kaikissa riita-asioissa.

D. Sinetöinti

Sinetöinnistä seuraa, ettei omaisuus ole enää käytettävissä. Silloin kun on kyseessä merkittävän edun suojeleminen, velkojat, puoliso tai perilliset voivat pyytää sellaisen varallisuuden sinetöintiä, joka on osa puolisoitten yhteistä omaisuutta, perintöä tai jakamatonta omaisuutta (oikeudenkäyntilain 1148 §).

Sinetöintimääräyksen antaa rauhantuomari. Hän voi myös määrätä sinetit poistettaviksi ne asettaneen henkilön taikka velkojien, puolison tai perillisten pyynnöstä. Jos sinettien poistoa vastustetaan, rauhantuomari tekee asiassa ratkaisun.

1.2. Välitoimet

Välitoimet ovat kumottavissa olevia toimia. Ne määrätään välitoimimenettelyssä tai pääasian käsittelyssä.

1.3. Väliaikainen täytäntöönpano

Väliaikainen täytäntöönpano on mahdollinen tilanteessa, jossa tuomioistuimen päätös ei ole vielä lainvoimainen, mutta täytäntöönpanoon sovelletaan tiukkoja ehtoja. Toisin sanoen niin kauan kuin päätökseen voi vielä hakea muutosta, sillä ei ole lainvoimaa eikä sitä voida periaatteessa panna täytäntöön. Tästä voi aiheutua kielteisiä vaikutuksia osapuolelle, joka vaatii vastapuolta täyttämään velvollisuutensa. Tietyissä tapauksissa kantaja voi pyytää tuomioistuimelta väliaikaista täytäntöönpanoa. Yksi väliaikaisen täytäntöönpanon muoto on velallisen omaisuuden asettaminen hukkaamiskieltoon.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

A. Hukkaamiskielto

Henkilö, jolle on annettu (vaikka ulkomaisenkin) tuomioistuimen päätös, voi pyytää haastemiestä asettamaan päätöksen kohteena olevan henkilön omaisuuden hukkaamiskieltoon. Jos päätöstä ei ole, hukkaamiskieltoon asettaminen edellyttää tuomioistuimen väliintuloa. Välimies ei voi määrätä omaisuutta hukkaamiskieltoon (oikeudenkäyntilain 1696 §).

Hukkaamiskieltoa koskeva hakemus toimitetaan pakkokeinotuomioistuimelle, joka ratkaisee asian samalla tavalla kuin välitoimimenettelyssä (oikeudenkäyntilain 1395 §). Haasteaika on vähintään kaksi päivää, mutta kiireellisissä tapauksissa sitä on mahdollista lyhentää.

Asianajaja toimittaa yksipuolisen hukkaamiskieltohakemuksen pakkokeinotuomioistuimelle, joka voi antaa luvan omaisuuden asettamiseen hukkaamiskieltoon. Pakkokeinotuomioistuimen on ratkaistava asia kahdeksan päivän kuluessa. Tämän jälkeen haastemiehen on toimitettava päätös ja haastehakemus velalliselle, jotta varmistetaan tämän tiedonsaanti.

Päätös on väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoinen, ja sillä on vain suhteellinen oikeusvoima. Pakkokeinotuomioistuin voi milloin tahansa muuttaa päätöstä tai perua sen, jos olosuhteet muuttuvat. Haastemiehen palkkiosta säädetään 30. marraskuuta 1976 annetulla kuninkaan määräyksellä (virallinen lehti (*Belgisch Staatsblad / Moniteur belge*), 8.2.1977)

B. Takavarikko

Tavanomaiseen takavarikkoon riittää asiaosaisten välinen sopimus eikä tuomioistuimen väliintuloa tarvita. Oikeudellisessa menettelyssä tapahtuvaan takavarikkoon tarvitaan sen sijaan tuomioistuimen määräys.

Henkilö, jonka hallintaa omaisuus siirretään, nimetään joko sopimuksessa tai tuomioistuimen määräyksessä. Kyseisen henkilön on pidettävä hyvä huoli hänelle uskottusta omaisuudesta ja palautettava se takavarikon päätyttyä. Kyseisen henkilön oikeudesta palkkioon on säädetty laissa (siviililain 1962 §:n kolmas momentti).

C. Väliuimet

Väliuimia on aina pyydyttävä tuomioistuimelta joko väliuimimenettelyssä tai pääasian käsittelyssä. Myös välimies voi antaa väliuimia koskevan määräyksen (oikeudenkäyntilain 1696 §).

Kiireellisissä tapauksissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen puheenjohtaja määrää väliuimista kaikissa asioissa, joita ei ole lailla suljettu sen tuomiovallan ulkopuolelle (oikeudenkäyntilain 584 §:n ensimmäinen momentti). Väliaikaisuus merkitsee sitä, ettei ratkaisulla ole lopullisia ja peruuttamattomia vaikutuksia. Myös kauppa- ja työtuomioistuimen puheenjohtajat voivat kiireellisissä tapauksissa antaa väliuimia koskevan määräyksen edellyttäen, että asia kuuluu niiden toimivaltaan.

Väliuimilla ei saa aiheuttaa haittaa pääasian käsittelylle, minkä vuoksi niiden oikeusvoima on suhteellinen. Väliuimimenettelystä vastaava tuomioistuin voi määrätä vain väliuimia, eivätkä määräykset siksi sido pääasiaa käsittelevää tuomioistuinta millään tavoin.

Esimerkiksi avioero-oikeudenkäynnissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen puheenjohtaja voi määrätä väliuimia, jotka koskevat puolisojen ja lasten henkilöä, omaisuutta ja elatusta (oikeudenkäyntilain 1280 §:n ensimmäinen momentti).

Haastemies ilmoittaa virallisesti vastapuolelle määrätyistä toimituksista, joita tämän on noudatettava tarvittaessa poliisin väliintulon ja/tai uhkasakon uhalla. Haastemiehen palkkiot vahvistetaan 30. marraskuuta 1976 annetulla kuninkaan määräyksellä (virallinen lehti, 8.2.1977).

Jos puoliset eivät tule toimeen keskenään, rauhantuomari voi ensimmäisessä oikeusasteessa määrätä esimerkiksi yhteistä kotia sekä lasten henkilöä ja omaisuutta koskevia kiireellisiä väliuimia ajanjaksoksi, jonka aviopuolisot tai suhteensa rekisteröineet avopuolisot asuvat vielä yhdessä. Toimet ovat väliaikaisia ja raukeavat puolisojen muuttaessa erilleen. Avioerotapauksessa ne eivät ole pysyvä ratkaisu. Avioeron lopullisista järjestelyistä määrätään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

D. Väliaikainen täytäntöönpano

Tuomio on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpano lykkäytyy, jos tuomioon haetaan muutosta, mutta kassaatiovalituksella ei ole vastaavaa vaikutusta (oikeudenkäyntilain 1397 §).

Lopullisen ratkaisun antava tuomioistuin voi sallia tuomion väliaikaisen täytäntöönpanon muissa kuin laissa kielletyissä tapauksissa (oikeudenkäyntilain 1398 §). Kiellettyjä tapauksia ovat avioero, asumusero, avioesteestä ilmoittaminen ja avioliiton mitätöinti. Väliaikainen täytäntöönpano ei ole mahdollinen myöskään tapauksissa, joissa alle 2 500 euron suuruinen erääntynyt saatava määrätään tuomioistuimen päätöksellä maksettavaksi (oikeudenkäyntilain 1399 §).

Mikäli väliaikainen täytäntöönpano on mahdollinen, se tapahtuu sitä hakeneen vastuulla. Tuomioistuin voi määrätä hakijan antamaan vakuuden ehtona väliaikaiselle täytäntöönpanolle (oikeudenkäyntilain 1400 §:n 1 momentti). Hakija voi tällöin ryhtyä täytäntöönpanoon, mutta hänen on suoritettava maksu valtion talletuskassaan (*Deposito- en Consignatiekas / Caisse des dépôts et consignations*) tai annettava pankkitakaus, koska vastaaja voi olla oikeutettu vahingonkorvaukseen, mikäli tuomio muuttuu korkeammassa oikeusasteessa.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

A. Hukkaamiskielto

Hukkaamiskielto voidaan määrätä vain kiireellisissä tapauksissa, jos saatava on selvä, rahassa määritelty ja erääntynyt.

Kiireellisyydellä tarkoitetaan sitä, että velallisen maksukyvyyn epävarmuus vaarantaa tämän omaisuuden kohdistuvan velkojan saatavan. Hukkaamiskieltoa ei määrätä pelkästään painostuskeinona, vaan se on oikeutettu aina kun velallisen taloudellinen tilanne on objektiivisesti arvioituna epävarma.

Kiireellisyysvaatimuksen on täytyttävä sekä hukkaamiskieltoon asettamishetkellä että ajankohtana, jona tuomioistuimen on päätettävä kiellon jatkamisesta. Hukkaamiskieltoon hakijan saatavan on oltava selvä. Tällä tarkoitetaan sitä, että vaatimuksen on oltava riittävän perusteltu eikä sen riittauttamiselle saa olla kohtuullisia perusteita. Lisäksi saatavan määrän on oltava rahassa määritelty tai ainakin alustavasti määriteltävissä. Jos velan täsmällistä määrää ei ole vahvistettu, hukkaamiskieltoon määräävä tuomioistuin arvioi sen. Velan on oltava myös erääntynyt, jotta velkojalla on oikeus ryhtyä sitä koskeviin perimistöimiin. Tätä vaatimusta on höllennetty oikeudenkäyntilain 1415 §:ssä siten, että hukkaamiskielto voi kohdistua myös tuleviin säännöllisiin tuloihin (elatusapu, vuokratulot, korot) ja jopa ehdollisiin ja satunnaisiin tuloihin.

B. Takavarikko

Tuomioistuin voi määrätä takavarikkoon hukkaamiskiellossa olevaa velallisen irtaimistoa, kiinteää tai irtainta omaisuutta, jonka omistus- tai hallintaoikeus on riitautettu kahden tai useamman henkilön kesken, sekä velallisen velan kuittaamiseen tarjoamaa omaisuutta (siviililain 1961 §). Yleisesti ottaen tämä pätee aina, kun olosuhteet oikeuttavat takavarikon käytön turvaamistoimenpiteenä omaisuuden säilyttämiseksi senhetkessä tilassaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta asian lopullista ratkaisua millään tavoin. Asian kiireellisyydellä ei ole tällöin merkitystä. Tuomioistuin noudattaa kuitenkin varovaisuutta takavarikkomääräyksen antamisessa, koska kyseessä on vakava ja poikkeuksellinen toimenpide, johon voidaan ryhtyä vain hyvillä perusteilla.

C. Väliuimet

Asia voidaan käsitellä väliuimimenettelyssä vain, jos se on niin kiireellinen, että ilman välittömiä toimenpiteitä hakijana olevalle asianosaiselle aiheutuisi huomattavaa vahinkoa tai vakavaa haittaa. Asian kiireellisyys onkin väliuimimenettelyn käynnistämisen tärkeimpiä edellytyksiä.

Myös pääasian käsittelyssä määrättävät väliuimet edellyttävät kiireellisyyttä. Rauhantuomarille voidaan osoittaa hakemus kiireellisiin väliuimiin ryhtymisestä.

D. Väliaikainen täytäntöönpano

Väliaikaisesta täytäntöönpanosta päättäessään tuomioistuin punnitsee hakijalle aiheutuvaa riskiä, että vastapuoli viivästyttää tarpeettomasti tuomion täytäntöönpanoa tai estää sen. Tuomion antanut tuomioistuin voi antaa määräyksen väliaikaisesta täytäntöönpanosta, jos vastapuoli hakee tuomioon muutosta vain estääkseen sen täytäntöönpanon. Tietynyyppisissä asioissa väliaikainen täytäntöönpano on kuitenkin kielletty (ks. edellä).

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

A. Hukkaamiskielto

Kaikentyyppinen omaisuus (irtain, kiinteä, immateriaalinen) voidaan asettaa hukkaamiskieltoon. Tiettyä omaisuutta ei voida kuitenkaan määrätä hukkaamiskieltoon tai kielto voidaan kohdistaa siihen vain osittain. Hukkaamiskieltoa koskevat rajoitukset perustuvat joko lakiin, omaisuuden luonteeseen tai omaisuuden ja velallisen väliseen kytkökseen.

Omaisuus, jota ei voida asettaa hukkaamiskieltoon, luetaan oikeudenkäyntilain 1408 §:ssä. Siihen kuuluvat velallisen välttämättömyystarvikkeet, velallisen tai tämän lasten opintojen jatkamiseen tai ammatilliseen koulutukseen tarvittavat esineet, velallisen ammattinsa harjoittamiseen tarvitsemat tavarat, uskonnonharjoittamiseen liittyvät esineet, elintarvikkeet ja polttoaineet. Oikeudenkäyntilain 1410 §:n 2 momentissa säädetään rahamääristä, joita ei voida asettaa hukkaamiskieltoon. Sellaisia ovat muun muassa perhe-etuudet ja toimeen-tulotuki.

Velallisen palkka ja siihen rinnastettavissa olevat tulot voidaan määrätä hukkaamiskieltoon vain osittain. Asianomaisista määristä on säädetty oikeudenkäyntilain 1409 §:n 1 momentissa, ja niitä mukautetaan vuosittain kuninkaan määräyksellä kuluttajahintaindeksin perusteella. Oikeudenkäyntilain 1410 §:n 1 momentissa osittainen hukkaamiskielto laajennetaan koskemaan muita elatusmaksuja, eläkkeitä sekä työttömyys-, työkyvyttömyys- ja invalideettikorvauksia.

Ulosottomies laatii hukkaamiskieltoon asetettavasta omaisuudesta virallisen luettelon sen myöhemmin tapahtuvaa myyntiä varten, jos asiasta ei päästä velkojan kanssa ulosottomiehen välityksellä yksimielisyyteen. Ulosottomiehen luetteloiman omaisuuden hukkaaminen on rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla ankarasti kielletty.

B. Takavarikko

Tuomioistuin voi määrätä takavarikkoon hukkaamiskiellossa olevaa velallisen irtaimistoa, kiinteää tai irtainta omaisuutta, jonka omistus- tai hallintaoikeus on riitautettu kahden tai useamman henkilön kesken, sekä velallisen velan kuittaamiseen tarjoamaa omaisuutta (siviililain 1961 §).

C. Välitoimet

Välitoimimenettelyssä voidaan sopia tilapäisestä ratkaisusta kaikäntyyppisissä asioissa. Kaikissa tavallisissa siviilioikeudellisissa riita-asioissa toimivalta on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen puheenjohtajalla. Työ- ja kauppaoikeudelliset riidat on saatettava joko työ- tai kauppatuomioistuimen ratkaistavaksi.

Jos puoliset eivät tule toimeen keskenään, rauhantuomari voi määrätä esimerkiksi yhteistä kotia sekä lasten henkilöä ja omaisuutta koskevia kiireellisiä välitoimia ajanjaksoksi, jonka puoliset asuvat vielä yhdessä. Tämä koskee ainoastaan aviopuolisoita (siviililain 223 §:n ensimmäinen momentti) ja suhteensa rekisteröineitä avopuolisoita (siviililain 1479 §:n ensimmäinen momentti), mutta ei muita avopuolisoita.

D. Väliaikainen täytäntöönpano

Periaatteessa tuomari voi sallia minkä tahansa tuomion väliaikaisen täytäntöönpanon lukuun ottamatta laissa kiellettyjä tapauksia (oikeudenkäyntilain 1398 §). Kiellettyjä tapauksia ovat avioero, asumusero, avioesteestä ilmoittaminen ja avioliiton mitätöinti. Väliaikainen täytäntöönpano ei ole mahdollinen myöskään tapauksissa, joissa alle 2 500 euron suuruinen eräntynyt saatava määrätään tuomioistuimen päätöksellä maksettavaksi (oikeudenkäyntilain 1399 §).

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

A. Hukkaamiskielto

Hukkaamiskieltoon asetetun varallisuuden omistaja ei menetä omistus- tai nautintaoikeuttaan (käyttö, vuokraus, tuotto). Hän ei voi kuitenkaan luovuttaa eikä kiinnittää kyseistä omaisuutta. Jos omistaja määrää hukkaamiskieltoon alaisesta omaisuudestaan kiellon vastaisesti, kyseinen oikeustoimi on pätevä, mutta siihen ei voida vedota hukkaamiskieltoon hakijaa vastaan. Hakija voi näin ollen sivuuttaa nämä oikeustoimet ikään kuin niitä ei olisi tapahtunutkaan.

B. Takavarikko

Takavarikossa, kuten muussakin omaisuuden säilytönnössä, varallisuuden hallinta siirretään omaisuuden säilyttäjälle, joka voi ryhtyä ainoastaan omaisuutta säilyttäviin toimiin.

C. Välitoimet

Ei sovelleta.

D. Väliaikainen täytäntöönpano

Väliaikainen täytäntöönpano tarkoittaa sitä, että tuomio pannaan täytäntöön siitä huolimatta, että siihen voidaan vielä hakea muutosta. Hakija kantaa täytäntöönpanoon liittyvän riskin (ks. edellä).

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

A. Hukkaamiskielto

Hukkaamiskieltoon voimassaoloaika on periaatteessa kolme vuotta. Kiellon asettava tuomioistuin voi kuitenkin määrätä lyhyemmän voimassaoloajan. Voimassa oleva hukkaamiskielto on uusittavissa. Uusiminen eli käytännössä voimassaoloajan pidentäminen sallitaan perustelluissa ja kiireellisissä tapauksissa.

B. Takavarikko

Takavarikon voimassaoloaika ei ole rajoitettu laissa. Takavarikko kumotaan, jos varallisuuden säilyminen senhetkessä tilassaan ja lopullisen ratkaisun syntymisen eivät ole enää uhattuina.

C. Välitoimet

Välitoimien voimassaoloajasta ei säädetä laissa. Riita-asian lopullisessa päätöksessä välitoimet joko vahvistetaan tai kumotaan.

Rauhantuomarin määräämien kiireellisten välitoimien soveltaminen päättyy avioeromenettelyn käynnistyessä. Siitä lähtien toimivalta on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella, jonka puheenjohtajalle voidaan toimittaa välitoimien määräämistä koskeva hakemus.

D. Väliaikainen täytäntöönpano

Ei sovelleta.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

A. Hukkaamiskielto

Jos tuomioistuin hylkää hukkaamiskieltohakemuksen, hakija voi valittaa päätöksestä kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta (oikeudenkäyntilain 1419 §:n ensimmäinen momentti ja 1031 §). Valitus käsitellään kuten päätöksen antaneessa tuomioistuimessa, mutta ratkaisu tehdään esitutkintajaostossa (*raadkamer / chambre du conseil*). Jos omaisuutta määrätään hukkaamiskieltoon ylemmässä oikeusasteessa, hukkaamiskieltoa vastustavan velallisen on kolmantena osapuolena riitautettava tuomio muutoksenhakutuomioistuimessa.

Jos tuomioistuin määrää omaisuutta hukkaamiskieltoon, velallinen tai kuka tahansa asianosainen voi kolmantena osapuolena riitauttaa päätöksen (oikeudenkäyntilain 1419 §). Päätös on riitautettava kuukauden kuluessa sen tiedoksiannosta, ja asian käsittelee riitautetun päätöksen antanut tuomari (oikeudenkäyntilain 1125 §). Riitauttamisella ei ole lykkävää vaikutusta, jos hukkaamiskielto määräyksen antanut tuomioistuin suostuu täytäntöönpanon lykkäämiseen.

B. Takavarikko

Jos takavarikosta on sovittu osapuolten kesken, siihen ei voi hakea muutosta.

Tuomioistuimen päätökseen perustuvaan takavarikkoon voi hakea muutosta oikeuden-käyntilain säännösten mukaisesti.

C. Väliuimet

Osapuoli, jolle on aiheutunut vahinkoa väliuimienmenettelyssä annetusta päätöksestä, voi hakea kyseiseen päätökseen muutosta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtajan antamia päätöksiä koskevat muutoshakemukset käsitellään muutoksenhakutuomioistuimessa.

Työtuomioistuimen puheenjohtajan antamia päätöksiä koskevat muutoshakemukset käsittelee ylempi työtuomioistuin.

Muutoksenhauulle on asetettu yhden kuukauden määräaika päätöksen tiedoksiannosta silloin, kun menettelyn aloitus perustuu haastehakemukseen tai vapaaehtoiseen saapumiseen oikeuteen. Kuukauden pituista määräaika, joka lasketaan päätöksen tiedoksiannosta tuomioistuimen kirjelmällä, sovelletaan myös silloin, kun päätös on annettu yksipuolisesta hakemuksesta.

D. Väliaikainen täytäntöönpano

Väliaikaiseen täytäntöönpanoon ei voi hakea muutosta. Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin ei voi missään tapauksessa myöskään kieltää tai lykätä tuomion väliaikaista täytäntöönpanoa (oikeudenkäyntilain 1402 §).

Päivitetty viimeksi: 14/11/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Väliuimet ja turvaamistuimet - Bulgaria

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Oikeudenkäynnille on ominaista, että niiden kesto vaihtelee. Viiveet, jotka johtuvat oikeudenkäynnin etenemisestä useassa eri vaiheessa ja eri oikeusasteissa, saattavat heikentää tavoitellun oikeussuojan tehokkuutta, kun tuomio ja näin ollen myös sen voimaantulo viivästyvät. Tämän vuoksi laissa säädetään useista toimenpiteistä, joilla tavoitellun oikeussuojan tehokkuus voidaan varmistaa.

Kanteen turvaamistoimista säädetään siviiliprosessilain (*Grazhdanski protsesualen kodeks*) 389–404 §:n säännöksissä.

Siviiliprosessilain 391 §:n mukaan kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi, jos kantajan olisi ilman tällaisia väliuimia mahdollonta tai hyvin vaikeaa varmistaa tuomion mukaisten oikeutensa toteutuminen ja jos a) kanteen tukena on riittävät asiakirjatodisteet tai b) annetaan vakuus, jonka suuruuden tuomioistuin vahvistaa velvoitteita ja sopimuksia koskevan lain (*Zakon za zadalzhniata i dogovorite*) 180 ja 181 §:n mukaisesti. Vakuutta voidaan edellyttää, vaikka asiakirjatodisteet olisivat riittävät.

Näin ollen väliuimien myöntämisen perusedellytyksenä ja pakollisena ehtona on, että kantaja ei mahdollisesti voisi toteuttaa oikeuksiaan, jotka perustuvat todennäköisiin perusteisiin perustellun kanteen nojalla mahdollisesti annettavaan tuomioon.

Voidakseen myöntää kanteelle turvaamistoimen tuomarin on arvioitava, täytyvätkö seuraavat perusedellytykset: kanteen turvaamiselle on tarvetta, kanteelle on todennäköiset perusteet ja turvaamistoimi on kantajan esityksen mukaan soveltuva ja riittävä väline kyseessä olevan asian ja nimenomaisesti tavoitellun oikeussuojan kannalta.

Siviiliprosessilain 397 §:n 1 momentissa säädetään seuraavista turvaamistoimista:

kiinteän omaisuuden takavarikko,

irtaimen omaisuuden ja saatavien takavarikko, mukaan lukien yritysosakkeiden takavarikko,

muut tuomioistuimen määräämät asianmukaiset toimenpiteet, mukaan lukien moottoriajoneuvon takavarikointi ja täytäntöönpanon keskeyttäminen.

Tuomioistuin voi määrätä myös useita väliuimia aina kanteen arvoon asti.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Siviiliprosessilain 34 luvun mukaan kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi seuraavissa tapauksissa:

siviiliprosessilain 389 §:n mukaan kaikenlaisille kanteille voidaan myöntää turvaamistoimi asian käsittelyn kaikissa vaiheissa ennen oikeudellisen tutkinnan saattamista päätökseen muutoksenhakumenettelyssä,

siviiliprosessilain 390 §:n mukaan kaikille kanteille voidaan myöntää turvaamistoimi jo ennen kanteen nostamista.

Vireillä olevaa asiaa koskevien väliuimien hakeminen:

Kantajan on jätettävä hakemus tuomioistuimeen, jolla on toimivalta kyseisen riita-asian käsittelyyn. Jotta kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi, seuraavat siviiliprosessilain 391 §:ssä säädetty perusedellytykset on täytettävä: kanteelle on oltava todennäköiset perusteet, kanteen turvaamiselle on oltava tarvetta (eli kantajan kanne ei välttämättä toteudu, vaikka se hyväksyttäisiin), ja turvaamistoimen on oltava asianmukainen. Jos näyttöä ei ole riittävästi, tuomioistuin voi siviiliprosessilain 391 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti vaatia harkintansa mukaan kantajaa myös maksamaan rahallisen vakuuden, jonka suuruuden se määrää.

Kanteelle voidaan myöntää turvaamistoimi myös silloin, kun asian käsittely keskeytetään.

Turvaamistoimen hakeminen tulevalle kanteelle:

Hakemus jätetään paikassa, jossa kantajalla on vakituinen osoite tai jossa kanteen turvaamiseen käytettävä omaisuus sijaitsee. Jos vireillä on pyyntö täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan väliuimen myöntämiseksi, hakemus on jätettävä täytäntöönpanopaikan toimivaltaiselle tuomioistuimelle.

Kun tuomioistuin myöntää väliuimia tulevalle kanteelle, se asettaa enintään kuukauden mittaisen määräajan kanteen vireille panemiselle. Tällaiset väliuimet myönnetään samoilla aineellisilla edellytyksillä kuin vireillä olevaa asiaa koskevat väliuimet.

Hakemuksessa on ilmoitettava haettava väliuimi ja kanteen arvo. Hakemus on toimitettava asiaankuuluvaan piirituomioistuimeen (*rayonen sad*) tai maakuntatuomioistuimeen (*okrazhen sad*) siviiliprosessilain 104 §:ssä olevien, tuomioistuinten lainkäyttöaluetta ja toimivaltaa koskevien säännösten mukaisesti.

Hakemuksen voi jättää asianomainen henkilö tai tämän oikeudenkäyntiedustaja tai asianajaja. Jäljennöstä ei tarvita, sillä sitä ei toimiteta vastapuolelle.

Tuomioistuimen myöntämät väliuimet pannaan täytäntöön seuraavasti:

kiinteän omaisuuden takavarikon panee täytäntöön rekisteritoimisto,

irtaimen omaisuuden ja velallisen saatavien takavarikon panee täytäntöön valtion ulosottomies tai yksityinen ulosottomies esimerkiksi tekemällä

takavarikosta ilmoituksen kolmansille osapuolille, kuten pankkeille tai muille luottolaitoksille,

ajoneuvoja koskevat väliuimet panee täytäntöön liikennepoliisin asiasta vastaava yksikkö,

tuomioistuimen päätöksestä, jolla määrätään täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevasta väliuimesta, on toimitettava jäljennös sille ulosottomiehelle, joka pani täytäntöönpanomenettelyn vireille,

muut laissa säädetty toimet panee täytäntöön asianomaisen henkilön valinnan mukaan joko asiasta vastaava valtion ulosottomies tai yksityinen ulosottomies.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Edellä mainituista aineellisista edellytyksistä välitoimien myöntämiseksi säädetään siviiliprosessilain 391 §:ssä.

Turvaamistoimi voidaan myöntää elatusapusaataville myös ilman siviiliprosessilain 391 §:n vaatimusten täyttämistä. Tässä tapauksessa tuomioistuin voi myöntää välitoimen omasta aloitteestaan.

Kanteelle voidaan myöntää myös osittainen turvaamistoimi, joka koskee vain niitä kanteen osia, joista on riittävä näyttö.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Välitoimien kohteena voi yleisesti olla mikä tahansa velallisen omaisuus. Rahasaatavia koskevia kanteita ei voida turvata takavarikoimalla saatavia, jotka eivät ole täytäntöönpanokelpoisia.

Siviiliprosessilain 393 §:n 1 momentin mukaan turvaamistointa ei voida myöntää rahasaatavia koskeville kanteille, jotka on nostettu valtiota, valtion laitoksia tai terveydenhuoltolaitoksista annetun lain (*Zakon za lechebnite zavedenia*) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuja terveydenhuoltolaitoksia vastaan.

Välitoimen kohteena voivat olla seuraavat omaisuustyypit:

pankkitilit,

irtain omaisuus,

kiinteä omaisuus,

ajoneuvot niiden takavarikoinnin osalta,

täytäntöönpanotoimet,

tietyt tulevan velallisen varat eräissä muissa laissa nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Velallisen suorittamat mahdolliset omaisuuden siirrot ovat mitättömiä suhteessa velkojaan tai velkoihin. Kiinteän omaisuuden osalta mitättömiä ovat ainoastaan sellaiset toimet, jotka on suoritettu ulosoton rekisteröimisen jälkeen, kuten siviiliprosessilain 452 §:ssä säädetään.

Siviiliprosessilain 453 §:ssä säädetään olettamuksesta, jonka mukaan sellaisia velkojan tai velkojen oikeuksia, jotka on saatu ulosoton rekisteröimisen ja takavarikkoa koskevan ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen, ei voida panna täytäntöön.

Siviiliprosessilain 401 §:n mukaan turvaamistoimen saanut velkoja voi nostaa kanteen kolmatta velallista vastaan ja vaatia summia tai omaisuutta, jotka tämä kieltäytyy antamasta vapaaehtoisesti.

Kanteen turvaamismenettelyyn liittyvistä kustannuksista vastaa henkilö, jonka hakemuksen perusteella välitoimi myönnettiin, kuten siviiliprosessilain välitoimia koskevan 401 §:n mukaisesti sovellettavassa siviiliprosessilain 514 §:ssä säädetään.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Kanteen turvaamistoimen myöntäminen perustuu vireillä olevia asioita koskevaan periaatteeseen, jonka mukaan asiaankuuluva välitoimi on voimassa siihen asti, kunnes asia on käsitelty ja sitä koskeva ratkaisu on saanut lainvoiman.

Kun tuomioistuin myöntää välitoimia tulevalle kanteelle, se asettaa enintään kuukauden mittaisen määräajan kanteen vireille panemiselle. Jos kanteen vireillepanosta ei esitetä todisteita annetussa määräajassa, tuomioistuin peruuttaa välitoimen omasta aloitteestaan siviiliprosessilain 390 §:n 3 momentin mukaisesti.

Jos kanne, jolle on myönnetty välitoimia, pannaan vireille, kuten yleensä tapahtuu, välitoimet pysyvät voimassa ja niiden oikeusvaikutukset säilyvät asian ratkaisuun asti.

Siviiliprosessilain 402 §:ssä säädetään myönnettyjen välitoimien peruutusmenettelystä. Sen mukaan asianomaisen osapuolen on toimitettava asiasta hakemus ja annettava siitä jäljennös tiedoksi välitoimien myöntämistä hakeneelle henkilölle. Tämä henkilö voi jättää vastauksensa kolmen päivän kuluessa.

Tuomioistuin peruuttaa välitoimet suljetuin ovin pidettävässä istunnossa, kun se on varmistanut, ettei välitoimien myöntämisperuste ole enää voimassa tai että vastaaja on toimittanut kantajan vaatiman vakuussumman kokonaisuudessaan annetussa määräajassa (siviiliprosessilain 398 §:n 2 momentti).

Välitoimien peruuttamista koskevaan tuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta viikon kuluessa valituksella.

Siviiliprosessilain 398 §:n mukaan myönnettyt välitoimet voidaan korvata kahdessa seuraavassa tilanteessa:

398 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuin voi korvata tietyn välitoimen toisella välitoimella yhden osapuolen pyynnöstä ilmoitettuaan asiasta toiselle osapuolelle ja otettuaan huomioon tämän osapuolen kolmen päivän kuluessa esittämän mahdollisen vastauksen,

398 §:n 2 momentin mukaan vastaaja voi milloin tahansa korvata rahasaatavaa koskevan turvaamistoimen ilman toisen osapuolen suostumusta rahapantilla tai muilla arvopapereilla velvoitteita ja sopimuksia koskevan lain 180 ja 181 §:n mukaisesti.

Takavarikointi voidaan peruuttaa siviiliprosessilain 398 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Laki ei estä vastaajaa nostamasta kannetta kantajaa vastaan ja vaatimasta korvausta vastaajalle välitoimista aiheutuneesta vahingosta, jos välitoimien perusteena oleva kanne hylätään, sitä ei panna vireille määräaikaan mennessä tai asia raukeaa (siviiliprosessilain 403 §).

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Siviiliprosessilain 396 §:n mukaan tuomioistuimen antamaan kanteen turvaamistointa koskevaan päätökseen voi hakea muutosta tekemällä valituksen viikon kuluessa. Kantajan yhden viikon määräaika alkaa päivänä, jona kantaja on saanut tiedon päätöksestä, ja vastaajan (jota vastaan välitoimet on myönnetty) määräaika alkaa päivästä, jona ulosottomies, rekisterivirasto tai tuomioistuin antaa välitoimia koskevan ilmoituksen vastaajalle tiedoksi. Valituksesta on toimitettava jäljennös vastapuolelle, jonka on vastattava siihen viikon kuluessa.

Jos muutoksenhaun kohteena on välitoimien myöntämättä jättämistä koskeva päätös, kantajan valituksesta ei toimiteta jäljennöstä vastaajalle.

Jos muutoksenhakutuomioistuin tukee välitoimien myöntämistä tai myöntämättä jättämistä koskevaa päätöstä, asiaan ei voi hakea muutosta kassaatiovalituksella.

Jos muutoksenhakutuomioistuin on myöntänyt välitoimia, jotka hylättiin ensimmäisen asteen tuomioistuimessa,

muutoksenhakutuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta korkeimmasta kassaatioistuimista, mikäli siviiliprosessilain 280 §:ssä säädetty

edellytykset tällaiselle muutoksenhaulle täyttyvät.

Voimassa olevan siviiliprosessilain mukaan muutosta voidaan hakea sekä myönnettyihin välitoimiin että vakuussummaan, jonka tuomioistuin on määrännyt välitoimien myöntämisen ehdoksi. Muutoksenhaku muutoksenhakutuomioistuimesta ei kuitenkaan lykkää välitoimia ennen kuin ylemmän oikeusasteen

tuomioistuin on tehnyt päätöksen muutoksenhausta ja kumonnut välitoimet.

Päivitetty viimeksi: 03/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen

verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan

jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Tšekki

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Välitoimet:

Väliomioita käytetään, kun osapuolten välisiä suhteita halutaan hallita väliaikaisesti, tai kun tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon pelätään vaikeutuvan. Ennen pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin alkamista määrättäviä väliomioita säädellään yleensä siviiliprosessilain (laki 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) 74 §:llä ja sitä seuraavilla pykälillä, kun taas pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin alkamisen jälkeen määrättäviä väliomioita säädellään siviiliprosessilain 102 §:llä. Erityistilanteissa määrättäviä erityisväliomioita säädellään erityisoikeudenkäyntejä koskevalla lailla (laki 292/2013). Nämä välioiimet liittyvät alaikäisten puutteelliseen huolenpitoon (452 § ja sitä seuraavat pykälät) ja perheväkivallalta suojaamiseen (400 § ja sitä seuraavat pykälät). Lain 292/2013 12 §:ssä annetaan myös erityissäännöt, joilla täydennetään väliioimiin sovellettavia yleisiä järjestelyjä ja joita sovelletaan lain soveltamisalaan kuuluvissa oikeudenkäyntimenettelyissä.

Todistelun turvaaminen:

Todistelu turvataan, jos todisteiden saamisen pelätään vastaisuudessa olevan mahdotonta tai huomattavasti vaikeampaa (esim. herkästi pilaantuvia tuotteita koskevan ostosopimuksen virheellinen täyttäminen tai vakavasti sairaan ja hengenvaarassa olevan todistajan kuuleminen).

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Välioiimet:

Siviiliprosessilain (laki 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) 74 §:n 3 momentissa säädetään, että väliioimen määräämistä koskeva menettely käynnistetään hakemuksella.

Lain 292/2013 12 §:ssä säädetään, että tuomioistuin voi määrätä väliioimen omasta aloitteestaan vain niissä tapauksissa, joissa se voi myös aloittaa oikeudenkäynnin omasta aloitteestaan (esim. alaikäisen huoltoa koskeva oikeudenkäynti, oikeustoimikelpoisuuden menettämistä koskeva oikeudenkäynti, huoltajuusoikeudenkäynti ja kadonnutta tai kuollutta henkilöä koskeva oikeudenkäynti). Näissä tapauksissa tuomioistuin määrää väliioimen viran puolesta. Toimivalta määrätä väliomioita on tuomioistuimella, jonka tuomiovaltaan pääasia kuuluu. Tätä koskevista poikkeuksista säädetään lain 292/2013 400 ja 453 §:ssä.

Todistelu voidaan turvata

hakemuksesta ennen pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin alkamista (toimivaltainen tuomioistuin on se tuomioistuin, jonka tuomiovaltaan pääasia kuuluisi, tai tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä vaarassa olevat todisteet sijaitsevat) oikeudenkäynnin aikana myös ilman hakemusta.

Osapuolten tulisi olla läsnä todistelua turvattaessa, jos siitä mahdollisesti aiheutuvasta viivytyksestä ei ole vaaraa.

Todistelu voidaan turvata myös notaarin vahvistamalla asiakirjalla (*notářský zápis*) tai ulosottomiehen asiakirjalla (*exekutorský zápis*), jos tämä tapahtuu notaarin tai ulosottomiehen läsnä ollessa tai jos notaari tai ulosottomies on todennut tilanteen.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Väliioimi voidaan määrätä,

jos osapuolten välisten suhteiden hallinta edellyttää väliaikaisjärjestelyjä

jos tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon pelätään vaarantuvan

jotta suhteita voitaisiin hallita väliaikaisesti.

Väliaikaisjärjestelyjen tarvetta osapuolten välisten suhteiden hallinnassa on arvioitava tapauskohtaisten olosuhteiden mukaan. Väliioimi määrätään vain silloin, kun osapuolten välisten suhteiden hallinta selkeästi edellyttää väliaikaisjärjestelyjä. Väliioimen määräämiseen liittyvien muiden olosuhteiden osalta riittää, että osoitetaan ainakin väliioimeen liittyvän veloitteen asettamisen kannalta välttämättömät tosiseikat.

Päätöksen täytäntöönpanon vaikeutuminen

Jos väliioimen määräämistä haetaan, koska tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon pelätään vaikeutuvan, edunsaajalla (velkojalla) on oltava päätös tai muu asiakirja, jolla päätöksen täytäntöönpano voidaan perustella. Väliioimi voidaan määrätä vain siihen asti, että päätös tulee täytäntöönpanokelpoiseksi, tai jos on vakava syy siihen, että edunsaaja ei ole (väliaikaisesti) voinut vaatia asetetun velvollisuuden eli päätöksen täytäntöönpanoa oikeudellisen täytäntöönpanon kautta. Samalla tulee näyttää toteen seikat, joiden perusteella päätöksen täytäntöönpano on uhattuna (lähinnä suoritusvelvollisen käytöksen vuoksi).

Väliioimihakemuksen tulee sisältää siviiliprosessilain (laki 99/1963) 42 §:n 4 momentissa ja 75 §:ssä säädetyt tiedot, kuten sen tuomioistuimen tiedot, jolle hakemus on osoitettu

hakemuksen jättäjä ja asia eli väliioimen oikeuttavat seikat

hakemuksen tavoite eli se, mitä väliointia haetaan

hakemuksen päivämäärä ja hakijan tai hakijan edustajan allekirjoitus

selvitys siitä, että väliaikaisjärjestelyjä tarvitaan osapuolten välisten suhteiden hallintaan tai että tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon pelätään vaarantuvan.

Kaikki hakijan mainitsevat asiakirjat tulee liittää hakemukseen.

Hakijan tulee tallettaa hakemuksen jättämispäivään mennessä 10 000 Tšekin korunaa omasta aloitteestaan eli ilman tuomioistuimen kehotusta. Jos kyseessä on liiketoimintaan perustuva yritysten välinen suhde, talletuksen suuruus on 50 000 Tšekin korunaa. Talletusvaatimuksesta vapautetaan hakemukset, jotka koskevat sosiaalihuoltoa (esim. elatusapua, työllisyyttä tai henkilövahinkoja koskevia korvauksia). Hakemus hylätään, jos talletusvaatimus ei täyty.

Talletus toimii vakuutena korvaushakemuksille, jotka koskevat osapuolille tai kolmansille osapuolille (henkilöt, jotka eivät osallistu väliioimimenettelyyn) väliioimen määräämisestä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja tai muita menetyksiä.

Lain 292/2013 12 §:n 3 momentissa säädetään poikkeus laissa säädettyyn talletusvelvollisuuteen.

Todistelun turvaaminen:

Todistelu voidaan turvata ennen pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin alkamista, jos todisteiden saamisen pelätään vastaisuudessa olevan mahdotonta tai huomattavasti vaikeampaa. Todistusaineistoa ei turvata, jos sillä selkeästi ei ole merkitystä oikeudenkäynnin kannalta. Tuomioistuin hylkää todistelun turvaamista koskevan hakemuksen, jos se epäilee hakijan jättäneen hakemuksen jostain muusta syystä kuin todistelun turvaamiseksi (esim. saadakseen toisen henkilön toimista tietoja, jotka eivät muuten olisi saatavilla).

Yleisten tietojen lisäksi todistelun turvaamista koskevan hakemuksen tulee sisältää kuvaus tosiseikoista, jotka ovat todistelun kohteena. Myös turvattava todistusaineisto tulee eritellä.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Välioiimet:

Siviiliprosessilain 76 §:ssä säädetään, että välitoimella osapuoli voidaan määrätä esimerkiksi maksamaan elatusapua, tallettamaan tietty rahamäärä tuomioistuimeen, antamaan omaisuutta tuomioistuimen haltuun, olemaan luovuttamatta tiettyä omaisuutta tai oikeuksia, toteuttamaan jokin toimenpide tai pidättäytymään siitä tai sallimaan jonkin asian tekeminen. Toimi voi liittyä mihin tahansa osapuolen omaisuuteen. Välitoimen avulla tuomioistuin voi asettaa velvoitteen myös jollekin muulle kuin oikeudenkäynnin osapuolelle, jos se on perusteltavissa (esim. jos kiinteistön ostaja on tietoinen siitä, että kiinteistön myyjä ei ole täysin suorittanut maksuvelvoitteitaan velkojiaan kohtaan).

Laissa 292/2013 säädetyt erityisvälitoimet:

Lain 452 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetty lapsen tilannetta koskeva erityisvälitoimi voidaan määrätä, jos alaikäisen huolenpito katsotaan puutteelliseksi, riippumatta siitä, onko lapsen huoltajuus uskottu tietyille henkilöille vai ei, tai jos lapsen henki, normaali kehitys tai muut tärkeät edut ovat vaarantuneet tai niitä on loukattu. Tuomioistuimen välitoimella lapsen tilannetta hallitaan niin kauan kuin se on välttämätöntä siirtämällä lapsi sopivaan ympäristöön tuomioistuimen määräyksen mukaisesti.

Lain 400 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetty erityisvälitoimi voidaan määrätä vastapuolelle. Siinä vastapuoli voidaan määrätä poistumaan yhteisestä kodista ja sen välittömästä läheisyydestä, olemaan menemättä yhteiseen kotiin ja pysymään poissa sen läheisyydestä, pidättäytymään ottamasta yhteyttä hakijaan tai pidättäytymään hakijan vainoamisesta ja ahdistelusta kaikin tavoin. Hakemuksessa on esitettävä kuvaus tosiseikoista, jotka osoittavat, että hakija ei voi asua yhdessä vastapuolen kanssa talossa tai asunnossa, joka on heidän yhteinen kotinsa, koska hakijaan tai johonkin toiseen yhteisessä kodissa asuvaan henkilöön kohdistetaan siellä fyysistä tai henkistä väkivaltaa, tai kuvaus tosiseikoista, jotka osoittavat hakijaan kohdistuvan vainoamisen tai ahdistelun.

Todistelun turvaaminen:

Hakemuksessa tulee myös selittää, miksi todistelun turvaamista haetaan. Todisteina voidaan käyttää kaikkia keinoja, joiden avulla tilanne voidaan todeta, erityisesti todistajien kuulemista, asiantuntijalausuntoja sekä viranomaisten ja oikeushenkilöiden raportteja ja havaintoja.

Eräs erityinen todistelun turvaamisen muoto koskee todistusaineiston turvaamista teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvässä asiassa (siviiliprosessilain (laki 99 /1963) 78b §). Teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaamista todistaneella henkilöllä on asiavaltuus. Toimivaltainen tuomioistuin on alueoikeus, jonka tuomiopiirissä todistusaineisto on saatu. Turvaaminen voi kattaa kyseiset tavarat, materiaalit ja työkalut sekä tavaroihin liittyvät asiakirjat.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Välitoimet:

Välitoimi on väliaikainen päätös, jolla pyritään suojelemaan hakijaa. Se annetaan hakijan loukattujen tai vaarassa olevien oikeuksien suojelemiseksi.

Välitoimella ei anneta hakijalle oikeuksia, joista ei ole vielä päätetty. Se ei myöskään tarkoita ennakkoratkaisukysymyksen ratkaisemista. Se, että välitoimi on määrätty, ei saa vaikuttaa pääasiaa koskevaan tuomioistuimen päätökseen. Velalliset voivat luovuttaa omaisuuttaan myös välitoimen määräämisen jälkeen, mutta niiden on toimittava määrätyn toimen mukaisesti.

Kaikki, jotka vaikeuttavat oikeudenkäyntiä erityisesti jättämällä – ilman hyvää syytä – tulematta oikeuteen tai laiminlyömällä tuomioistuimen määräyksen noudattamisen, voidaan tuomita maksamaan sakko, jonka suuruus on enintään 50 000 Tšekin korunaa. Tuomioistuin voi panna täytäntöön välitoimaa koskevan päätöksen, jos suoritusvelvollinen osapuoli ei noudata päätöstä vapaaehtoisesti. Virallisen päätöksen tai (yhteisestä kodista) poistamisen täytäntöönpanon estämisestä annettavasta rangaistuksesta säädetään myös rikoslain (laki 40/2009) 337 §:n 2 momentissa, jossa todetaan, että virallisen päätöksen tai (yhteisestä kodista) poistamisen täytäntöönpanon estäminen on rikos.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Välitoimet:

Määräaikainen välitoimi

Välitoimen määräämistä koskevassa päätöksessä tuomioistuin voi määrittää toimen olevan määräaikainen, vaikka kantaja (hakija) ei olisikaan sitä pyytänyt.

Velvoite nostaa kanteen tai jättää muu hakemus oikeudenkäynnin aloittamista varten

Välitoimen määräävä tuomioistuin velvoittaa hakijan (kantaja) myös jättämään tuomioistuimeen hakemuksen pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin aloittamiseksi toimen määräämisen yhteydessä asetetussa määräajassa.

Välitoimi on voimassa, kunnes se raukeaa tai kunnes tuomioistuin kumoaa sen.

Välitoimi raukeaa, jos hakija ei hae pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin aloittamista tuomioistuimen asettaman määräajan kuluessa, jos tuomioistuin ei hyväksy pääasiaa koskevaa hakemusta, jos pääasiaa koskeva hakemus on hyväksytty ja asiaa koskevan päätöksen täytäntöönpanokelpoiseksi tulemisesta on kulunut yli 15 päivää tai jos välitoimen voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Tuomioistuin kumoaa välitoimen, jos sen määräämiseen johtaneita syitä ei enää ole.

Lain 292/2013 400 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään, että välitoimen tulee olla voimassa kuukausi siitä päivästä, jona siitä tulee täytäntöönpanokelpoinen (408 §), ja että tätä määräaika voidaan pidentää pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin alkamisajankohdan mukaan.

Lain 292/2013 452 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään, että välitoimen tulee olla voimassa kuukausi siitä päivästä, jona siitä tulee täytäntöönpanokelpoinen (459 §), ja että tätä määräaika voidaan pidentää.

Todistelun turvaaminen:

Todistelu turvataan tuomioistuimen asettamassa määräajassa tai mahdollisimman pian. Osapuolet voivat olla läsnä todistusaineistoa turvattaessa, mutta niillä ei ole oikeutta siihen, mikäli niiden läsnäolo viivyttäisi turvaamista tai vaarantaisi sen. Pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin alkamisen jälkeen osapuolilla on oikeus esittää mielipiteensä kaikista ehdotetuista todisteista ja kaikista hyväksytyistä todisteista. Lisäksi osapuolia voidaan kuulla.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Välitoimet:

Välitoimia koskeva päätös annetaan tuomioistuimen määräyksenä. Välitoimaa koskevasta päätöksestä tulee täytäntöönpanokelpoinen sen julkistamisen yhteydessä. Jos päätöstä ei julkisteta, siitä tulee täytäntöönpanokelpoinen, kun se on annettu tiedoksi suoritusvelvolliselle. Välitoimen kirjallinen jäljennös annetaan tiedoksi oikeudenkäynnin osapuolille ja kolmannelle osapuolelle (mikäli velvoite sitoo kolmatta osapuolta), ja jos toimi koskee kiinteän omaisuuden luovuttamiskieltoa, jäljennös toimitetaan myös toimivaltaiseen kiinteistörekisteriin. Välitoimaa koskevasta päätöksestä tulee täytäntöönpanokelpoinen sen julkistamisen tai tiedoksiantamisen yhteydessä (siviiliprosessilain 76d §), ja se on samalla täytäntöönpanoasiakirja, jonka nojalla päätös voidaan panna täytäntöön.

Välitoimaa koskevaan päätökseen voi hakea muutosta. Valitukset jätetään riitautetun päätöksen antaneeseen tuomioistuimeen, mutta ne käsitellään toisen oikeusasteen tuomioistuimissa eli alueoikeuksissa tai alueellisissa ylioikeuksissa. Valitus tulee jättää 15 päivän kuluessa päätöksen kirjallisen jäljennöksen vastaanottamisesta.

Jos edunsaaja jättää ajoissa pätevän valituksen, päätöksestä tulee lainvoimainen vasta kun muutoksenhakutuomioistuin on antanut valituksesta lopullisen päätöksensä. Välitoimaa koskevasta päätöksestä tulee kuitenkin täytäntöönpanokelpoinen (eli määräyksen mukaista menettelyä noudatetaan)

tiedoksiantopäivänä alkaneen täytäntöönpanon määräajan kuluttua umpeen. Siitä voi tulla täytäntöönpanokelpoinen myös tiedoksiantamisen jälkeen, jos sillä ei aseteta täytäntöönpanovelvoitetta. Tuomioistuin voi päättää, että väliতোin koskevasta päätöksestä tulee täytäntöönpanokelpoinen vasta kun tuomioistuimen päätöksestä tulee lopullinen, ellei se ole mahdotonta väliতোimen luonteen vuoksi tai ellei se ole väliতোimen tarkoituksen vastaista. Lain 292/2013 409 ja 463 §:ssä säädetään muutoksen hakemisesta kyseisen lain mukaisiin erityisväliতোimiin.

Päivitetty viimeksi: 25/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Väliতোimet ja turvaamistoimet - Irlanti

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Irlannin tuomioistuimissa käytettävissä olevat erityyppiset väliতোimet ovat määräyksiä tai kieltomääräyksiä (*injunctions*). *Injunction* on tuomioistuimen päätös, jolla asianosainen määrätään tekemään tai pidättymään tekemästä jotakin. Tällaisen määräyksen rikkominen katsotaan oikeuden halventamiseksi, ja määräyksen rikkojalle voidaan tuomita vankeusrangaistus. Määräys tai kieltomääräys voi olla

- i) pysyvä
- ii) annettu määräajaksi, tai
- iii) voimassa tilapäisesti siihen saakka, kun asia käsitellään oikeudessa.

Jos kantaja katsoo, että vastaaja saattaa tuhota olennaisia asiakirjoja tai muuta aineistoa tai siirtää ne pois saatavilta, hän voi hakea tuomioistuimelta yksipuolisesti (*ex parte*) ns. Anton Piller -määräystä. Se velvoittaa vastaajaan päästämään kantaja tiloihinsa tarkastamaan asiakirjoja tai muuta aineistoa ja viemään mukanaan kaiken, mikä kuuluu kantajalle. Jos kantaja epäilee, että vastaaja yrittää siirtää varansa kokonaan tai osittain velkojen ulottumattomiin eikä kenties pysty tyydyttämään kantajan vaatimuksia, jos tuomioistuin päättää asian tämän hyväksi, kantaja voi hakea tuomioistuimelta ns. Mareva-kieltomääräystä, jolla vastaajan varat jäädytetään määräyksen voimassaoloajaksi. Yleensä Mareva-kieltomääräyksellä estetään vastaajaa, joka ei itse ole asianomaisella lainkäyttöalueella, siirtämästä varojaan pois sieltä ennen oikeudenkäyntiä.

Jos kantajan vaatimus koskee rahausummaa, hän voi pyytää tuomioistuinta antamaan määräyksen, jolla vastaajan on suoritettava tuomioistuimelle ennakkomaksuna (*interim payment*) vastaajan vaatima summa tai osa siitä. Toisaalta vastaaja voi epäillä, ettei kantaja oikeusjutun hävitessään pystyisi korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikuluja. Tällöin vastaaja voi pyytää tuomioistuinta antamaan määräyksen, jonka mukaan kantajan on maksettava oikeudenkäyntikulujen vakuudeksi tietty summa rahaa tuomioistuimelle. Jos tuomioistuin määrää kantajan asettamaan vakuuden vastaajan hyväksi oikeudenkäyntikuluja varten, kantaja ei voi viedä kannetta eteenpäin, ennen kuin hän on maksanut tuomioistuimelle sen määräämän rahausumman. Myös ylemmän oikeusasteen tuomioistuin (*High Court*) voi antaa toisella lainkäyttöalueella käsiteltävää asiaa koskevia välipäätöksiä, jos se on tarkoituksenmukaista asian käsittelyn kannalta. *High Court* voi antaa koko maailmassa voimassa olevan varojenjäädymääräyksen, jos voidaan epäillä, että vastaaja pyrkii välttämään häntä vastaan annettavan tuomion hankkiutumalla eroon varoistaan.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Useimmat tuomioistuimen määräystä koskevat hakemukset voidaan jättää joko alemman oikeusasteen ylemmälle tuomioistuimelle (*Circuit Court*) tai *High Court* -tuomioistuimelle. Tiettyjä väliতোimoita on kuitenkin haettava *High Court* -tuomioistuimelta (esim. varojenjäädymääräykset, Anton Piller -määräykset ja ulkomaisia menettelyjä koskevat määräykset).

Väliতোimea hakevan asianosaisen on esitettävä hakemuksen tueksi valahtoinen vakuutus. Hakijan on annettava täydelliset tiedot kaikista asiaan liittyvistä tosiseikoista, erityisesti silloin, kun hakemusta ei anneta vastapuolelle tiedoksi. Hakijan pitäisi myös liittää valahtoiseen vakuutukseen määräyksen luonnos, jossa esitetään yksityiskohtaisesti, mitä tuomioistuimelta halutaan. Tuomioistuimissa käytettävistä lomakkeista on lisätietoja Irlannin tuomioistuimen verkkosivuilla ([↗ Courts Service](#)).

Jos hakijan hyväksi annetaan tuomioistuimen määräys, hänen on yleensä annettava sitoumus vahinkojen korvaamisesta siinä tapauksessa, että hän häviää oikeudenkäynnin. Tällöin vastapuoli voi periä takaisin kulut, joita hänelle on aiheutunut määräyksestä.

Määräystä koskeva hakemus voidaan tehdä yksipuolisesti tai ilmoittamatta asiasta vastapuolelle, jos tälle menettelytavalle on hyvät perusteet. Kyseinen hakemus voidaan tehdä myös ennen oikeuskäsittelyn alkua, jos hakijan tilanne edellyttää kiireellisiä toimia. [Kauppatuomioistuinten (*Commercial Court*) määräämistä väliaikaisista määräyksistä on lisätietoja ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksessä: [↗ Rules of the Superior Courts, 1986, Order 63A, r. 6\(3\)](#)].

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuimet antavat väliaikaisia määräyksiä harkintansa mukaan silloin kun se on oikeutettua ja tarkoituksenmukaista. [↗ Rules of the Superior Courts 1986, Order 50 r. 6\(1\)](#)]. Tuomioistuimen olisi arvioitava seuraavat seikat pohtiessaan, onko väliaikainen määräys tarpeen:

- i) Onko kyseessä kohtuuden mukainen, vilpittömässä mielessä esitetty vaatimus?
- ii) Olisiko vahingonkorvauksen tai hyvityksen myöntäminen asianmukainen oikeussuojakeino, jos tuomioistuimen määräystä koskeva hakemus hylätään, mutta hakija voittaa oikeudenkäynnin?
- iii) Miten kaikki kysymyksessä olevat edut tasapainotetaan?

Hakijan on ensinnäkin osoitettava, että asian käsittely on tarpeen. Hakijan pitäisi pystyä täyttämään tämä edellytys suhteellisen helposti, mutta viime vuosina vaikeuksia on ollut enemmän, kun hakijat ovat hakeneet väliতোimena määräystä, jolla vastapuoli velvoitetaan tekemään jotakin. Tällaisessa tapauksessa viranomaiset edellyttävät hakijan nykyään osoittavan, että hänen vaatimuksellaan on vahvat perustelut, jotka todennäköisesti hyväksytään oikeuskäsittelyssä.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Tuomioistuimen määräystä voidaan hakea useista eri syistä. Sillä voidaan esimerkiksi estää vastapuolta rakentamasta maalle tai käyttämästä sitä muuten maankäytön suunnitelmien tai sopimusvakuuksien vastaisesti, sallia omaisuuden hakeminen ja pois vieminen, määrätä työnantaja jatkamaan palkanmaksua työntekijälle tai estää työnantajaa palkkaamasta uusia työntekijöitä ennen riidan ratkaisua. Jos tuomioistuin jäädyttää varat Mareva-kieltomääräyksellä, määräyksen kohteena oleva asianosainen ei saa käsitellä varojaan millään tavalla, joka olisi vastoin tuomioistuimen määräystä. Määräyksen kohteena olevalle henkilölle voidaan esimerkiksi antaa lupa nostaa enintään tietty määrä rahaa pankkitililtä, eikä varojen määrä saa alittaa määrättyä raja-arvoa ennen kuin menettely on saatu päätökseen kokonaisuudessaan.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Jos asianosainen rikkoo väliaikaista määräystä, hänen voidaan katsoa syyllistyneen oikeuden halventamiseen, mistä voi seuraamuksena olla vankeusrangaistus, sakko tai varojen takavarikoiminen. Väliaikaisen määräyksen ensimmäisellä sivulla tulisi olla rangaistusmääräys (*penal order*), jossa määräyksen kohteelle ilmoitetaan sen ehtojen rikkominen mahdollisista seuraamuksista. Vastaavasti jos kolmas osapuoli tietoisesti avustaa vastaajaa

jäädytyspäätöksen kohteena olevien varojen hukkaamisessa, myös kyseisen henkilön voidaan katsoa syyllistyneen oikeuden halventamiseen. Tämän vuoksi jäljennökset kaikista tuomioistuimen antamista jäädytysmääräyksistä annetaan yleensä tiedoksi asiaan liittyville kolmansille osapuolille, kuten pankinjohtajille, kirjanpitäjille ja asianajajille, jotka ovat sidoksissa määräyksen kohteena olevaan henkilöön tai tämän palveluksessa.

Tuomioistuimen määräystä rikkova sopimus on laiton, eikä määräyksestä tietoinen osapuoli voi täyttää tällaista sopimusta. Omistusoikeus on kuitenkin mahdollista siirtää laittoman sopimuksen perusteella, ja kun tällainen sopimus on pantu täytäntöön, siirrettyjä varoja ei ole yleensä mahdollista periä takaisin. Ainoa käytettävissä oleva oikeussuojakeino on näissä tapauksissa vahingonkorvauksen myöntäminen kantajalle.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Tuomioistuimen määräys on pääsääntöisesti voimassa oikeudenkäynnin päättymiseen asti (*interlocutory injunction*). Jos tällaista määräystä ei anneta tiedoksi vastapuolelle, se on yleensä voimassa vain rajoitetun ajan, jonka jälkeen vaaditaan uusi tuomioistuimen määräys.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Vastaaja ja muut osapuolet, joihin väliaikainen määräys vaikuttaa, voivat milloin tahansa hakea tuomioistuimelta määräyksen muuttamista tai kumoamista. Osapuolen, joka haluaa riitauttaa määräyksen, on ilmoitettava hakemuksestaan toisen osapuolen asianajajalle. Tuomioistuin voi kumota määräyksen, jos vastaaja pystyy osoittamaan, että määräyksen antamiselle ei ollut perusteita, olosuhteet ovat muuttuneet huomattavasti määräyksen antamisen jälkeen tai määräyksen kumoaminen on oikeudenmukainen ja tasapuolinen ratkaisu. Kuten edellä todetaan, tuomioistuin voi vaatia määräyksen hakijaa maksamaan tuomioistuimelle tietyn summan vakuudeksi siltä varalta, että asia ratkaistaan määräyksen kohteena olevan vastaajan hyväksi. Tällöin vastaajalla on mahdollisuus periä takaisin kuluja, joita on syntynyt määräyksen vuoksi.

Päivitetty viimeksi: 07/11/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Kreikka

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet (*asfalistiká métra*) ovat oikeuden määräämiä toimenpiteitä, jotka liittyvät pääoikeudenkäyntiin, jossa suojattavaksi haetun oikeuden käsittely on vireillä tai alkaa pian. Oikeuden myöntämän väliaikaisen suojan tarkoituksena on turvata tulevaisuudessa mahdollisesti esitettävän vaateen toteutuminen. Tällaisia toimia voivat olla seuraavat: vakuuden antaminen (*engiodosía*), kiinnityksen väliaikainen rekisteröinti (*engrafi prosimiosis ipothikis*), takavarikko turvaamistoimena (*sintiritikí katáshesi*), vakuustakavarikko (*dikastikí mesengísi*), väliaikainen turvaamispäätös (*prosoriní epidíkasi apetiseon*), asian alustava sääntely oikeuden määräyksellä (*prosoriní rithmisi katástasis*), sinetöinti (*sfrájisi*), sinetöinnin purku (*aposfrájisi*), omaisuuden luettelointi (*apografi*), omaisuutta koskevan määräysvallan siirtäminen (*dimósia katáthesi*), omaisuuteen kohdistuvat turvaamistoimet (*asfalistiká métra nomís*).

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Edellä mainitut toimet määrää aina tuomioistuin.

Asiallinen toimivalta määrätä edellä mainittuja toimia kuuluu yhden tuomarin kokoonpanossa toimivalle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle (*monomelés protodikío*). Tämä toimivalta voi kuitenkin siirtyä rauhantuomioistuimelle (*irinodikío*) hallinta- tai käyttöoikeuden väliaikaisessa määrittämisessä, jos se siviiliprosessilain yleisten määräysten mukaan on toimivaltainen pääasiassa. Lisäksi rauhantuomioistuimella on yksinomainen toimivalta kiinnityksen väliaikaista rekisteröintiä ja rekisteröinnin peruuttamista koskevissa asioissa silloin kun osapuolet ovat siitä yhtä mieltä. Sen lisäksi pääasiaa käsittelevä usean tuomarin kokoonpanossa toimiva ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (*polimelés protodikío*) ja yhden tuomarin kokoonpanossa toimiva ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat yhdessä toimivaltaisia määräämään kyseisiä toimia. Alueellinen toimivalta on periaatteessa pääasiaa tutkivalla tuomioistuimella, mutta kyseisiä toimia voi kuitenkin määrätä myös se tuomioistuin, joka sijaitsee lähimpänä paikkakuntaa, jossa toimet on toteuttava. Edellä mainittuja toimia koskeva päätös annetaan tiedoksi velalliselle, ja sen panee täytäntöön haastemies (*dikastikós epimelitis*). Täytäntöönpanoon voi tarvittaessa pyytää poliisin virka-apua. Kustannuksia ei ole helppo arvioida, sillä asianajajien ja haastemiesten palkkiot vaihtelevat suuresti. Kustannukset voivat olla noin 250 euroa.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuin määrää väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia, jos

- kiireellisen tapauksen tai välittömän vaaran vuoksi on syytä varmistaa tai säilyttää tietyn oikeuden turvaaminen tai säännellä tiettyä tilannetta ja
- jos oikeus, jonka suojaamiseen toimenpide on tarkoitettu, on todennäköisesti oikeutettu.

Vaateen perusteeksi on esitettävä alustavia todisteita sen osoittamiseksi, että se on todennäköisesti oikeutettu. Toisin sanoen ei tarvitse esittää täydellisiä todisteita. Epätäydellinen näyttö todistettavista seikoista tulee kyseeseen, kunhan tuomari katsoo sen riittävän pyydetyn suojaamistoimen määräämiseksi. Jotta suoja voidaan myöntää, tapauksen on oltava kiireellinen tai on oltava välitön vaara, että velallinen hukkaa ulosmittauskelpoista omaisuuttaan siten, ettei ulosmittausta enää voida toimittaa, kun velkojalle on pääasiassa toimitetun oikeudenkäynnin päätteeksi myönnetty ulosmittausmääräys.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Näiden toimien kohteena voi olla yleisesti kaikki velallisen omaisuus, joka on hänen hallussaan tai kolmannen osapuolen hallussa, kunhan se on siirtokelpoista siviilioikeuden sääntöjen mukaan eikä kuulu minkään laissa määrätyn poikkeuksen soveltamisalaan. Toimien kohteena voivat olla erityisesti velallisen kiinteä omaisuus ja ulosmittauskelpoinen irtain omaisuus, kuten laivat, ilma-alukset, maantieajoneuvot, pankkitalletukset sekä arvo-osuudet.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Velallinen ei voi päätöksen jälkeen määrätä omaisuudestaan, jos on määrätty sellainen turvaamistoimi, joka sitoo omaisuuden, esimerkiksi takavarikko tai kiinteää omaisuutta koskevan kiinnityksen väliaikainen rekisteröinti. Jos velallinen ei noudata oikeuden päätöstä, hänet voidaan tuomita rikoslain 232 A §:n nojalla enintään kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen.

Asetuksella nro 1059/1971 säädetään pankkitalletusten salassapidosta. Pankkisalaisuuden rikkomisesta määrätään pankin hallintoneuvoston jäsenelle, johtajalle tai virkailijalle asetuksen mukaan vähintään kuuden kuukauden vankeusrangaistus. Tämä ei kuitenkaan estä talletusten takavarikoimista, sillä väliaikaisista toimenpiteistä tai turvaamistoimista määräävässä oikeuden päätöksessä ei tarvitse täsmentää, mitkä pankkitalletukset tai arvo-osuudet kyseisellä päätöksellä on väliaikaisesti sidottava. Tuomioistuimen päätökseen sisältyvä talletusten käyttöoikeutta rajoittava kielto ei myöskään riko pankkisalaisuutta, sillä pankkien ei tarvitse antaa tietoja talletusten olemassaolosta. Jos takavarikko kohdistuu muiden kolmansien osapuolten hallussa olevaan omaisuuteen, heidän on ilmoitettava, onko takavarikoitava saatava tai oikeus olemassa ja onko heillä hallussaan muuta takavarikoitua omaisuutta ja kuinka paljon.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Toimet ovat voimassa lain mukaan

- aihin asti, kun oikeus on antanut pääasiassa lopullisen päätöksen, joka on kielteinen henkilölle, joka väli aikaista toimenpidettä tai turvaamistoimea pyysi, eikä päätökseen voi enää hakea muutosta,
- aihin asti, kun on annettu lopullinen päätös, joka on hakijalle myönteinen ja joka on pantu täytäntöön,
- jos pääasiassa on päästy sovintoratkaisuun,
- kun on kulunut 30 päivää siitä, kun oikeudenkäynti on tullut muulla tavalla päätökseen tai päättynyt ilman asiaratkaisua,
- jos suojaavan toimen kumoaa tai sitä muuttaa päätöksen tehnyt tuomioistuin, saatuaan uusia aineellisia todisteita, tai pääasiaa käsitellyt tuomioistuin, jonka ei tarvitse vaatia uusia todisteita,
- jos päätöksessä itsessään annetaan määräaika pääasian käsittelylle eikä asiaa panna vireille määräajan kuluessa.

Jos toinen osapuoli, jotka on kutsuttu rauhan tuomioistuimeen lakisääteissä määräjassa lain määräysten mukaisesti, ei ole läsnä oikeudenkäynnissä, asia käsitellään hänen poissa ollessaan. Tuomioistuin kuitenkin tutkii asian siten kuin kaikki osapuolet olisivat läsnä, sillä poissaolo ei väli aikaista toimenpidettä tai turvaamistoimea koskevassa asiassa merkitse niiden aineellisten seikkojen tunnustamista, jotka esitetään alkuperäisessä vaateessa. Tuomioistuin voi tutkia asian uudestaan ainoastaan, jos oikeuteen saapumatta jäänyt osapuoli vaatii päätöksen kumoamista tai muuttamista ja esittää tällöin uusia aineellisia todisteita, jotka olisivat johtaneet toisenlaiseen päätökseen, jos ne olisivat olleet tuomioistuimen tiedossa.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Väli aikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia koskevista päätöksistä ei voi valittaa. Ainoa poikkeus on hallinta- ja pidätysoikeutta koskeva välipäätös. Laissa säädetään nimenomaan, että muutosta tällaiseen päätökseen voi hakea toimivaltaisesta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimesta, joka toimii usean tuomarin kokoonpanossa, 10 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Myös korkeimman oikeuden syyttäjä (*isangeléas tu arlu págu*) voi hakea muutosta päätökseen, jos kyseessä on yleistä etua koskeva asia. Tutkittuaan asian korkein oikeus joko vahvistaa tai kumoaa päätöksen, johon haettiin muutosta. Päätös on voimassa väli aikaisesti. Asianosaiset voivat siis hakea päätöksen kumoamista tai muutosta, kuten edellä on mainittu. Myös kolmas osapuoli, jolla on oikeutettu etu asiassa, voi hakea päätöksen kumoamista tai muutosta (väliintulo), vaikka häntä ei ollut kutsuttu oikeuteen eikä hän ollut läsnä oikeudenkäynnissä.

Päivitetty viimeksi: 04/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Espanja

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Turvaamistoimet perustuvat siviiliprosessioikeuteen (lähinnä siviiliprosessilakiin, Ley de Enjuiciamiento Civil). Muista toimista säädetään kuitenkin erityisissä aineellisen oikeuden säädöksissä.

Siviiliprosessilaissa (727 §) vahvistettuihin toimiin kuuluvat seuraavat:

Omaisuu den hukkaamiskielto (*embargo preventivo de bienes*), jonka tarkoitus on taata sellaisten tuomioiden täytäntöönpano, joissa määrätään käteisvarojen tai sellaisten tuottojen, vuokrien ja paljoustavaroiden toimittamisesta, joiden arvo voidaan määrittää käteisenä soveltamalla kiinteitä hintoja.

Tuotantoresurssien oikeudellinen hallinta tai tuomioistuimen määräämä selvittäminen (*intervención o administración de bienes productivos*), kun haetaan tuomiota niiden luovuttamiseksi omistus- tai nautintaoikeuden tai muun sellaisen oikeuden perusteella, johon liittyvän oikeutetun edun mukaista on säilyttää tällaisen omaisuuden tuottokyky tai kasvattaa sitä, tai kun tuottokyvyn takaaminen on olennaisen tärkeää tuomion nopean vaikutuksen kannalta.

Irtaimen esineen takavarikko (*depósito de cosa mueble*), kun kanteella haetaan määräystä luovuttaa vastaajan hallussa oleva omaisuus.

Omaisuu den luettelointi (*formación de inventarios de bienes*) tuomioistuimen määrittämien ehtojen mukaisesti.

Kanteen ennakkomerkintä (*anotación preventiva de demanda*), kun kyse on omaisuudesta tai oikeuksista, jotka merkitään julkisiin rekistereihin.

Muut rekisterimerkinnät tapauksissa, joissa rekisterin julkinen luonne saattaa auttaa tyydyttävän tuloksen aikaan saamisessa.

Tuomioistuimen määräys toiminnan väli aikaisesta keskeyttämisestä (*orden judicial de cesar provisionalmente en una actividad*), jolla veloitetaan pidättämään väli aikaisesti tietyn toiminnan harjoittamisesta tai asetetaan väli aikainen kielto keskeyttää tai lopettaa keskeneräinen suoritus.

Tulojen valvonta ja takavarikointi (*intervención y depósito de ingresos*), kun tulot on saatu laittomaksi katsotulla toiminnalla, jonka kieltämistä tai lopettamista kanteessa vaaditaan, tai teollis- ja tekijänoikeuksista korvauksena vaadittavien summien talteenotto tai takavarikointi.

Teosten tai esineiden väli aikainen takavarikointi (*depósito temporal de ejemplares de las obras u objetos*) kun arvioidaan, että niiden valmistamisen yhteydessä on rikottu teollis- ja tekijänoikeussääntöjä, sekä niiden valmistuksessa käytetyn materiaalin takavarikointi.

Riitautettujen liiketoimintapäätösten täytäntöönpanon lykkääminen (*suspensión de acuerdos sociales*), kun kantajalla tai kantajilla on vähintään 1–5 prosenttia osakepääomasta, sen mukaan, oliko vastaajana oleva yhtiö laskenut liikkeeseen arvopapereita, jotka riitauttamisen ajankohtana oli otettu kaupankäynnin kohteeksi virallisilla jälkimarkkinoilla.

Näiden lisäksi siviiliprosessilain 727 §:n viimeisessä momentissa säädetään, että tuomari voi hyväksyä myös muita kuin edellä mainittuja toimia, mikä tarkoittaa, että luettelo ei ole tyhjentävä.

Muut toimet, jotka nimenomaisesti vahvistetaan laissa tiettyjen oikeuksien suojaamiseksi tai jotka katsotaan välttämättömiksi sen oikeussuojavaikutuksen varmistamiseksi, joka oikeudenkäynnissä annettavassa tuomiossa mahdollisesti myönnetään.

Tämän yleisen järjestelmän ulkopuolella on myös muita väli aikaiseen turvaamiseen liittyviä säädöksiä, joista voidaan mainita seuraavat:

Henkilöiden oikeustoimikelpoisuutta koskevat menettelyt: Siviiliprosessilain 726 §:ssä säädetään, että tuomioistuin voi virallisesti hyväksyä toimia, jotka harkitaan tarpeelliseksi sellaisen henkilön tai tämän omaisuuden suojelemiseksi, jonka se ei oleta olevan oikeustoimikelpoinen.

Menettelyt, jotka koskevat **vanhemmuuden, isyyden tai äitiyden vahvistamista**: Siviiliprosessilain 768 §:ssä säädetään vanhemman asemassa olevan henkilön määräysvallan alaisena olevaa henkilöä ja omaisuutta koskevista suojelutoimista ja väli aikaisen elatusavun myöntämisestä hakijalle, kiireellisissä tapauksissa myös ilman edeltävää kuulemistä.

Vainajan jäämistön suojaaminen: Turvaamistoimia voidaan määrätä muun muassa kuolinpesän varallisuuden ja vainajan asiakirjojen suojaamista, jäämistön hallintaa tai vainajan sukulaisten selvittämistä varten (siviiliprosessilain 790–796 §).

Muista erityisistä turvaamistoimista on säännöksiä muun muassa seuraavissa säädöksissä:

teollis- ja tekijänoikeuslaki (hyväksytty 12.4.1996 annetulla asetuksella 1/1996), 138 ja 141 § (laittomasta toiminnasta saatujen tulojen takavarikointi ja menetetyksi tuomitseminen; jäljentämis-, jakelu- ja viestintätoiminnan keskeyttäminen; tuotteiden, laitteiden, tietovälineiden yms. takavarikointi tai vientikielto)

tavaramerkkilaki (*Ley de Marcas*, laki 17/2001, annettu 7. joulukuuta 2001), 61 § (hakemuksen tekeminen ennaltaehkäisevästi tavaramerkkirekisteriin) patenttilaki (*Ley de Patentes*, laki 24/2015, annettu 24. heinäkuuta 2015), 11 § (patentin myöntämismenettelyn keskeyttäminen), 117 §, 127 § ja sitä seuraavat pykälät (hakijan oikeuksia mahdollisesti loukkaavien toimien lopettaminen, patentinhaltijan oikeuksia loukkaaviksi väitettyjen tavaroiden takavarikointi ja säilyttäminen, vahinkovakuus ja siitä johtuvat rekisterimerkinnot) konkurssilaki (*Ley Concursal*, laki 22/2003, annettu 9. heinäkuuta 2003), 48 b § – yrityksen johtajien omaisuuden takavarikointi; 17 § – mm. omaisuuden luovutuskielto.

merilaki (*Ley de Navegación Marítima*, laki 14/2014, annettu 24. heinäkuuta 2014), 43 §, 470 § ja sitä seuraavat pykälät (alustakavarikko) Laki yhteisomistuskiihteistöstä (*Ley de Propiedad Horizontal*, laki 49/1960, annettu 21. heinäkuuta 1960), 7 § (kielletyn toiminnan lopettaminen) ja 18 § (yhtiökokouksen hyväksymien sopimusten keskeyttäminen).

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Toimista määrää tuomari tai tuomioistuin, joka on toimivaltainen käsittelemään pääasiaa kyseisessä tuomiopiirissä ja joka tutkii sen, tai jos prosessia ei ole pantu vireille, jolle asian tutkiminen kuuluisi.

Turvaamistoimia voidaan hakea ennen kanteen vireillepanoa, kunhan niiden myöntäminen ei ole mahdotonta niiden luonteen vuoksi (kuten kanteen ennakkomerkinnän tapauksessa) eikä laissa edellytetä, että niitä on haettava samanaikaisesti vireillepanon kanssa (kuten silloin, kun kyseessä on kielletyn toiminnan lopettaminen tai yhtiökokouksen päätösten lykkääminen yhteisomistuskiihteistöä koskevassa riita-asiassa). Näiden toimien poikkeuksellisen luonteen vuoksi niiden on oltava sekä välttämättömiä että kiireellisiä (tavallisesti niitä haetaan kanteessa). Toimet voidaan hyväksyä vastapuolta kuulematta, mutta tämä voi vastustaa toimia niiden määräämisen jälkeen. Toimet raukeavat, jos vastaavaa kanna ei nosteta 20 päivän määräajassa niiden vahvistamisesta.

Kuten edellä olevasta käy ilmi, turvaamistoimia haetaan useimmiten samanaikaisesti kanteen nostamisen kanssa. Tällöin tuomari tai tuomioistuin määrää erillisestä käsittelystä, joka hoidetaan pääasian rinnalla ja jossa voidaan ehdottaa ja esittää näyttöä sen osoittamiseksi, että väliaikaisen suojelun myöntämisedellytykset täyttyvät. Yleensä osapuolet kutsutaan ennen turvaamistojen vahvistamista oikeuden eteen esittämään väitteensä ja näytön turvaamistojen hyväksymisen tai hylkäämisen puolesta. Turvaamistoimen hakijalta voidaan tarvittaessa vaatia vakuus siltä varalta, että hakemus hylätään. Tästä huolimatta turvaamistoimen hakija voi pyytää, että hakemus hyväksytään vastapuolta kuulematta. Tällöin on kyettävä osoittamaan, että pyyntöön on kiireellisiä syitä tai että kuuleminen voi vaarantaa toimen menestymisen, jos on esimerkiksi vaara, että velallinen kätkee tai hukkaa omaisuuttaan. Tässä tapauksessa vahinkoa kärsivä osapuoli voi vastustaa jo hyväksyttyä turvaamistointa.

Turvaamistoimia voidaan hakea myös kanteen nostamisen jälkeen tai muutoksenhaun aikana, mutta tällaisen hakemuksen tueksi on esitettävä tosiseikkoja tai olosuhteita, jotka osoittavat sen ajoituksen oikeaksi.

Kun menettely edellyttää asianajajan ja yleisen syyttäjän osallistumista, heidän on oltava läsnä, kun turvaamistoimia haetaan. Mikäli kiireellisiä toimia haetaan ennen kanteen nostamista, oikeudenkäyntiavustajan tai edustajan nimeäminen ei ole välttämätöntä (siviiliprosessilain 23 ja 31 §).

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Jotta tuomioistuin voi määrätä jonkin edellä luetelluista toimista, seuraavien edellytysten on täyttyttävä:

Ajan kulumisesta johtuva riski eli *periculum in mora* (kiireellisyysedellytys): Tässä on kyse riskistä, että hakija kärsii vahinkoa menettelyjen viivästymisen vuoksi. Viivästyminen saattaa estää menettelyn päätteeksi annetussa tuomiossa tai päätöksessä määrätyn asian täytäntöönpanon. Hakijan on uskottava, että jos haettuja toimia ei määrätä, menettelyn ollessa vireillä saattaisi syntyä tilanteita, jotka haittaisivat myönteisessä tuomiossa mahdollisesti määrättävän suojelun vaikutusta tai estäisivät sen. Toime ei pidä kuitenkaan myöntää, jos hakija on sietänyt riskin aiheuttamaa tilannetta jo pitkään, ellei hakija esitä riittäviä perusteita sille, ettei hän ole hakenut välitöntä aikaisemmin.

Oikeutetun edun oletama (*fumus boni juris*): Hakijan on esitettävä perustelut, joiden nojalla tuomioistuin voi alustavasti päättää, onko hakemukselle riittävät oikeudelliset perusteet. Tällöin hakijan on toimitettava tiedot, perustelut ja asiakirjatodisteet, joiden pohjalta tuomioistuin voi antaa välipäätöksen kanneperusteen hyväksymisestä (siviiliprosessilain 728 §:n 2 momentti) ottamatta kuitenkaan kantaa itse pääasian ratkaisuun (Espanjassa turvaamistoimista määrää sama tuomioistuin, joka käsittelee myöhemmin pääasian). Asiakirjatodisteiden lisäksi voidaan toimittaa myös muunlaisia todisteita (todistajien, asiantuntijoiden ja asianosaisten lausunnot).

Vakuus: Ellei nimenomaisesti toisin päätetä, hakijan on asetettava vakuus, joka riittää korvaamaan nopeasti ja tehokkaasti turvaamistoimen määräämisestä vastaajan omaisuudelle mahdollisesti aiheutuvat vahingot. Tuomioistuimen on määrittävä vakuuden määrä seuraavien seikkojen perusteella: a) vaatimuksen luonne ja sisältö, b) arvio toimen soveltamisen perusteista ja c) perusteet vakuuden soveltavuudelle tai riittävyydelle suhteessa toimesta mahdollisesti aiheutuviin vahinkoihin.

Oikeasuhteisuus: Tästä vaatimuksesta ei säädetä erikseen siviiliprosessilaissa, mutta se voidaan katsoa täydentäväksi vaatimukseksi, koska tuomioistuin hyväksyy ainoastaan sellaisia turvaamistoimia, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä, jotta voidaan saavuttaa päämääränä oleva prosessin turvaaminen. Vaatimus perustuu oikeusvaltioperiaatteeseen ja siihen, että yksilön vapautteen puututaan mahdollisimman vähän. Koko oikeusjärjestys perustuslaista lähtien rakentuu näille periaatteille.

Täydentävyys: Turvaamistoimet noudattavat sen päämenettelyn luonnetta, johon ne liittyvät.

Muutettavuus: Turvaamistoimia voidaan muuttaa vetoamalla toteen näytettyihin tosiseikkoihin tai olosuhteisiin, joita ei olisi voitu ottaa huomioon niiden määräämisajankohtana tai niiden vastustamisen määräajan kuluessa.

3 Turvaamistojen tarkoitus ja luonne

Turvaamistoimen vahvistamisella pyritään kattamaan se mahdollisuus, että vastaaja veloitetaan nykyisen tai vastaisen oikeudenkäyntiprosessin kuluessa joko pidättymään tietyistä omaisuuteensa kohdistuvista toimista tai toteuttamaan tällaisia toimia. Näin pyritään välttämään se, että vastaaja toteuttaa toimia välttääkseen omaisuuserien tai oikeuksien kirjaamisen varallisuuteensa tai aiheuttaakseen niille vahinkoa tai mahdollistaakseen vahingon aiheutumisen tai siirtääkseen tietyt omaisuuserät oikeuden ulottuvilta luomalla maksukyvyttömyytilanteita, joilla estetään mahdollisen tuomion tehokas täytäntöönpano.

Espanjan lainsäädännön mukaisesti ainoastaan tuomioistuimilla on toimivalta määrätä turvaamistoimia. Niitä eivät voi määrätä välimiehet tai sovittelijat.

Turvaamistojen lukumäärää ei ole rajattu. Ne ovat määräyksen luonteisia (ne voidaan määrätä vain asianosaisten hakemuksesta) ja varallisuusoikeudellisia toimia, koska ne kohdistuvat vastaajan omaisuuteen ja oikeuksiin. Niiden tarkoituksena on varmistaa mahdollisen myönteisen tuomion täytäntöönpanokelpoisuus, ja ne ovat apuna annettaessa tuomiota pääasiassa.

Turvaamistoimia voidaan vahvistaa sekä aineellisen että aineettoman omaisuuden suhteen. Ne eivät ole luonteeltaan pelkästään varallisuusoikeudellisia, vaan niillä voidaan varoimenpiteenä rajoittaa myös henkilökohtaisia oikeuksia.

Turvaamistoimilla voidaan antaa määräyksiä ja kieltoja, joiden sisältönä voi olla tekeminen tai tekemättä jättäminen.

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistojen kohteena?

Turvaamistoimia voidaan kohdistaa konkreettiseen varallisuuteen, jonka on ennen kaikkea oltava rahassa mitattavaa, kuten vuokratuotot ja esineistä saatavat tulot.

Tälle varallisuudelle voidaan hakea takavarikkoa, jolloin syntyy yleisestä velvoitteesta johtuva saamisoikeus, jonka yhteydessä kyseisiä esineitä ei yksilöidä vaan ne korvataan tietyllä rahassa arvioidulla määrällä yksinkertaisten laskutoimitusten avulla.

Irtain omaisuus jätetään vakuudeksi tuomarin sopivaksi katsomalle omaisuudenhoitajan hallintaan.

Myös rahasummien takavarikointi, talteenotto ja menetetyksi tuomitseminen on mahdollista. Tällöin on erotettava laittomasta toiminnasta saadut tulot, jotka voidaan takavarikoida ja tuomita menetetyksi, laillisista tuloista, kuten teollis- ja tekijänoikeustuloista.

Toinen hyväksyttävien toimenpiteiden ryhmä muodostuu toimista, joista tuomioistuin voi määrätä kanteeseen sisältyvästä vaatimuksesta, kun ei ole kyse tietyistä varallisuudesta.

Tällainen mahdollisuus on tuloa tuottavan omaisuuden asettaminen oikeudelliseen hallintaan tai selvitettäväksi, kun haetaan tuomiota omaisuuden luovuttamiseksi omistajan, nautinto-oikeuden haltijan tai muun sellaisen henkilön ominaisuudessa, jolla on siihen oikeutettu intressi.

Samoin voidaan hakea omaisuuden luettelointia tuomioistuimen määrittämien ehtojen mukaisesti.

Kanteen ennakkomerkintä on sallittua, kun se kohdistuu julkisiin rekistereihin kirjattaviin esineisiin tai oikeuksiin. Myös muut rekisterimerkinnot ovat sallittuja, kun rekisterin julkisuudesta on hyötyä tuloksen kannalta.

Tuomioistuin voi myös antaa väliaikaisen kieltomääräyksen, jolla lopetetaan tai keskeytetään tietyn toiminnan tai suorituksen loppuun saattaminen tai palvelun tarjoaminen.

Turvaamistoimia voidaan myös kohdistaa yksinoikeuden piiriin kuuluviin materiaaleihin ja esineisiin (käytännössä on kyse oikeuden määräämästä teollis- ja tekijänoikeuksien tuottamiseen käytettyjen esineiden takavarikosta).

Myös kaupallisten yritysten liiketoimintapäätösten toteuttaminen voidaan keskeyttää.

Espanjan lainsäädännössä on vielä mahdollisuus vahvistaa eräitä yksilöimättömiä toimenpiteitä oikeuksien suojaamiseksi, jos niitä pidetään välttämättöminä oikeussuojajavakuutuksen varmistamiseksi. Niiden kohteeksi kelpaavia asioita ei täsmennetä: ne voivat olla millaisia tahansa, kunhan ne ovat välttämättömiä.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Rahassa arvioitavien esineiden, käteisvarojen, vuokrien ja tuotteiden hukkaamiskieltoon asettamisella pyritään varmistamaan, että varoja on jäljellä mahdollisesti tuomittavan maksusuorituksen varmistamiseksi, ennen kaikkea tapauksissa, joissa tuomiota ei noudateta vapaaehtoisesti.

Irtaimen esineen takavarikko voidaan myöntää vain silloin, kun haetaan tuomiota vastaajan hallussa olevan esineen luovuttamiseksi.

Oikeuden määräämällä varojen hallinnalla tai selvittämisellä pyritään turvaamaan erityisesti tuloa tuottava varallisuus ja estää hoitamattoman varallisuuden tuottokyvyn aleneminen tai häviäminen.

Tuloa tuottavan omaisuuden hallinnassa on kyse oikeuden määräysvallan vahvistamisesta. Vastaajalta ei tällöin kuitenkaan riistetä oikeutta hoitaa varoja, toisin kuin selvittämisessä, jossa vastaajan hallinta korvataan oikeudellisella hallinnalla.

Omaisuuden luettelointia koskeva hakemus voidaan hyväksyä prosessilajista ja hakemuksesta riippumatta. Ainoana edellytyksenä on se, että luettelo tarvitaan myönteisen ratkaisun saamisen varmistamiseksi. Tuomarin on määrättävä selkeästi luetteloon merkittävät seikat ja muoto, jossa se laaditaan.

Kanteen ennakkomerkinnän vaikutukset ulottuvat sen menettelyn oikeuspiiriin, jonka yhteydessä turvaamistoimista määrätään. Menettelyn tarkoituksena on katkaista rekistereiden julkisuudesta johtuva suoja ja tähän perustuva luottamus omaisuuden tai oikeuden haltijaan. Kolmas osapuoli ei voi väittää olevansa tietämätön kyseistä esinettä koskevan merkinnän vaikutuksesta. Ennakkomerkintä voidaan myöntää kaiken tyyppisissä menettelyissä, ja sillä voidaan saada suojaa missä tahansa julkisessa rekisterissä, kuten kiinteistö- tai kaupparekisterissä.

Vastaajan toiminnan väliaikaisen keskeyttämisen sääntelystä säädetään erityissäädöksissä. Sen hyväksymiseksi on täytettävä näissä säädöksissä asetetut edellytykset. Sen vaikutukset ulottuvat vastaajan tarjoaman palvelun väliaikaiseen lopettamiseen. Sillä määrätään pidättäytymään tietyn toiminnan harjoittamisesta tietyn ajan tai kielletään lopettamasta taikka keskeyttämästä keskeneräistä suoritusta.

Rahamäärien takavarikoiminen ja menetetyksi tuomitseminen: Tämä on selkeä varoimenpide, jossa on kyse hukkaamiskiellostä sisällöltään numeerisen vaateen täyttämisen varmistamiseksi. Tämä toimi mahdollistaa laittomasta toiminnasta saatujen tulojen takavarikoinnin ja menetetyksi tuomitsemisen. Sekä takavarikoinnista että menetetyksi tuomitsemisesta on määrättävä samanaikaisesti. Niistä ei voida määrätä erikseen. Jos tarkoituksena on vain toisen toteuttaminen, on turvaututtava edellä kuvailtuihin yleisiin toimiin. Tällainen toimi voidaan määrätä myös teollis- ja tekijänoikeuksista – tekijöiden oikeuksista saada taloudellinen korvaus työstään – vaaditun korvauksen takavarikointia tai menetetyksi tuomitsemista varten. Korvaus on suhteellinen osuus tulosta, joka saadaan teollis- ja tekijänoikeuslaissa mainituista erilaisista julkisista esityksistä.

Yksinoikeuden piiriin kuuluvien materiaalien tai esineiden talteenotto: Tämä on turvaamistoimi, joka kuuluu niiden yksinomaisten käyttöoikeuksien suojaamisen piiriin, jonka teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat erityislait antavat omistajille. Kyseessä on oikeudellinen takavarikko, jonka kohteena ovat tuotantovälineet tai materiaalit yksilöidään.

Liiketoimintapäätösten täytäntöönpanon lykkäämistä voidaan soveltaa yrityksiin yhtiömuodosta riippumatta. Jos yritys on laskenut liikkeeseen osakkeita, jotka on turvaamistointia vaadittaessa hyväksytty noteerattaviksi julkisilla jälkimarkkinoilla, lykkäys on pantava täytäntöön, jos sitä hakevat osakkaat, joilla on vähintään yksi prosentti osakepääomasta. Muussa tapauksessa vaaditaan, että hakijoilla on hallinnassaan viisi prosenttia yrityksen pääomasta.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Turvaamistoimen määräämistä edeltää yleensä vastaajan kuuleminen. Jos hakija sitä pyytää ja näyttää toteen kiireellisiä syitä, tuomari voi myöntää toimet enemmittä käsittelyä. Tällöin hänen on ilmoitettava viiden päivän kuluessa perustellut sille, että vastaajaa ei ole kuultu. Turvaamistoimia voidaan muuttaa niiden määräämisen jälkeen, jos voidaan esittää väitteitä ja näyttöä seikoista ja olosuhteista, joita ei olisi voitu ottaa huomioon turvaamistoimien määräämisajankohtana tai niiden vastustamisen määräaikana.

Jos hakijan vaatimus hylätään, tuomarin on välittömästi määrättävä, että toimenpide peruutetaan, ellei tapauksen olosuhteet huomioon ottaen muuta pyydetä. Tämä edellyttää kuitenkin vakuussumman korottamista.

Jos vaatimus hyväksytään osittain, tuomari päättää vastapuolta kuultuaan, peruutetaanko toimi vai pidetäänkö se voimassa.

Jos hakemus päätetään hylätä ja tuomiosta tulee sitova, toimenpide peruutetaan viran puolesta ja niiden kohteeksi joutunut voi vaatia korvausta aiheutuneista vahingoista. Samoin menetellään, kun kantaja luopuu vaateestaan tai jättää oikeudenkäynnin sikseen.

Toinen mahdollisuus muuttaa turvaamistoimia on ennen kanteen nostamista haettu toimenpide, joka on vahvistettu vastaajaa kuulematta. Tässä tapauksessa toimenpide peruutetaan välittömästi, ellei hakija täytä laissa säädettyssä 20 päivän määräajassa vaatimusta kanteen nostamisesta, ja samanaikaisesti vastaajalle korvataan vahingot, jotka johtuvat hakemuksen aiheuttaneista prosessikuluista.

Toimenpidettä ei myöskään pidetä voimassa, jos asian käsittely keskeytetään hakijasta johtuvasta syystä yli kuuden kuukauden ajaksi.

Jos määrätään tuomion väliaikaisesta täytäntöönpanosta, myönnetty täytäntöönpanoon liittyvät turvaamistoimet on peruutettava ja korvattava täytäntöönpanotoimilla siten, että ensin turvaamistarkoituksessa hyväksyttyjen toimien luonne muuttuu.

Vastaa voi pyytää tuomioistuimelta turvaamistoimen korvaamista riittävällä vakuudella tuomion oikean täyttämisen takaamiseksi. Toimenpiteen vahvistanut tuomari on toimivaltainen hyväksymään pyynnön ja määräämään vakuuden, joka voidaan asettaa käteissummaksi tai takauksena.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Prosessisäännöissä annetaan mahdollisuus hakea muutosta ylempältä oikeusasteelta.

Ylempään oikeusasteeseen voidaan valittaa oikeuden päätöksestä, jolla turvaamistoimi on vahvistettu, mutta valittamisella ei ole lykkäävää vaikutusta.

Samoin voidaan valittaa päätöksestä, jolla turvaamistointa koskeva hakemus hylätään.

Tämän muutoksenhakumahdollisuuden ohella hakijan on kuitenkin kaikissa tapauksissa uudistettava hakemuksensa, jos alkuperäisen hakemuksen ajankohtana vallinneet olosuhteet muuttuvat.

Turvaamistoimenpiteet vahvistavaan oikeuden päätökseen, joka on hyväksytty vastaajaa kuulematta, ei voida hakea muutosta, vaan menettelyä on vastustettava turvaamistoimen vahvistaneen tuomarin johtamassa käsittelyssä. Vastaaaja voi hakea muutosta valittamalla vastustamiseen annetusta hylkäävästä tuomiosta ilman lykkäävää vaikutusta. Sama muutoksenhakuoikeus pätee turvaamistoimien suhteen tapauksessa, jossa vastustus on katsottu kaikilta osin tai osittain perustelluksi.

Sen sijaan vakuuden hyväksymiseen tai hylkäämiseen ei voida hakea muutosta.

Muutoksenhaun laatimista ja perustelemista säännellään yleisillä säännöillä (458 §). Jos valittajia on useita, kullekin asetetaan yksilöllinen määräaika.

Kuten aiemmin mainittiin, muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta turvaamistoimien hyväksymiskäsittelyssä. Tuomari jatkaa sellaisten toimenpiteiden harkitsemista, jotka hän katsoo tarpeellisiksi turvaamistoimen hyväksymistä varten.

Muutoksenhakuasteessa turvaamistoimien hylkäämistä koskevia päätöksiä käsitellään ensisijaisina, ja käsittelystä, äänestyksestä ja tuomion antamispäivästä on ilmoitettava mahdollisimman pian.

TURVAAMISTOIMISTA AIHEUTUVAT KULUT

Kuluihin sovelletaan sääntöä, jonka mukaan vastapuoli korvaa kulut, jotka ovat aiheutuneet osapuolelle, jonka vaatimus (turvaamistoimen hyväksyminen tai hylkääminen) hyväksytään tuomiossa.

Päivitetty viimeksi: 04/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Ranska

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Erityinen tuomioistuin (*juge de référé*) voi milloin tahansa määrätä kiireellisiä välitoimia (kiireellinen menettely, palkkion maksaminen, häätö, uhkasakon alainen toimintakielto, todisteiden turvaaminen).

Välitoimia ei voida lueta tyhjentävästi, sillä mikä tahansa kiireellinen toimi voidaan määrätä välitoimena, jos sitä ei ole riitautettu, tai jos se on perusteltua riita-asian yhteydessä (palkkion maksaminen, häätö, asiantuntijalausannon antaminen, vahingon toteaminen jne.). Lisäksi välitoimista määräävä tuomioistuin voi määrätä kiireellisesti mitä tahansa toimia, jotka se katsoo välttämättömiksi, jotta voidaan ehkäistä uhkaavan vahingon syntyminen (esimerkiksi rakennuksen vahvistaminen sortumisvaaran torjumiseksi) tai lopettaa ilmeisen lainvastainen tilanne.

On olemassa erityisiä turvaamistoimia (vakuustakavarikko, tuomioistuimen määräämä vakuus), joiden avulla velkoja voi estää velallisen koko omaisuuden tai sen osan luovuttamisen tai hankkia sille erityisen vakuuden turvatakseen saatavansa, joita ei ole vielä vahvistettu oikeuden päätöksellä, mutta joiden perintä näyttää olevan uhattuna. Tämä edellyttää yleensä tuomioistuimen lupaa.

Turvaamistoimet jaetaan kahteen ryhmään:

vakuustakavarikko (*saisie conservatoire*) koskee tavaroita (huonekalut, ajoneuvo jne.) tai velallisen hallussa olevia varoja (rahasumma, osakkaiden oikeudet, arvopaperit jne.) tai saatavia (pankkitilit, vuokrat jne.) ja

tuomioistuimen määräämä vakuus (*sûreté judiciaire*) koskee kiinteistöjä, yrityksen varoja, osakkuuksia tai arvopapereita (väliaikainen kiinnitys, osakkeiden tai arvopapereiden panttaus).

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Välitoimet: Asia on vietävä tuomioistuimen käsiteltäväksi haasteen avulla (haastemiehen välityksellä toimitettava virallinen kutsu saapua oikeudenistuntoon).

Kyseessä on kiireellinen menettely, jossa kuullaan myös vastapuolta.

Turvaamistoimet: Periaatteessa tarvitaan tuomioistuimen ennakkohyväksyntä. Hyväksyntää ei kuitenkaan tarvita, jos velkoja voi esittää täytäntöönpanoasiakirjan tai kun saatavat on tunnustettu tuomioistuimen päätöksellä, joka ei ole vielä täytäntöönpanokelpoinen. Sama pätee myös silloin kun kyseessä on hyväksytyn vekselin, oman vekselin, sekun tai (kirjalliseen vuokrasopimukseen perustuvan) vuokran maksamatta jättäminen.

Toimivaltainen tuomioistuin määräytyy asian luonteen mukaan. Yleisten oikeussääntöjen mukaan toimivalta kuuluu alioikeuden (*tribunal de grande instance*) puheenjohtajalle. Välitoimia voivat kuitenkin määrätä toimivaltansa asettamissa rajoissa myös vähäisiä riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen (*tribunal d'instance*), kauppatuomioistuimen (*tribunal de commerce*) ja työtuomioistuimen (*conseil des prud'hommes*) sekä maatuomioistuimen (*tribunal paritaire des baux ruraux*) puheenjohtajat.

Välitoimia koskeva toimivalta kuuluu täytäntöönpanosta vastaavan alioikeuden tuomarille. Toimivaltainen tuomioistuin on velallisen asuinpaikan tuomioistuin. Täytäntöönpanosta ja välitoimista vastaavissa tuomioistuimissa asianosaiset voivat esittää asiansa itse. Halutessaan he voivat toki pyytää asianajajan avustamaan tai edustamaan itseään.

Vakuustakavarikon täytäntöönpano on ulosottoviranomaisen tehtävä. Tuomioistuimen määräämän vakuuden osalta sen sijaan ei ole säädetty tällaisesta veloitteesta. Velkojat kuitenkin käyttävät tuomioistuimen määräämän vakuuden täytäntöönpanossa oikeusalan ammattilaisen apua, koska kyseessä on oikeudellisesti monimutkainen toimenpide.

Turvaamistoimien kustannukset tulevat viime kädessä velallisen maksettaviksi, vaikka velkoja saattaakin joutua suorittamaan niistä ennakkomaksun.

Täytäntöönpanokulut muodostuvat ulosottoviranomaisen palkkiosta, joka on määritelty erikseen kutakin täytäntöönpanoasiakirjaa ja turvaamistointa kohti.

Ulosottoviranomaisen palkkio muodostuu kertaluontoisesta maksusta, joka on määritelty joko kiinteänä summaksi tai suhteessa toimenpiteen arvoon ja johon voidaan tietyissä tapauksissa lisätä syytetoimien käynnistämisestä aiheutuva maksu (12. joulukuuta 1996 annettu asetus nro 96-1080).

Turvaamistoimiin liittyvät maksut määräytyvät suhteessa perittävään velkamäärään, ja ne maksetaan vain jos velka tulee ulosottoviranomaisen perittäväksi.

Edellä mainitun asetuksen liitteenä olevan maksunimikkeistön perusteella ei sitä paitsi ole lupa periä vapaasti neuvoteltavia lisämaksuja, paitsi jos kyseessä on osakkaiden oikeuksien ja arvopapereiden takavarikointi.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuini ei pane toimenpidettä täytäntöön, vaan ainoastaan antaa siihen luvan. Toimenpiteen täytäntöönpanosta vastaa ulosottoviranomainen toimenpidettä hakeneen asianosaisen pyynnöstä.

Jos toimenpide edellyttää tuomioistuimen ennakkohyväksyntää, saatavan on oltava ”periaatteessa hyväksyttävä”.

Turvaamistoimien määrääminen ei nimenomaisesti edellytä kiireellisyyttä.

Velkojan on osoitettava, että saatavien perintä on uhattuna tietyistä syistä (esimerkiksi vilpillinen velallinen yrittää salata omaisuutensa todellisen määrän tai velkoja on useita).

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Vakuustakavarikko voi kohdistua velallisen koko omaisuuteen lukuun ottamatta sitä osaa, joka on nimenomaan laissa suojattu turvaamistoimilta (esimerkiksi jokapäiväisessä elämässä tai ammatinharjoittamisessa tarvittava omaisuus). Sama koskee saatavia. Palkkaosavastuu ei kuitenkaan voida kohdistaa turvaamistoimia (mutta ne voidaan takavarikoida oikeuden päätöksen tai muun täytäntöönpanoasiakirjan perusteella palkkojen takavarikointia koskevan menettelyn mukaisesti).

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Vakuustakavarikon kohteena olevaa omaisuutta ei saa luovuttaa. Omaisuus on edelleen velallisen käytössä ja hänen vastuullaan, mutta hän ei saa luovuttaa sitä. Tällaisen omaisuuden luovuttaminen on rikos, josta voidaan määrätä rangaistukseksi sakkoa tai vankeutta.

Vakuustakavarikkoon asetetut varat talletetaan tilille.

Jos tuomioistuini on määrännyt omaisuuden vakuudeksi, velallinen voi myydä sen, mutta velkojalla on etuoikeus periä saatavansa myyntituotosta.

Vakuustakavarikkoon määrätty omaisuus on velallisen vastuulla, hän toimii sen ”valvojana”. Vakuustakavarikon vaikutuksiin ei voida vedota kolmansia vastaan. Sen sijaan tuomioistuimen vakuudeksi määräämiseen, josta on tehty asianmukainen (liiketoimintaa tai kiinteistöä koskeva) ilmoitus, voidaan vedota kaikkia vastaan.

Pankkiiri (ja kuka tahansa kolmas, jolta asiaa tiedustellaan), joka saa pyynnön toteuttaa vakuustakavarikko, on velvollinen ilmoittamaan ulosottoviranomaiselle kaikki kyseistä asiakastaan eli velallista koskevat veloitteensa (eli kaikki velallisen nimissä olevat tilit sekä niille kirjatut määrät). Jos pankkiiri kieltäytyy antamasta näitä tietoja ilman laillista perustetta, hänet voidaan tuomita maksamaan velka velallisen sijasta.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Turvaamistoimi on pantava täytäntöön kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun tuomioistuini on sen hyväksynyt. Tämän jälkeen täytäntöönpanolupa raukeaa.

Jos velkoja ei ole vielä aloittanut menettelyä, jonka tarkoituksena on saatavien tunnustaminen, hänen on tehtävä se sen kuun aikana, jolloin toimi pannaan täytäntöön. Muussa tapauksessa turvaamistoimi raukeaa.

Turvaamistoimesta on ilmoitettava velalliselle viikon kuluessa. Velallinen voi nostaa täytäntöönpanosta vastaavassa tuomioistuimessa kanteen, jossa hän riitauttaa joko toimen tai sen hyväksymisen. Tuomioistuini voi myös määrätä etukäteen istunnon, johon osapuolet kutsutaan keskustelemaan turvaamistoimesta. Velallisen kanteen voidaan periaatteessa ottaa käsiteltäväksi niin kauan kuin vakuustakavarikkoa ei ole muutettu irtaimiston ulosmittaukseksi sen jälkeen, kun velkoja on saanut saatavansa koskevan tuomion.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Velallinen voi valittaa määräyksestä samaan aikaan kuin itse toimesta.

Määräystä koskevan valituksen käsittelee sama täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuini, jolla on toimivalta hyväksyä turvaamistoimet. Sen päätöksiin voi hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimesta (*Cour d'appel*).

Koska velallinen saa tiedon turvaamistoimen hyväksymisestä samaan aikaan kuin itse toimesta, määräystä koskevan valituksen tekemistä koskevat samat säännöt kuin itse toimesta valittamista: muutoksenhaku voidaan ottaa käsiteltäväksi niin kauan kuin turvaamistointa ei ole muutettu täytäntöönpanotoimeksi. Muutoksenhaku ei keskeytä turvaamistoimen vaikutusta, vaan se on voimassa niin kauan kuin tuomioistuini ei määrää toimen peruuttamisesta tai kumoamisesta.

Linkkejä

[Legifrance](#)

[Oikeusministeriön verkkosivut](#)

[Haaste- ja ulosottomiesten kansallisen yhdistyksen verkkosivut](#)

Päivitetty viimeksi: 04/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Kroatia

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Turvaamista koskevassa täytäntöönpanolain (*Ovršni zakon*, Kroatian virallisen lehden (*Narodne Novine*) nrot 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 ja 73/17) kolmannessa osassa säädetään seuraavista turvaamistoimista:

- panttioikeuden pakollinen perustaminen kiinteistöön – 28 osasto
- tuomioistuimen tai notaarin määräämä turvaaminen perustamalla panttioikeus osapuolten välisellä sopimuksella – 29 osasto
- tuomioistuimen tai notaarin määräämä turvaaminen siirtämällä kohteen omistusoikeus tai muita oikeuksia – 30 osasto
- turvaaminen ennakoivalla täytäntöönpanolla – 31 osasto
- turvaaminen ennakoivilla toimilla – 32 osasto
- välitoimet – 33 osasto.

Täytäntöönpanolain yleisten säännösten mukaan turvaamistarkoituksessa voidaan määrätä ainoastaan sellaisia toimia, joista säädetään kyseisessä laissa tai jossain muussa laissa. Turvaamistoimia ei saa kohdistaa kohteisiin tai oikeuksiin, jotka täytäntöönpanolain mukaan eivät voi olla täytäntöönpanon kohteena.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Täytäntöönpanolaissa sallitaan saatavien pakkoturvaamiseksi (pitkäaikainen) panttioikeuden pakollinen perustaminen kiinteistöön tai irtaimistoon (esim. rahasaatava, osa palkasta, eläkkeestä tai muusta tulosta, pankkitili, arvopaperit ja osakkeet) sekä siirtämällä panttioikeuden kohteen omistusoikeuden tai muiden oikeuksien siirtäminen. Saatavan turvaaminen perustamalla panttioikeus voi olla vapaaehtoista tai pakollista, kun taas saatavan turvaaminen siirtämällä kohteen omistusoikeus tai muita oikeuksia voi olla vain vapaaehtoista, ja se tapahtuu tuomioistuimen tai julkisen notaarin määräyksestä.

Muita täytäntöönpanolaisissa säädettyjä turvaamistoimia ovat ennakoiva täytäntöönpano, ennakoivat toimet ja välitoimet. Ainoastaan tuomioistuimien voi määrätä tällaisia turvaamistoimia, joko toisen osapuolen pyynnöstä tai viran puolesta.

Kunnallisilla tuomioistuimilla on toimivalta määrätä turvaamistoimia ja panna ne täytäntöön, ellei se ole lain mukaan jonkin muun tuomioistuimen tehtävä.

Kauppatuomioistuimilla on toimivalta määrätä turvaamistoimia ja panna ne täytäntöön asioissa, joissa niillä on täytäntöönpanovalta.

Toimivalta määrätä turvaamistoimesta ja panna se täytäntöön viran puolesta on tuomioistuimella, jolla on toimivaltainen päättämään vakuusvelkojan hakemuksesta, ellei laissa muuta säädetä.

Toimivalta päättää hakemuksesta, jossa on kyse rahasaatavan turvaamista perustamalla pakollinen panttioikeus kiinteistöön, on tuomioistuimella, joka pitää maarekisteriä, johon rahasaatavan toteava täytäntöönpanokelpoinen asiakirja on rekisteröitävä. Toimen tarkoituksena on turvata rahasaatava perustamalla panttioikeus ja rekisteröimällä se. Panttioikeuden rekisteröinnin vaikutus on se, että kiinteistön ulosmittauksen voi panna täytäntöön myös kolmansia osapuolia vastaan, jotka hankkivat kyseisen kiinteistön myöhemmin.

Tuomioistuimien voi määrätä rahasaatavan turvaamisesta tiettyihin kohteisiin perustettavalla panttioikeudella vakuusvelkojan ja vakuusvelallisen välisellä sopimuksella. Se, millä tuomioistuimella on alueellinen toimivalta päättää hakemuksesta, jolla vakuusvelkoja vaatii panttioikeuden perustamista vakuusvelallisen omaisuuteen tai oikeuksiin rahasaatavien turvaamiseksi, ja turvaamistoimen täytäntöönpanosta, määräytyy rahasaatavien pakkoperintää tiettyjen omaisuuserien osalta koskevien täytäntöönpanolain säännösten mukaisesti. Tuomioistuimen pöytäkirjoihin kirjataan osapuolten sopimus saatavan olemassaolosta, saatavan erääntymisaika sekä se, että saatava turvataan perustamalla panttioikeus. Allekirjoitettu sopimus vastaa tuomioistuimen ratkaisua. Rahasaatava on mahdollista turvata notaarin määräyksellä perustamalla panttioikeus velkojan ja velallisen välisellä sopimuksella. Sopimus on tehtävä notaarin vahvistamana asiakirjana tai yksityisenä asiakirjana, jonka sisältö on laillistettu ja joka sisältää myös velallisen suostumuksen panttioikeuden perustamiseen johonkin hänelle kuuluvaan omaisuuserään.

Tuomioistuimen määräämä turvaaminen siirtämällä omaisuuserän omistusoikeus tai muita oikeuksia on mahdollista osapuolten sopimuksella, jonka mukaan vakuusvelallisen kuuluvaan omaisuuserän omistusoikeus tai muu vakuusvelallisen oikeus siirretään vakuusvelkojalle tietyn rahasaatavan turvaamiseksi. Sopimus on kirjattava istuntopöytäkirjaan. Myös myöhemmät saatavat on mahdollista turvata. Sopimus vastaa tuomioistuimen ratkaisua. Se, millä tuomioistuimella on alueellinen toimivalta päättää hakemuksesta, jolla vaaditaan rahasaatavien turvaamista omaisuuserien omistusoikeus tai muita oikeuksia siirtämällä, määräytyy rahasaatavien pakkoperintää tiettyjen omaisuuserien osalta koskevien täytäntöönpanolain säännösten mukaisesti.

Notaarin määräämä turvaaminen siirtämällä omaisuuserien omistusoikeus tai muita oikeuksia taikka siirtämällä yrityksen osakkeet, osuudet tai osakkuudet on mahdollista velkojan ja velallisen välisellä sopimuksella, joka on laadittu notaarin vahvistamana asiakirjana tai yksityisenä asiakirjana, jonka sisältö on laillistettu. Siitä, kenellä julkisella notaarilla on toimivalta määrätä yksittäisiä turvaamistoimia, määräytyy julkisen notaarin toimipaikkaa ja -aluetta koskevien sääntöjen mukaisesti.

Alueellinen toimivalta päättää ennakoivaa täytäntöönpanoa koskevasta hakemuksesta ja täytäntöönpanosta on tuomioistuimella, joka on toimivaltainen täytäntöönpanoasiakirjan nojalla. Tuomioistuimien määrää turvaamisesta ennakoivalla täytäntöönpanolla ja vastaa täytäntöönpanosta siviilioikeudellisessa menettelyssä annetun tuomion perusteella sellaisen muun kuin rahasaatavan turvaamiseksi, jota ei voida turvata ennakoivalla merkinnällä julkiseen rekisteriin. Näin toimitaan siinä tapauksessa, että täytäntöönpanoa hakeva velkoja osoittaa, että täytäntöönpanon lykkääminen siihen asti, kunnes tuomio on lainvoimainen, estäisi täytäntöönpanon tai vaikeuttaisi sitä, ja asettaa vakuuden vahingolle, joka velalliselle todennäköisesti aiheutuisi tällaisen täytäntöönpanon seurauksena.

Alueellinen toimivalta päättää turvaamisesta ennakoivilla toimilla ja sitä koskevasta hakemuksista on tuomioistuimella, joka on toimivaltainen sen täytäntöönpanoasiakirjan perusteella, jonka nojalla turvaamista haettiin. Ennakoivien toimien ehtona on, että vakuusvelkoja osoittaa, että ilman toimia saatavan periminen estyisi tai olisi vaikeampaa. Tiettyissä tapauksissa tuomioistuimien voi asettaa ennakoivan toimen ehdoksi vakuuden asettamisen vahingolle, joka vakuusvelalliselle todennäköisesti aiheutuisi määräyksen johdosta. Perustellussa päätöksessä, jolla määrätään ennakoivasta toimesta, on oltava tiedot turvattavan saatavan määrästä korot ja kulut mukaan lukien sekä turvaamistoimesta ja sen kestosta (enintään 50 päivää siitä, kun täytäntöönpanoedellytykset ovat täyttyneet).

Ennen turvattavaa saatavaa koskevan siviilioikeudellisen tai muun menettelyn vireillepanoa alueellinen toimivalta päättää välitoimilla turvaamista koskevasta hakemuksista on tuomioistuimella, joka on toimivaltainen päättämään täytäntöönpanohakemuksesta. Toimivalta välitoimen täytäntöönpanosta on tuomioistuimella, jolla on alueellinen täytäntöönpanovalta. Menettelyn vireillepanon jälkeen toimivalta päättää välitoimilla turvaamista koskevasta hakemuksista on tuomioistuimella, jossa asia on käsiteltävänä. Jos tapauksen olosuhteet antavat siihen aihetta, hakemus voidaan toimittaa myös tuomioistuimeen, jolla on alueellinen täytäntöönpanovalta. Tuomioistuimella, jolla on toimivalta päättää täytäntöönpanohakemuksesta hallinnollisessa menettelyssä annetun täytäntöönpanoasiakirjan perusteella, on myös toimivalta päättää hakemuksista välitoimien määräämiseksi menettelyn päätteeksi.

Tuomioistuimien määrää välitoimista sille toimitetun hakemuksen perusteella ennen oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn vireillepanoa, sen aikana tai sen päätyttyä mutta ennen täytäntöönpanoa. Välitoimen määräämistä koskeva päätös vastaa täytäntöönpanomääräystä. Välitoimen tyyppi riippuu siitä, turvataanko toimella rahasaatava vai muu saatava. Tuomioistuimien voi tarvittaessa määrätä useita välitoimia.

Irtaimistoa, osakkeita, osuuksia ja osakkuuksia koskevat kiinnitykset, oikeudet ja kiellot merkitään tuomioistuimen päätöksen, notaarin vahvistaman asiakirjan tai sisällöltään laillistetun yksityisen asiakirjan perusteella tuomioistuimen tai notaarin määräyksellä turvattavien saatavien rekisteriin eli panttioikeusrekisteriin (*Upisnik založnih prava*), jota pitää rahoitusvirasto (*Financijska agencija*). Rekisteri on ainutkertainen tietokanta, johon tallennetaan kiinnitykset, oikeudet ja kiellot, kun taas panttioikeudet tai muutokset kiinteistön omistusoikeuksiin merkitään maarekisteriin.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Kun tuomioistuimien määrää turvaamaan saatavan perustamalla panttioikeuden kiinteistöön, se tekee päätöksen rahasaatavien turvaamista koskevasta hakemuksesta sen täytäntöönpanoasiakirjan perusteella, jolla rahasaatava on todettu. Turvaamisesta määräämiselle ei ole asetettu erityisiä edellytyksiä. Tuomioistuimien antaa turvaamismääräyksen hakemuksesta ja rekisteröi vakuusvelkojan panttioikeuden maarekisteriin merkittyn kiinteistöön sekä ilmoittaa saatavan täytäntöönpanokelpoisuudesta. Jos vakuusvelallista ei ole merkitty maarekisteriin kiinteistön omistajaksi, vakuusvelkojan on liitettävä hakemukseensa asiakirja, jonka nojalla vakuusvelallisen omistusoikeus voidaan rekisteröidä.

Vakuusvelkoja ja vakuusvelallinen voivat turvata vakuusvelkojan rahasaatavan hankkimalla panttioikeuden tiettyihin vakuuskohteisiin pyytämällä yhdessä tuomioistuinta määräämään, että vakuusvelallisen kiinteistöön, irtaimistoon, rahasaatavaan tai muihin kohteisiin tai oikeuksiin kohdistuva panttioikeus rekisteröidään vakuusvelkojan hyväksi. Vaihtoehtoisesti he voivat tehdä notaarin vahvistaman asiakirjan tai yksityisen asiakirjan muodossa sopimuksen, joka sisältää velallisen suostumuksen siihen, että johonkin hänelle kuuluvaan omaisuuserään perustetaan panttioikeus velkojan rahasaatavan turvaamiseksi.

Tuomioistuimen allekirjoitetulla pöytäkirjalla, notaarin vahvistamalla asiakirjalla ja yksityisellä asiakirjalla, jonka sisältö on laillistettu, on sama vaikutus kuin tuomioistuimen ratkaisulla suhteessa henkilöön, joka on antanut suostumuksensa sille, että hänen omaisuuteensa tai oikeuksiinsa perustetaan panttioikeus. Näiden asiakirjojen perusteella voidaan myös turvatus saatavan perimiseksi pyytää kolmanteen kohdistuvaa täytäntöönpanoa sellaisen kohteen osalta, johon panttioikeus on perustettu.

Osapuolet voivat yhdessä pyytää tuomioistuinta kirjaamaan istuntopöytäkirjaan tekemänsä sopimuksen, jonka nojalla vakuusvelallisen jonkun omaisuuserän omistusoikeus tai muu oikeus siirretään vakuusvelkojalle tämän rahasaatavan turvaamiseksi. Myös myöhemmät saatavat on mahdollista turvata. Tällainen

sopimus voidaan tehdä myös notaarin vahvistamana asiakirjana tai yksityisenä asiakirjana, jonka sisältö on laillistettu. Sopimuksen on sisällettävä lauseke turvatun saatavan erääntymisajankohdasta tai siitä, miten eräpäivä määritetään. Vakuusvelallinen voi olla myös henkilö, jonka suhteen vakuusvelkojalla ei ole turvattavaa saatavaa, tai kolmas osapuoli, joka suostuu tällaiseen saatavan turvaamiseen. Sopimus voi koskea myös muiden kuin rahasaatavien turvaamista, mutta tällöin siinä on määriteltävä saatavan rahallinen arvo. Saatava on määriteltävä tai sen on oltava määriteltävissä. Sopimukseen voidaan lisätä vakuusvelallisen suostumus siihen, että vakuusvelkoja voi vaatia pöytäkirjan nojalla häneen kohdistuvaa täytäntöönpanoa vakuuden kohteen siirtämiseksi heti turvatun saatavan erääntyessä. Tällaisen suostumuksen sisältävä pöytäkirja on täytäntöönpanoasiakirja. Jos maarekisteriin merkityn kiinteistön omistusoikeus siirretään sopimuksella, sopimukseen on sisällyttävä vakuusvelallisen suostumus siihen, että siirto voidaan merkitä heti maarekisteriin, että merkintä tekee vakuusvelkojasta kiinteistön omistajan ja että merkintään lisätään huomautus siitä, että siirto on tehty vakuusvelkojan saatavien turvaamiseksi. Jollei toisin säädetä, vakuusvelallisella on oikeus jatkaa vakuuden kohteen käyttöä, vaikka sen omistusoikeus on siirretty vakuusvelkojalle, tai vakuusvelkojalle siirretyn oikeuden käyttöä. Vakuusvelkojalla on puolestaan oikeus hankkiutua eroon hänelle saatavan erääntyessä siirretystä omaisuuserästä tai oikeudesta taikka kiinnittää kiinteistö.

Rahasaatavien turvaamisesta ennakoivilla toimilla voidaan määrätä tuomioistuimen tai hallintoelimen päätöksellä, joka ei ole vielä täytäntöönpanokelpoinen, tuomioistuimessa tai hallintoelimestä tehdyllä ratkaisulla taikka notaarin päätöksellä tai notaarin vahvistamalla asiakirjalla, jos saatava ei ole vielä erääntynyt. Tuomioistuimen on näiden asiakirjojen perusteella määrättävä ennakoivasta toimesta, jos vakuusvelkoja osoittaa, että on olemassa riski, että saatavan periminen on mahdotonta tai huomattavasti vaikeampaa ilman vakuutta. Tällainen riski on todennäköinen, jos ennakoivaa toimea on pyydetty seuraavien perusteella: maksuääräys tai täytäntöönpanomääräys, joka on myönnetty julkista asiakirjaa tai julkisen notaarin laillistamaa asiakirjaa, vekseliä tai sekkiä koskevan alkuperäisen asiakirjan perusteella, josta on esitetty vastalause määräajassa; rikosoikeudenkäynnissä annettu tuomio, joka koskee varallisuusoikeudellista vaadetta, jos uudelleenkäsitely on mahdollinen; päätös, joka on pantava täytäntöön ulkomailla; tunnustukseen perustuva tuomio, josta on valitettu; sovintoratkaisu, joka on riitautettu laissa säädetyllä tavalla; taikka notaarin vahvistama päätös tai asiakirja, joka on riitautettu laissa säädetyllä tavalla, jos saatava ei ole erääntynyt. Tuomioistuimen on hylättävä ennakoivaa turvaamistoimea koskeva hakemus tai kumottava aiemmin määrätty ennakoiva toimi ja keskeytettävä menettely, jos vakuusvelallinen osoittaa, että riskiä ei todennäköisesti ole tai sitä ei ole enää.

Turvaamista väli-toimella voi hakea ennen oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn vireillepanoa, sen aikana tai sen päätyttyä mutta ennen täytäntöönpanoa. Väli-toimihakemuksessa vakuusvelkojan on täsmennettävä, minkä saatavan hän haluaa turvattavaksi, määriteltävä haluamansa toimi, sen kesto ja turvaamisen kohde sekä tarvittaessa keinot, joilla väli-toimi pannaan pakkoteitse täytäntöön. Hakemuksessa on ilmoitettava seikat, joihin se perustuu, ja niitä tukevat todisteet. Vakuusvelkojan on mahdollisuuksien mukaan liitettävä todisteet hakemukseen. Väli-toimi voidaan määrätä myös toistaiseksi erääntymättömien ja ehdollisten saatavien turvaamiseksi. Se ei ole mahdollinen, jos edellytykset saman turvaamisvaikutuksen aikaansaavan ennakoivan toimen määräämiselle täyttyvät. Rahasaatavan turvaamista koskeva väli-toimi voidaan määrätä, jos vakuusvelkoja osoittaa, että saatavan olemassaolo on todennäköinen ja että on olemassa riski, että ilman toimea vakuusvelallinen estäisi saatavan perimisen tai vaikeuttaisi sitä huomattavasti siirtämällä tai piilottamalla omaisuuttaan tai hankkiutumalla siitä muulla tavoin eroon. Vakuusvelkojan ei tarvitse todistaa riskin olemassaoloa, jos hän osoittaa, että on todennäköistä, että pyydetty toimi aiheuttaa vakuusvelalliselle vain vähäistä vahinkoa siinä tapauksessa, että saatava on pantava perintään ulkomailla. Väli-toimi voidaan määrätä muun kuin rahasaatavan turvaamiseksi, jos vakuusvelkoja osoittaa todennäköiseksi saatavan olemassaolon ja riskin siitä, että ilman toimea vakuusvelallinen estäisi saatavan perimisen tai vaikeuttaisi sitä huomattavasti muuttamalla kohteiden senhetkistä tilaa, tai jos hän näyttää toteen, että toimi on todennäköisesti välttämätön väkivallan tai korvaamattoman vahingon syntymisen estämiseksi. Vakuusvelkojan ei myöskään tarvitse todistaa riskin olemassaoloa, jos hän osoittaa, että on todennäköistä, että pyydetty toimi aiheuttaa vakuusvelalliselle vain vähäistä vahinkoa siinä tapauksessa, että saatava on pantava perintään ulkomailla. Tuomioistuin voi määrätä väli-toimen vakuusvelkojan hakemuksesta, vaikka tämä ei olisikaan osoittanut saatavan ja riskin olemassaolon todennäköisyyttä, jos velkoja on aiemmin asettanut tuomioistuimen asettamassa määräajassa vakuuden vahingosta, joka vakuusvelalliselle voisi aiheutua väli-toimen määräämisen ja täytäntöönpanon johdosta. Jos vakuusvelkoja ei aseta tällaista vakuutta määräajassa, tuomioistuin voi hylätä turvaamistoimihakemuksen. Tuomioistuin voi asian olosuhteet huomioon ottaen määrätä tarvittaessa useita väli-toimia. Jos asiassa on mahdollista määrätä useita väli-toimia, tuomioistuin määrää väli-toimen, joka on turvaamistoimen päämäärän saavuttamisen kannalta tarkoituksenmukaisin (jos kaikki väli-toimet ovat yhtä sopivia, tuomioistuin määrää sen, joka on vakuusvelallisen kannalta vähiten rasittava).

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Turvaamistoimen ja väli-toimeen kohteena voi olla mikä tahansa vakuusvelallisen omaisuus tai oikeus, kuten kiinteistö, irtaimisto, palkka, eläke, työkyvyttömyyskorvaus, käteistalletus pankki- tai säästötilillä tai muu omistusoikeus edellyttäen, että niiden ulosotto ei ole laissa kielletty tai sitä ei ole rajoitettu (esim. kohteet, joita ei ole laskettu liikkeelle, viljelylohkot tai maatilarakennukset, joita maanviljelijät tarvitsevat omaa toimeentuloaan tai lähisukulaisensa tai muiden heistä lain nojalla riippuvaisten henkilöiden toimentuloa varten).

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Kiinteistön turvaaminen perustamalla siihen panttioikeus (vapaaehtoisesti tai pakolla, tuomioistuimen tai notaarin määräyksestä) tehdään merkitsemällä panttioikeus maarekisteriin, johon kiinteistö on rekisteröity.

Tuomioistuimen tai notaarin määräämällä turvaamistoimella, jolla omistusoikeus tai muu oikeus siirretään, vakuusvelkojasta tulee omaisuuserän tai oikeuden omistaja, kun hänet merkitään lakisääteisiin julkisiin luetteloihin tai rekistereihin. Vakuusvelkoja ja vakuusvelallinen voivat perustaa panttioikeuden tiettyihin omaisuuseriin vakuusvelkojan rahasaatavan turvaamiseksi. Tässä tarkoituksessa ne voivat yhdessä pyytää tuomioistuinta määräämään ja panemaan täytäntöön vakuusvelkojan hyväksi seuraavat toimet:

1. vakuusvelallisen kiinteistöön kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
2. osapuolten välisen sopimuksen, joka koskee panttioikeuden perustamista maarekisteriin merkitsemättömään kiinteistöön, talletus rekisteriä pitävään tuomioistuimeen
3. vakuusvelallisen irtaimistoon kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
4. vakuusvelallisen rahasaatavaan kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
5. vakuusvelallisen työsopimukseen tai palvelusuoritukseen perustuvien tulojen osaan kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
6. eläkkeen, työkyvyttömyyskorvauksen tai ansionmenetykskorvauksen osaan kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
7. vakuusvelallisen pankki- tai säästötiliin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
8. luovutettavaan irtaimistoon tai kiinteistöön kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
9. muihin omistus- tai esineoikeuksiin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
10. osaketodistuksiin ja muihin arvopapereihin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti ja niiden luovuttaminen talletettavaksi
11. osakkeisiin, joista ei ole todistusta, sekä osuuksiin ja osakkuuksiin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
12. säilytysyhteisössä säilytettäviin arvopapereihin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti.

Turvaaminen ennakoivan täytäntöönpanon avulla: tuomioistuin voi turvata sellaisen muun kuin rahasaatavan täytäntöönpanon, jota ei ole mahdollista turvata etukäteen toteutettavalla rekisteröinnillä, määräämällä ennakoivasta täytäntöönpanosta siviilioikeudellisessa menettelyssä tehdyn päätöksen nojalla.

Turvaaminen ennakoivien toimien avulla: tuomioistuimien voi määrätä seuraavat ennakoivat toimet:

1. vakuusvelallisen kiinteistöön tai kiinteistöön rekisteröityyn oikeuteen kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
2. osapuolten välisen sopimuksen, joka koskee panttioikeuden perustamista maarekisteriin merkitsemättömään kiinteistöön, talletus rekisteriä pitävään tuomioistuimeen
3. vakuusvelallisen irtaimistoon kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
4. vakuusvelallisen rahasaatavaan kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
5. vakuusvelallisen työ sopimukseen tai palvelusurituksen perustuvien tulojen osaan kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
6. eläkkeen, työkyvyttömyyskorvauksen tai ansionmenetykskorvauksen osaan kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
7. vakuusvelallisen pankki- tai säästötiliin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
8. luovutettavaan irtaimistoon tai kiinteistöön kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
9. muihin omistus- tai esineoikeuksiin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
10. osaketodistuksiin ja muihin arvopapereihin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti ja niiden luovuttaminen talletettavaksi
11. osakkeisiin, joista ei ole todistusta, sekä osuuksiin ja osakkuuksiin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
12. säilytysyhteisössä säilytettäviin arvopapereihin kohdistuvan panttioikeuden rekisteröinti
13. pankin kieltäminen maksamasta vakuusvelallisen tai kolmannen osapuolen tililtä vakuusvelallisen määräyksestä summaa, jolle ennakoiva toimi on määrätty.

Vakuusvelkoja voi hankkia panttioikeuden turvattavaan kohteeseen ennakoivan toimen perusteella. Jos vakuusvelallisen pankkiin tallettamaan rahassummaan kohdistuu maksukielto, kyseistä summaa ei voi siirtää tililtä kiellon voimassaoloaikana muuhun tarkoitukseen kuin turvatun saatavan maksamiseksi.

Välitoimet

– Rahasaatavan turvaamiseksi voidaan määrätä mikä tahansa toimi, jolla tavoite voidaan saavuttaa. Erityisesti tulevat kyseeseen seuraavat toimet:

1. Kielletään vakuusvelallista luovuttamasta tai kiinnittämästä irtaimistoaan, takavarikoidaan irtaimisto ja luovutetaan se vakuusvelkojan tai kolmannen osapuolen säilytettäväksi.
  2. Takavarikoidaan käteinen raha, arvopaperit ja vastaavat ja luovutetaan ne tuomioistuimen tai julkisen notaarin säilytettäväksi.
  3. Kielletään vakuusvelallista luovuttamasta tai kiinnittämästä kiinteistöä tai hänelle rekisteröityjä esineoikeuksia kiinteistöön ja lisätään kieltoa koskeva huomautus maarekisteriin.
  4. Kielletään vakuusvelallisen velallista täyttämästä vapaaehtoisesti veloitettavan vakuusvelallisen ja kielletään vakuusvelallista suostumasta velvollisuuden täyttämisen kohteeksi tai luovuttamasta saataviaan.
  5. Kielletään pankkia maksamasta vakuusvelallisen tililtä tämän määräyksestä itselleen tai kolmannelle osapuolelle summaa, jolle välitoimi on määrätty.
- Muun kuin rahasaatavan turvaamiseksi voidaan määrätä mikä tahansa toimi, jolla turvaamisen tavoite saavutetaan. Tällaisia ovat erityisesti seuraavat:
1. Kielletään irtaimiston, johon saatava kohdistuu, luovuttaminen tai kiinnittäminen, takavarikoidaan se ja luovutetaan vakuusvelkojan tai kolmannen osapuolen säilytettäväksi.
  2. Kielletään osakkeiden, osuuksien ja osakkuuksien, joihin saatava kohdistuu, luovuttaminen tai kiinnittäminen ja lisätään kieltoa koskeva huomautus niitä koskeviin rekistereihin ja tarvittaessa tuomioistuimen rekisteriin. Kielletään tällaisiin osakkeisiin, osuuksiin ja osakkuuksiin liittyvien oikeuksien käyttöä. Uskotaan osakkeiden, osuuksien ja osakkuuksien hallinta kolmannelle osapuolelle. Perustetaan yritykseen tilapäinen johtokunta.
  3. Kielletään muiden oikeuksien, joihin saatava kohdistuu, luovuttaminen ja kiinnittäminen ja uskotaan näiden oikeuksien hallinta kolmannelle osapuolelle.
  4. Kielletään kiinteistön, johon saatava kohdistuu, tai tällaiseen kiinteistöön kohdistuvien esineoikeuksien luovuttaminen ja kiinnittäminen ja lisätään kieltoa koskeva huomautus maarekisteriin. Takavarikoidaan kiinteistö ja luovutetaan sen hoito ja hallinta vakuusvelkojalle tai kolmannelle osapuolelle.
  5. Kielletään vakuusvelallisen velallista luovuttamasta vakuusvelkojalle omaisuuserää, siirtämästä tälle oikeutta tai toteuttamasta tämän hyväksi muita ei-rahallisia velvollisuuksia, joihin saatava kohdistuu.
  6. Kielletään vakuusvelallista toteuttamasta mitään toimia, jotka voisivat aiheuttaa vahinkoa vakuusvelkojalle, tai tekemästä muutoksia omaisuuseriin, joihin saatava kohdistuu.
  7. Määrätään vakuusvelallinen toteuttamaan tietyt toimet irtaimiston tai kiinteistön säilyttämiseksi tai kohteiden nykytilan säilyttämiseksi.
  8. Valtuutetaan vakuusvelkoja säilyttämään hallussaan olevat vakuusvelallisen omaisuuserät, joihin saatava kohdistuu, kunnes riita-asia on ratkaistu.
  9. Valtuutetaan vakuusvelkoja toteuttamaan tietyt toimet tai hankkimaan tietyt omaisuuserät itse tai kolmannen avulla aiemman asiain tilan palauttamiseksi.
  10. Otetaan työntekijä tilapäisesti takaisin. Maksetaan työriidan aikana korvaus, jos se on hänen oman toimeentulonsa tai lakisääteisesti hänen huollettavanaan olevien henkilöiden toimeentulon kannalta välttämätöntä.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Tuomioistuimen tai notaarin määräämä turvaamistoimi perustamalla panttioikeus tai siirtämällä kohteen omistusoikeus tai muita oikeuksia on pääsääntöisesti voimassa, kunnes asiassa tehdään lopullinen päätös.

Päätöksen, jolla määrätään ennakoivasta toimesta, on sisällettävä tiedot turvattavan saatavan määrästä korot ja kulut mukaan lukien, turvaamistoimesta ja sen kestosta. Ennakoivan toimen voimassaoloajaksi voidaan määrätä enintään 15 päivää siitä, kun täytäntöönpanoedellytykset ovat täyttyneet. Jos voimassaoloaika päättyy ennen kuin päätös, jonka perusteella ennakoiva toimi on määrätty, tulee lainvoimaiseksi, tuomioistuimien voi vakuusvelkojan tuomioistuimelle ennen toimen voimassaoloajan päättymistä toimittamasta hakemuksesta pidentää voimassaoloaikaa, mikäli olosuhteet, joissa toimi määrättiin, eivät ole muuttuneet.

Päätöksessä, jolla määrätään välitoimesta, on vahvistettava myös toimen voimassaoloaika. Jos toimi on määrätty ennen kanteen nostamista tai muun menettelyn vireillepanoa, päätöksessä on toimen perustelemiseksi vahvistettava määräaika, jossa vakuusvelkojan on nostettava kanne tai pantava muu menettely vireille. Tuomioistuimien pidentää vakuusvelkojan hakemuksesta välitoimen voimassaoloaikaa, jos olosuhteet, joissa toimi määrättiin, eivät ole muuttuneet.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen voi hakea muutosta kahdeksan päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta, ellei täytäntöönpanolaissa muuta säädetä. Muutoksenhaku ei pääsääntöisesti lykkää päätöksen täytäntöönpanoa. Päätöksen muutoksenhakuasiassa tekee toisen oikeusasteen tuomioistuimien.

Välitoimen määräämisestä koskevaa muutoshakemusta ei toimiteta vastapuolelle vastineen esittämistä varten. Toisen oikeusasteen tuomioistuimen on annettava päätöksensä 30 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Notaarin vahvistamaan asiakirjaan tai yksityiseen asiakirjaan, jonka sisältö on laillistettu, ei voi hakea muutosta. Velallinen voi kuitenkin vastustaa notaarin määräämää turvaamistointia erillisessä menettelyssä, jossa hän riitauttaa tehdyt sopimukset. Kolmannet osapuolet voivat esittää vastalauseensa notaarin vahvistamasta turvaamistoimesta tuomioistuimen menettelyssä siitä annettujen sääntöjen mukaisesti.

Asian uudelleen tutkimista voi pyytää turvaamismenettelyssä vain, jos toisessa oikeusasteessa annettu päätös on sidoksissa aineellis- tai prosessioikeudellisen asian ratkaisuun, joka on tärkeä sekä lain yhdenmukaisen soveltamisen että sen kannalta, että sitä sovelletaan kaikkiin osapuoliin yhdenvertaisesti oikeudenkäyntisääntöjen mukaisesti. Uudelleenkäsittely ei ole mahdollinen, ja aiemman asiain tilan palauttaminen on mahdollista vain, jos muutoksenhaun tai vastalauseen esittämisen määräaika on ylittynyt.

Päivitetty viimeksi: 25/09/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [it](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Italia

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Turvaamistoimet voidaan jakaa suoja-toimiin, joihin kuuluvat takavarikot, ja ennakoivat toimet, jotka ovat yleisiä perheoikeudessa. Lisäksi on olemassa poikkeuksellisia kiireellisiä toimenpiteitä (siviiliprosessioikeuden 700 §), joiden sisällön tuomioistuin määrittää tapauskohtaisesti turvaamistarpeen mukaan. Turvaamistojen keskeiset piirteet ovat periaatteessa seuraavat: menettelyt ovat yksinkertaistettuja, nopeutettuja ja yleensä luonteeltaan väliaikaisia, ja ne täydentävät riita-asian käsittelyä. On kuitenkin aiheellista täsmentää, ettei täydentävyys päde kaikissa tapauksissa. Vuodesta 2005 on ollut mahdollista, että tietyissä erityistapauksissa väliaikaistoimen jälkeen ei ole käsitelty pääasiata. Tällöin turvaamistoimi jää voimaan yksinomaan ja vahvistettuna suoja-toimena, vaikka pääasiassa ei olisi annettu lainvoimaista tuomiota.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Turvaamistoimi myönnetään, jos seuraavat kaksi edellytystä täyttyy:

- periculum in mora*, eli on olemassa perusteltu uhka, että oikeudelle, jota varten turvaamista haetaan, aiheutuu korjaamatonta vahinkoa ennen kuin lainvoimainen tuomio annetaan,
- fumus boni juris* eli on ilmeistä, että vaatimus on perusteltu.

2.1 Menettely

Toimivaltainen tuomioistuin, joka on tavallisesti sama kuin pääasiassa toimivaltainen tuomioistuin, määrää turvaamistoimen osapuolten kuulemisen yhteydessä lyhyen käsittelyn perusteella. Turvaamistoimi voidaan hyväksyä myös yksipuolisella päätöksellä silloin, kun vastapuolen kutsuminen paikalle saattaisi vaarantaa toimenpiteen täytäntöönpanon.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Turvaamistojen myöntäminen riippuu kahden edellä mainitun edellytyksen, *periculum in mora* ja *fumus boni juris*, täyttymisestä.

3 Turvaamistojen tarkoitus ja luonne

Turvaamistoimet ovat luonteeltaan väliaikaisia, ja niitä käytetään välineenä lopullisia oikeuksia määrittäessä. Tämä koskee aina suoja-toimia, joiden toimeenpano edellyttää, että käynnissä on pääasian käsittely. Sen sijaan ennakoivat toimet ovat aina toimeenpantavissa riippumatta siitä, onko pääasian käsittely meneillään, vaikka niiden vaikuttavuus ei ole yhtä suuri kuin varsinaisen tuomion.

Toimenpiteiden sisältö sen sijaan vaihtelee sen mukaan, mikä on se uhka, jota niillä pyritään välttämään. Esimerkiksi takavarikon kohteena on velkojan omaisuus, kun taas määräys ottaa lainvastaisesti irtisanottu työntekijä uudelleen palvelukseen muodostaa toimintavelvoitteen.

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistojen kohteena?

Turvaamistojen kohteena voi olla turvaamistarpeen mukaan irtain tai kiinteä omaisuus, mutta myös immateriaalioikeudet ja tekijänoikeuksilla suojatut teokset.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Suoja-toimilla pyritään säilyttämään entisellään hakemuksen jättämishetkellä vallitseva oikeudellinen ja tosiasiallinen tilanne, jotta varmistetaan, ettei prosessiin kuluva aika aiheuta haittaa oikeudenhaltijalle. Ennakoivilla toimilla ennakoidaan niitä etuja ja vaikutuksia, jotka tuleva tuomio saa lopullisesti aikaan.

3.3 Mikä on turvaamistojen voimassaoloaika?

Turvaamistoimi on voimassa siihen asti, kun tuomioistuin antaa tuomion, joka kumoaa sen. Suoja-toimien, joiden osalta on tarpeen aloittaa pääasiamenettely (esimerkiksi siviiliprosessilain 670 §:ssä tarkoitettu konkurssipesä tai 671 §:ssä tarkoitettu takavarikko), vaikutus lakkaa myös, jos pääasiakäsittelyä ei aloiteta tai saada päätökseen laissa määrättyssä tai tuomioistuimen asettamassa määräajassa, tai jos tuomioistuimen asettamaa vakuutta ei makseta. Vaikka ennakoivat toimet, myös poikkeukselliset toimet (jotka on vahvistettu siviiliprosessilain 700 §:n mukaisesti) eivät ole lainvoimaisia, niiden vaikuttavuus säilyy silloinkin, kun pääasiakäsittelyä ei aloiteta, tai aloitetaan, mutta keskeytetään.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Sekä kielteisiin että myönteisiin turvaamistoimia koskeviin päätöksiin voidaan hakea muutosta (siviiliprosessilain 669 terdecies §) joko niiden sisältämisen virheiden vuoksi tai siksi, että tuomioistuimen tietoon halutaan tuoda hakemuksen jättämisen jälkeen esiin tulleita olosuhteita ja perusteluja.

Päivitetty viimeksi: 30/07/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Kypros

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

A. Käytännössä lainkäyttövaltaansa siviiliasioissa jokainen tuomioistuin voi määrätä turvaamistoimia (väliaikaisia tai pysyväisluonteisia) tai nimetä toimitsijan aina, kun tuomioistuin katsoo sen oikeudenmukaiseksi tai sopivaksi silloinkin, kun samanaikaisesti ei vaadita vahingonkorvauksia tai muiden oikeuskeinojen käyttöä tai myönnytä näihin vaatimuksiin. Väliaikainen turvaamistoimi määrätään ainoastaan, jos tuomioistuin pitää oikeudenkäynnin kohteena olevaa asiaa vakavana. Lisäksi edellytetään, että asia tullaan todennäköisesti ratkaisemaan hakijan hyväksi, ja että hakijan on vaikeaa tai mahdotonta saada täyttää oikeutta myöhemmässä vaiheessa, jos väliaikaista turvaamistointia ei määrätä, (tuomioistuinta koskevan lain 14/60, sellaisena kuin se on muutettuna, 32 §:n 1 momentti).

B. Tuomioistuin voi milloin tahansa siviilikanteen tultua vireille määrätä turvaamistoimen kanteen kohteena olevan omaisuuden haltuun ottamiseksi, säilyttämiseksi, suojaamiseksi, myymiseksi, pidättämiseksi tai tarkastamiseksi tai sellaisen menetyksen, vahingon tai epäsuotuisan vaikutuksen estämiseksi,

jotka henkilölle tai omaisuudelle voivat koitua ilman kyseistä turvaamistointia ennen kuin lopullinen oikeuden päätös on tehty asiassa, joka vaikuttaa kyseiseen henkilöön tai omaisuuteen, tai ennen kuin oikeuden päätös on pantu täytäntöön (siviiliprosessista annetun lain 6 luvun 4 §:n 1 momentti). Tämän säännöksen perusteella annettavan turvaamistoimen tavoitteena on suojella (antamalla säädetyt erityismääräykset) vaateen kohteena olevaa omaisuutta oikeudenkäynnin ajan tai päätöksen täytäntöönpanoon saakka.

C. Tuomioistuin, jossa velkaa tai korvauksia koskeva siviilikanne on käsiteltävänä, voi milloin tahansa kanteen vireillepanon jälkeen määrätä, että vastapuolta estetään hukkaamasta sellaista osaa nimiinsä rekisteröidystä kiinteästä omaisuudesta tai omaisuudesta, jonka omistajaksi hänellä on lain mukaan oikeus rekisteröidä itsensä, joka tuomioistuimen tietojen mukaan riittää kattamaan kantajan vaatimuksen sekä oikeudenkäyntikulut. Turvaamistointia ei määrätä, ellei tuomioistuin katso, että hakijan vaatimus on perusteltu, ja että omaisuuden myynti tai sen omistusoikeuden siirtäminen kolmannelle todennäköisesti estäisi hakijan hyväksi mahdollisesti tehtävän oikeuden päätöksen täytäntöönpanon (6 luvun 5 §:n 1 momentin 2 almomentti). Kyseistä lainkohtaa sovelletaan velkoja tai korvauksia koskeviin vaateisiin. Tällöin annetaan määräyksiä vastapuolen nimiin rekisteröidystä kiinteästä omaisuudesta tai omaisuudesta, jonka omistajaksi hänellä on oikeus rekisteröidä itsensä. Tarkoituksena on jäädyyttää kiinteä omaisuus hakijan hyväksi tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävän myönteisen päätöksen täytäntöönpanon varalta.

Edellä A kohdassa kuvattu tuomioistuimen toimivalta on selvästi laajempi kuin B ja C kohdassa kuvatuissa tapauksissa, ja sitä koskevissa säännöksissä määritellään tuomioistuinten yleiseen toimivaltaan kuuluvat muuttujat, joiden perusteella tuomioistuimet määräävät väliaikaisia turvaamistoimia. B ja C kohdassa viitataan toisenlaisiin turvaamistointiin, joita tuomioistuin voi antaa.

Korkeimman oikeuden oikeuskäytännön mukaan A kohdassa tarkoitettu (tuomioistuimista annetun lain 32 §:n mukainen) yleinen toimivalta on laaja, ja sen perusteella voidaan antaa väliaikaismääräys omaisuudesta, joka ei ole pääasiaa koskevan oikeudenkäynnin kohteena. Oikeuskäytännön mukaan Kyproksen tuomioistuimilla on tuomioistuimista annetun lain 32 §:n nojalla valta määrätä väliaikaisia ns. Mareva-turvaamistoimia (joilla tuomioistuimen lainkäyttöalueella sijaitsevaa omaisuutta, kuten rahaa tai irtainta omaisuutta, jäädyytetään, jos on vaarana, että ne siirtyvät lainkäyttöalueen ulkopuolelle tai hukataan).

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Hakemukset väliaikaistoimen määräämiseksi voidaan toimittaa menettelyn missä tahansa vaiheessa. Hakemusmenettelystä säädetään siviiliprosessilain menettelyasetuksissa. Tuomioistuin ottaa huomioon kantajan mahdollisen viivästelyn väliaikaistoimien vaatimisessa.

Kyproksen oikeusjärjestelmässä on mahdollista määrätä väliaikaistoimia ilman, että asiasta ilmoitetaan toiselle osapuolelle (*ex parte*, yksipuolinen menettely, ks. siviiliprosessilain 6 luvun 9 §). Menettely on poikkeuksellinen, ja tällaisessa tilanteessa asian kiireellisyys antaa tuomioistuimelle perusteen käyttää harkintavaltaansa kuulematta vastapuolta. Tuomioistuimet noudattavat tarkasti tätä periaatetta. Hakijan yksipuolista väliaikaistointia koskevassa hakemuksessa olennaisten tosiseikkojen salaamisella on vakavia seurauksia.

Yksipuolisesti määrätty väliaikaistoimi tulee voimaan heti, kun se on annettu tiedoksi vastapuolelle. Vastapuoli voi kuitenkin kääntyä tuomioistuimen puoleen ja valittaa väliaikaistoimesta. Tämä on tehtävä mahdollisimman nopeasti siitä ilmoittamisen jälkeen. Jos väliaikaistoimi vaikuttaa suoraan johonkin ulkopuoliseen henkilöön, tämä voi niin ikään kääntyä tuomioistuimen puoleen tullakseen kuulluksi asiassa. Jos vastapuoli vastustaa väliaikaistointia, tuomioistuin käsittelee asian oikeudenistunnossa päättääkseen, jätetäänkö väliaikaistoimi voimaan, kumotaanko se vai muutetaanko sitä. Jos väliaikaistoimi kumotaan, hakija voi kääntyä oikeuden puoleen uudestaan, mikäli asian kannalta merkitykselliset olosuhteet ovat sillä välin muuttuneet. On myös syytä huomata, että kaikissa tapauksissa, joissa väliaikaistoimi annetaan yksipuolisesti, tuomioistuin määrää asiaa koskevan oikeudellisen säännöksen nojalla hakijaa antamaan vakuuden tuomioistuimen määräämälle summalle niiden vahingonkorvausten kattamiseksi, joita vastapuolelle voi aiheutua.

Oikeuskäytännön mukaisesti tuomioistuin voi antaa tällaisen määräyksen ainoastaan, jos hakija maksaa tarvittavan vakuussumman.

On tosin mahdollista, että väliaikaistointia haetaan siten, että siitä ilmoitetaan toiselle osapuolelle haasteella, mutta tällöin tuomioistuin ei tutki asian kiireellisyyttä.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Väliaikaisen turvaamistoimen antaminen kuuluu tuomioistuimen harkintavaltaan. Tuomioistuimen päätökselle käyttää harkintavaltaansa haetun väliaikaistoimen hyväksymisessä, jolloin sen on tasapainotettava asiaan kuuluvat edut, on kolme perusedellytystä:

Käsiteltävä asia on vakava (sen perusteena olevien oikeudellisten asiakirjojen esittäminen riittää).

Kanteen menestyminen on todennäköistä (on odotettavissa, että tuomio on myönteinen tai että hakijan vaatima oikeussuoja toteutuu).

Se, että hakijan on vaikeaa tai mahdotonta saada täyttä oikeutta myöhemmässä vaiheessa, jos turvaamistointia ei määrätä (mikäli korvauksien määrääminen kantajalle loppuvaiheessa ei riitä varmistamaan tämän oikeuksien toteutumista).

On syytä korostaa, että väliaikaistoimia määrätessään tuomioistuimella on täysi harkintavalta. Kolmen edellä mainitun perusedellytyksen täyttyminen ei siis välttämättä tarkoita, että määräys annetaan. Tuomioistuimen on päätettävä kaikkien tapahtumien ja olosuhteiden valossa, missä määrin on oikeudenmukaista tai hyödyllistä antaa pyydetty määräys.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Oikeuskäytännön perusteella omaisuuden laatu tai luonne ei yleensä rajoita tuomioistuimen harkintavallan käyttöä. Omaisuuden laatu voi kuitenkin olla yksi huomionarvoinen seikka tuomioistuimen arvioiessa turvaamistoimen tasapuolisuutta käyttäessään harkintavaltaansa turvaamistoimen antamisessa. Hakijan on helpompi osoittaa pankkitilille talletettujen rahojen menettämisen riski kuin kiinteän omaisuuden menettämisen riski.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Turvaamistoimen määräämisen jälkeen kaikilla, joille se on osoitettu, on lainmukainen velvollisuus noudattaa sitä. Turvaamistoimen noudattamatta jättämistä pidetään oikeuden halventamisena, josta rangaistaan laissa säädetyllä tavalla. Lisäksi henkilön, joka yllyttää tuomioistuimen määräämän turvaamistoimen noudattamatta jättämiseen tai helpottaa sitä, voidaan katsoa syyllistyneen oikeuden halventamiseen (tuomioistuinta koskevan lain 14/1960, sellaisena kuin se on muutettuna, 42 §).

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Tuomioistuimen määräämässä väliaikaistoimessa on erityinen säännös toimen kestosta. Turvaamistoimi on tavallisesti voimassa siihen asti, kun oikeus on antanut pääasiassa lopullisen päätöksen, tai kun tuomioistuin on myöhemmällä turvaamistoimella kumonnut kyseisen turvaamistoimen tai muuttanut sitä. Antaessaan lopullista päätöstä pääasiassa tuomioistuin voi sisällyttää päätökseen täytäntöönpanon helpottamiseksi erityisen ehdon, jolla turvaamistoimi pysyy voimassa tietyn ajan päätöksen antamisen jälkeen.

4 Voiko turvaamistointia koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Väliaikaistoimea koskevasta tuomioistuimen päätöksestä voi valittaa korkeimpaan oikeuteen. Valittaa voi myös tuomioistuimen päätöksestä, jolla hylätään hakemus väliaikaistoimen määräämisestä.

Korkeimmalla oikeudella on valituksen käsittelyssä laaja toimivalta. Se voi määrätä turvaamistoimen, jonka ensimmäisen asteen tuomioistuin epäsi, tai se voi kumota alemman tuomioistuimen määräämän turvaamistoimen tai muuttaa sitä. On kuitenkin huomattava, että valitusmenettely ei tarkoita pääasian uudelleen käsittelyä. Ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöstä ei kumota vain siksi, että korkein oikeus voisi päätyä erilaiseen ratkaisuun valtaansa käyttäessään. Korkein oikeus puuttuu asiaan ainoastaan silloin kun se päättää, että ensimmäisen asteen tuomioistuin on käyttänyt harkintavaltaansa *väärin*.
Päivitetty viimeksi: 21/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Liettua

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Erilaisista välitoimista säädetään siviiliprosessilain (*Civilinio proceso kodeksas*) 145 §:ssä. Välitoimia ovat seuraavat:

vastapuolen kiinteän omaisuuden takavarikointi

omistusoikeuden siirtoa koskevan kiellon kirjaaminen julkiseen rekisteriin

vastapuolen omistaman ja vastapuolen tai kolmannen henkilön halussa olevan irtaimen omaisuuden, varojen tai omistusoikeuksien takavarikointi

vastapuolen omaisuuden haltuunotto

omaisuuden hoitajan nimittäminen vastapuolen omaisuudelle

kielto, joka estää vastapuolta osallistumasta tietyntilaisiin liiketoimiin tai toteuttamasta tiettyjä toimia

kielto, joka estää muita henkilöitä siirtämästä vastapuolelle omaisuutta tai täyttämästä muita velvollisuuksia

poikkeustilanteissa kielto, joka estää vastapuolta poistumasta pysyvästä asuinpaikastaan, ja/tai kielto, joka estää lapsen viemisen pysyvästä asuinpaikastaan ilman tuomioistuimen lupaa

omaisuuden rahaksi muuttamisen keskeyttäminen, jos on esitetty kyseisen omaisuuden takavarikoinnin peruuttamista koskeva vaatimus

perinnän täytäntöönpanon lykkääminen

väliaikaisen elatusavun myöntäminen tai väliaikaisten rajoitusten määrääminen

määräys toteuttaa toimia vahingon aiheutumisen tai leviämisen estämiseksi

muut laissa säädetty tai tuomioistuimen määräämät toimet, joiden puuttuminen voi vaikeuttaa tuomioistuimen päätöksen noudattamista tai tehdä siitä mahdotonta.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Tuomioistuin voi määrätä välitoimia asianosaisten tai muiden asiassa osallisina olevien pyynnöstä, jos hakijat pystyvät perustelevaan vaateensa uskottavasti ja jos kyseisten toimien puuttuminen voi vaikeuttaa tuomioistuimen päätöksen noudattamista tai tehdä siitä mahdotonta.

Tuomioistuin voi määrätä välitoimia omasta aloitteestaan ainoastaan, jos yleisen edun turvaaminen sitä edellyttää tai jos kyseisten toimien puuttuminen olisi vastoin jonkun henkilön, yhteisön tai valtion oikeuksia ja oikeutettua etua.

Välitoimia voidaan soveltaa, jos kannetta ei ole nostettu, ja riita-asiaa koskevan oikeudenkäynnin missä tahansa vaiheessa.

2.1 Menettely

Välitoimea koskevan pyynnön käsittelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tai [kaupan alalla noudatettavasta välimiesmenettelystä annetussa laissa \(Komerčinio arbitražo įstatymas\)](#) tarkoitetuissa tapauksissa Vilnan alueellinen tuomioistuin (*Vilniaus apygardos teismas*). Jos välitoimia koskeva pyyntö esitetään hakemuksessa, välitoimien määräämisestä päätetään vasta sen jälkeen, kun on ratkaistu, voidaanko niiden pyytämistä koskeva hakemus ottaa käsiteltäväksi. Tuomioistuin ratkaisee välitoimia koskevan pyynnön mahdollisimman nopeasti kirjallisessa menettelyssä, mutta päätös on annettava viimeistään kolme työpäivää pyynnön vastaanottamisen jälkeen. Vastapuolelle ilmoitetaan välitoimia koskevan pyynnön käsittelystä, jos tuomioistuin katsoo sen olevan tarpeen.

Asianosaisilla on oikeus esittää välitoimia koskeva pyyntö pääasiaa käsittelevälle muutoksenhakutuomioistuimelle tai kassaatiotuomioistuimelle.

Tuomioistuin voi määrätä välitoimia sellaisen välitoimia koskevan perustellun ja kirjallisen pyynnön perusteella, jonka asianosainen on esittänyt ennen kanteen nostamispäivää. Hakijan on pyynnössään selvitettävä, miksi kannetta ei nostettu samaan aikaan pyynnön kanssa, esitettävä näyttöä hakijan etuihin kohdistuvasta riskistä ja maksettava vakuus, joka on puolet tuomioistuimen välitoimia koskevasta pyynnöstä veloittamasta maksusta eli 100 liettuan litia. Hakijalta peritään 1000 litin vakuus silloin, jos välitoimia koskeva pyyntö liittyy kotimaisessa tai ulkomaisessa välitystuomioistuimessa tai ulkomaisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevaan asiaan. Tuomioistuin voi pienentää vakuutta hakijan talousvaikeuksien vuoksi, jos hakijan on esittänyt tätä koskevan perustellun pyynnön ja sitä tukevaa näyttöä. Välitoimia määrätessään tuomioistuin asettaa määräajan kanteen nostamiselle. Määräaika voi olla enintään 14 päivää. Jos kanne on nostettava ulkomaisessa tuomioistuimessa tai välitystuomioistuimessa, määräaika voi olla enintään 30 päivää. Jos kannetta ei nosteta määräajassa, välitoimet raukeavat. Jos kannetta ei ole nostettu hakijasta johtuvasta syystä, vakuutta ei palauteta.

Välitoimia koskeva pyyntö on toimitettava siihen tuomioistuimeen, jolle kanteen käsittely toimivaltasääntöjen nojalla kuuluu. Ulkomaisessa tuomioistuimessa taikka ulkomaisessa tai kotimaisessa välitystuomioistuimessa käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvä välitoimia koskeva pyyntö on jätettävä Vilnan alueellisen tuomioistuimeen.

Tuomioistuin voi korvata tietyn välitoimen toisella välitoimella asianosaisten tai muiden asiassa osallisina olevien perustellusta pyynnöstä. Tuomioistuimen on ilmoitettava tällaisesta pyynnöstä asianosaisille tai muille asiassa osallisina oleville, ja näillä on oikeus vastustaa pyyntöä.

Tuomioistuin voi olla määräämättä välitoimia, jos vastapuoli maksaa pyydetyn summan tuomioistuimen tilille tai jos vastapuolen puolesta on asetettu vakuus. Vastapuoli voi myös antaa omaisuuttaan vakuudeksi hakijalle.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

(Ks. 2 kohta.)

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Välitoimet voivat koskea kiinteistöjä, irtainta omaisuutta, varoja ja omistusoikeuksia.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Välitoimet ovat toimia, joiden puuttuminen voi vaikeuttaa tuomioistuimen päätöksen noudattamista tai tehdä siitä mahdotonta. Jos omistusoikeuden väliaikainen rajoitus koskee yhteisomistuksessa olevaa omaisuutta, takavarikko voidaan määrätä ainoastaan välitoimen kohteena olevan henkilön omistamaan osuuteen omaisuudesta. Jos henkilön osuutta yhteisestä omaisuudesta ei ole määritetty, koko yhteisomaisuus voidaan takavarikoida, kunnes osuus saadaan määritettyä.

Pankkitileillä tai muiden luottolaitosten tileillä olevien varojen takavarikoinnin yhteydessä varoja saa käyttää ainoastaan tuomioistuimen päätöksessä täsmennettyihin tarkoituksiin.

Jos takavarikko koskee vapaassa liikkeessä olevia tavaroita, raaka-aineita, puolivalmisteita tai valmiita tuotteita, omaisuuden haltija voi muuttaa omaisuuden koostumusta ja muotoa vain, jos sen kokonaisarvo ei muutu, ellei tuomioistuimen päätöksessä toisin määrätä.

Henkilö, jonka omaisuus takavarikoidaan, on vastuussa asetettujen rajoitusten rikkomisesta siitä lähtien, kun omaisuuden takavarikoinnista on ilmoitettu. Jos ilmoituksen antaminen on mahdotonta esimerkiksi siksi, että kyseinen henkilö ei ole läsnä, kun väliitoimia koskeva päätös annetaan, vastuu alkaa siitä hetkestä, jolloin päätös rekisteröidään omaisuuden takavarikointia koskevaan rekisteriin.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Jos tuomioistuin hylkää vaatimuksen, aiemmat väliuimet pysyvät voimassa, kunnes tuomioistuimen päätös on lainvoimainen. Väliuimet voidaan kumota vain tuomioistuimen päätöksellä.

Jos vaatimus hyväksytään, aiemmat väliuimet pysyvät voimassa, kunnes tuomioistuimen päätös on pantu täytäntöön. Tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpaneva ulosottomies ilmoittaa väliuimien päättymisestä asianmukaisen julkisen rekisterin pitäjälle.

Jos takavarikoitavaa irtainta omaisuutta ei ole tarvinnut rekisteröidä omaisuusrekisteriin tai jos vastapuolen omaisuuden arvo ja luonne eivät ole tiedossa päätöksen antamispäivänä, väliuimia pyytävän henkilön on pyydettävä ulosottomiestä paikantamaan ja kuvailemaan vastapuolen omaisuus. Jos ulosottomiehelle ei tehdä tällaista hakemusta ja jos takavarikoitavan omaisuuden yksityiskohtia ei selvitetä, väliuimet pysyvät voimassa neljäntoista päivän ajan siitä päivästä, jona ne on määrätty. Asianosaisten tai muiden asiassa osallisina olevien pyynnöstä väliuimet voidaan peruuttaa pääasiallisesti käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä.

Tuomioistuin peruuttaa väliuimet omasta aloitteestaan, jos väliuimia pyytävä henkilö ei nosta kannetta tuomioistuimen määräämässä ajassa. Tällaiseen päätökseen ei voi hakea erikseen muutosta. Tuomioistuin voi peruuttaa väliuimet omasta aloitteestaan myös silloin, jos yleisen edun turvaaminen sitä edellyttää ja jos kyseisten toimien peruuttamatta jättäminen olisi vastoin jonkun henkilön, yhteisön tai valtion oikeuksia ja oikeutettua etua.

Jos tuomioistuimen määräämät väliuimet rajoittavat tai loukkaavat muiden kuin asianosaisten oikeuksia, he voivat pyytää pääasiallisesti käsittelevää tuomioistuinta peruuttamaan heitä koskevat väliuimet.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Asianosaiset voivat riitauttaa väliuimien määräämistä koskevan päätöksen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut asiaan sovellettavan menettelyn mukaisesti, hakemalla siihen erikseen muutosta ylemmässä oikeusasteessa. Muutoksenhakuoikeus ei kuitenkaan koske siviiliprosessilaissa erikseen mainittuja tapauksia. Muut kuin asianosaiset voivat hakea erikseen muutosta vain sellaisiin ensimmäisen oikeusasteen päätöksiin, joilla on hylätty heidän pyyntönsä itseään koskevien väliuimien peruuttamisesta. Erillinen muutoksenhaku ei lykkää menettelyä.

Väliuimia koskevista tuomioistuimen päätöksistä ei voi tehdä kassaatiovalitusta.

Päivitetty viimeksi: 21/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Väliuimet ja turvaamistoimet - Luxemburg

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Luxemburgin laissa tunnetaan erityyppisiä väliaikaistoimia, joiden avulla pyritään turvaamaan osapuolten oikeudet ennen sen pääasiakäsittelyn päättymistä, jossa asianosaisten vaateet lopullisesti ratkaistaan.

Seuraavat toimet erotetaan toisistaan:

Toimet, joista tuomari määrää ilman vastapuolen kuulemista. Tässä tapauksessa väliaikaistoimen määräämistä pyytävä asianosainen jättää tuomarille yksipuolisen hakemuksen, ja tuomari päättää asiasta ainoastaan yhden osapuolen toimittamien tietojen perusteella.

Toimet, joista tuomari määrää vastapuolta kuultuaan. Tässä tapauksessa tuomari päättää asiasta vasta julkisen kuulemistilaisuuden jälkeen (tai joskus jaostossa pidetyn kuulemisen jälkeen), ja kuulemisen aikana asianosaisilla on mahdollisuus tuoda esille oma kantansa asiassa. Asianosaiset kutsutaan paikalle (haastemiehen tiedoksiantamalla) haasteella tai oikeuden kanslian toimittamalla kutsulla laissa säädettyjä muotomääräyksiä noudattaen.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Kiireellisissä tapauksissa väliuimista päättävä tuomari voi määrätä mitä tahansa toimenpiteitä, joita ei vastusteta perustellusti tai jotka ovat riita-asian vuoksi aiheellisia.

Hän voi määrätä myös omien määräystensä täytäntöönpanoon liittyvien vaikeuksien ratkaisemisesta.

Tuomari voi myös määrätä väliuimina tarvittavia turvaamis- tai palauttamistoimia, jotta voidaan joko estää välittömästi uhkaavat vahingot tai lopettaa selvästi lainvastainen häiriön aiheuttaminen.

2.1 Menettely

Väliuimia koskevassa menettelyssä kanteet nostetaan haasteella oikeudenkäynnissä, joka pidetään tätä varten kyseisille menettelyille tavanomaisena päivänä ja kellonaikana.

Jos asia kuitenkin edellyttää pikaista ratkaisua, tuomioistuimen presidentti tai hänen sijaisenaan toimiva tuomari voi hyväksyä, että haaste kuullaan tiettyyn aikaan – jopa juhlapäivänä tai päivänä, joka ei ole tavallinen arkipäivä – oikeudenkäynnissä tai hänen kotonaan avoimin ovin.

Kiireellisissä tapauksissa piirituomioistuimen presidentti tai hänen sijaisenaan toimiva tuomari voi määrätä mitä tahansa väliaikaisia toimenpiteitä, joita ei vastusteta perustellusti tai jotka ovat riita-asian vuoksi aiheellisia. Hän voi määrätä myös tuomion tai täytäntöönpanoasiakirjan täytäntöönpanoon liittyvien vaikeuksien ratkaisemisesta. Kun väliuimien tarkoituksena on ratkaista täytäntöönpanoasiakirjan tai tuomion täytäntöönpanoon liittyviä ongelmia, toimivaltainen tuomari määräytyy sen paikkakunnan mukaan, missä täytäntöönpano pitäisi suorittaa.

Tuomioistuimen presidentti tai hänen sijaisenaan toimiva tuomari voi myös määrätä väliuimina tarvittavia turvaamis- tai palauttamistoimia, jotta voidaan joko estää välittömästi uhkaavat vahingot tai lopettaa selvästi lainvastainen häiriön aiheuttaminen. Todisteiden turmeltumisen estämiseksi hän voi määrätä suoritettavaksi mitä tahansa hyödyllisiksi katsomiaan tutkintoimia, kuten todistajain kuulemisen.

On olemassa lukuisia erityisiä oikeussäännöksiä, joiden nojalla säännellään määrätyissä (esim. vuokrasopimuksia, jakamatonta pesää, yhteisomistusta, perintöä, aviovarallisuutta jne. koskevissa) asioissa sovellettavia väliaikaistoimia tai turvaamistoimia. Toimivaltasäännöt ovat yleensä johdettavissa nimenomaisesti siitä laista, joka oikeuttaa tuomarin määräämään väliaikaistoimen. Yleistä toimivaltasääntöä ei ole, tosin oikeus myöntää väliaikaistoimia kuuluu tavan mukaan sen tuomioistuimen presidentille, joka tulee käsittelemään pääasian.

Jos erityisestä menettelystä ei ole säädetty, väliaikaistoimen määräämistä hakevan asianosaisten on käännettävä väliaikaisia määräyksiä kiireellisissä asioissa antavan tuomioistuimen puoleen. Vaateen suuruudesta riippuen on käännettävä rauhantuomarin (enintään 10 000 euroa) tai piirioikeudessa väliuimista päättävän tuomarin puoleen. Näillä tuomareilla on yleinen toimivalta määrätä turvaamistoimia tai panna täytäntöön välttämättömiä toimia, joiden avulla estetään välittömästi uhkaavat vahingot tai lopetetaan selvästi laitton häiriön aiheuttaminen.

Asianajajan apuun turvautuminen ei ole yleensä pakollista.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomarin määräämien väliaikaistomien edellytyksenä on yleensä tuomarin harkitsema välttämättömyys- tai kiireellisyysperuste.

Kun velkoja hakee velalliselle kuuluvan omaisuuden ulosmittausta, tuomarin on tutkittava esitetyn aineiston ja muun selvityksen perusteella, näyttääkö siltä, että saatava on perusteiltaan oikea.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Väliaikaistoimet voivat kohdistua henkilön kaikkiin irtaimiin omaisuusesineisiin. Ainoastaan tietyt esineitä, joita pidetään jokapäiväisen elämän kannalta välttämättöminä, ei voida lain mukaan ulosmitata.

Luxemburgin laissa sallitaan henkilön palkan ja palkkioiden sekä niiden sijaan saatujen tulojen (eläkkeet, työttömyyskorvaukset jne.) ulosmittaus.

Elinkustannusten kattamiseksi välttämättömänä pidettyä tulojen osaa ei kuitenkaan voida ulosmitata (ns. suojaosa).

Sen sijaan kiinteän omaisuuden ulosmittausta ei ole mahdollista hakea väliaikaistoimena. Kiinteän omaisuuden ulosmittaus on mahdollista ainoastaan tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Useimmissa asioissa tuomarin itsensä kuuluu vahvistaa sen toimen vaikutukset, jonka määräämistä haetaan. Tuomari voikin rajata määräyksensä ajallisen vaikutuksen tai kohdistaa sen tiettyihin omaisuusesineisiin tai tekoihin.

Kun tuomari on määrännyt ulosmittauksen toisen osapuolen yksipuolisesta hakemuksesta, laissa asetetaan määräajat, joiden kuluessa vahvistamishakemus on esitettävä tuomarille. Jos vahvistamista ei pyydetä mainitussa määräajassa, ulosmittaus on kaikilta osin mitätön.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Väliaikaistoimista on kyse silloin, kun laki antaa tuomarille oikeuden ratkaista väliaikaisesti usean osapuolen välisen kiistatilanteen ennen kuin asiaa koskeva oikeudenkäynti on päättynyt ja asia lopullisesti ratkaistu.

Euroopan unionin tuomioistuimen luoman määritelmän mukaan kyse on toimenpiteistä, joihin ryhdytään niiden oikeuksien turvaamiseksi, joiden tunnustamista pääasiallisesti käsittelevältä tuomarilta on pyydetty, samalla kun säilytetään olemassa oleva tosiasiallinen ja oikeustilanne.

Väliaikaistoimet voivat olla myös toimenpiteitä, joihin ryhdytään tilanteen heikkenemisen estämiseksi.

Käytännössä toimet auttavat velkojaa suojautumaan ennalta maksamattomuusriskiltä turvautumalla kahteen keinoon: joko velallista estetään määräämästä omaisuudestaan tai omaisuuteen kohdistetaan vakuustoimenpide, joka antaa velkojalle oikeuden vaatia saatavaansa omaisuusesineistä niiden vaihtaessa omistajaa.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Välitoimista päättävän tuomarin määräyksiin, jotka on annettu vastaajan kuulemisen jälkeen, voidaan hakea muutosta. Valitusaika on kuitenkin vain 15 päivää siitä kun päätös on annettu tiedoksi.

Tuomarin yksipuolisesta hakemuksesta tekemiin päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla. Jos osapuoli katsoo, että toimenpiteen määrääminen on ollut virhe, hän voi kääntyä välitoimista päättävän tuomarin puoleen ja pyytää uuden turvaamistoimen määräämistä, jolloin edellisen tuomarin määräämän toimen, joka on myönnetty pelkästään yhden asianosaisen tietojen perusteella, vaikutukset keskeytyvät.

Linkkejä

<http://www.legilux.lu/>

Päivitetty viimeksi: 03/05/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Malta

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Seuraavat turvaamistoimet ovat käytettävissä:

Warrant of Description (jolla turvataan oikeus irtaimen omaisuuteen, jonka määrästä ja laadusta on annettava yksityiskohtainen kuvaus)

Warrant of Seizure (jolla velalliselta takavarikoidaan omaisuutta, jonka arvo vastaa velkojan saamisen määrää)

Warrant of Seizure of a Commercial Going Concern (jolla toimivalta yritykseltä takavarikoidaan omaisuutta, jonka arvo vastaa velkojan saamisen määrää)

Garnishee Order (jolla kolmansilta osapuolilta takavarikoidaan rahaa tai irtainta omaisuutta, jonka väitetään kuuluvan velalliselle)

Warrant of Impediment of Departure (jolla estetään aluksen lähtö tilanteessa, jossa velan tai saamisen periminen voisi aluksen lähdön myötä vaarantua)

Warrant of Arrest of Sea Vessels (jolla takavarikoidaan merialus)

Warrant of Arrest of Aircraft (jolla takavarikoidaan ilma-alus)

Warrant of Prohibitory Injunction (laaja-alainen kieltomääräys, jolla estetään henkilöä aloittamasta tai jatkamasta rakennuksen tai muun rakenteen pystyttämistä taikka purkamasta tai kunnostamasta rakennusta tai muuta rakennetta; estetään henkilön pääsy määrättyihin tiloihin tai määrättyyn paikkaan; estetään henkilöä tekemistä mitään sellaista, joka voisi vahingoittaa määräyksen hakijaa; estetään henkilöä viemästä alaikäistä Maltan ulkopuolelle; tai peritään tietyn vähimmäismäärän ylittävä velka tai saatava).

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Turvaamistoimia säännellään Maltan lakien 12 luvun 829 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Erityislakien säännöksiä voidaan myös soveltaa tapauksesta riippuen.

2.1 Menettely

Edellä mainittuja turvaamistoimia on pyydetävä hakijan laatimalla valaehoitaisella hakemuksella. Hakemuksessa on ilmoitettava halutun turvaamistoimen kohteena olevan velan tai muun vaatimuksen alkuperä ja tyyppi. Jos oikeus, jonka turvaamista haetaan, on velka tai muu vaatimus, joka voidaan suorittaa maksulla, rahamäärä on mainittava hakemuksessa.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuin tekee päätöksen turvaamistoimesta. Maltan rauhantuomioistuin tai alemman oikeusasteen tuomioistuimena toimiva Gozon rauhantuomioistuin eivät voi antaa vastaajan vannomaa valaa edellyttävää *Warrant of Description*- eikä *Warrant of Impediment of Departure* -määräystä. *Warrant of Seizure*- tai *Garnishee Order* -määräystä ei voida antaa hallitusta vastaan oikeuksien tai vaatimusten turvaamiseksi. *Warrant of Seizure*- tai *Garnishee Order* -määräystä ei voida myöskään antaa turvaamaan oikeuksia tai vaatimuksia, jotka kohdistuvat puolustusvoimien henkilökuntaan tai yksinomaan Maltan valtion palveluksessa olevaan alukseen, jos vastaaja on Maltassa puolustusvoimien tai aluksen henkilökunnan jäsenenä. *Warrant of Impediment of Departure* -

määräystä ei voida antaa sellaisen oikeuden tai vaatimuksen turvaamiseksi, joka kohdistuu vakinaisessa palveluksessa olevaan päällikköön, merimieheen tai muuhun henkilöön, jos hänen aluksensa laivanselvitys on tehty. Määräystä ei voida myöskään kohdistaa höyryaluksella palveluksessa olevaan konemestariin tämän asemasta riippumatta.

Turvaamistoimia määrättäessä on aina viitattava Maltan lakien 12 luvun 829 §:ään ja sitä seuraaviin pykäliin. Tapauksesta riippuen voidaan soveltaa myös erityislakien säännöksiä.

3 Turvaamistojen tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistojen kohteena?

Turvaamistojen kohteena voi olla irtainta tai kiinteää omaisuutta. *Warrant of Seizure* -määräys voidaan kohdistaa myös toimivaan yritykseen. Takavarikointia koskeva *Warrant of Precautionary Arrest* -määräys voidaan kohdistaa ilma-aluksiin ja yli 10 metriä pitkiin merialuksiin.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Toimien vaikutus riippuu niiden sisällöstä. Pääsäännön mukaan irtainta tai kiinteää omaisuutta ei saa myydä eikä siirtää kolmansille. *Warrant of Description* -määräys voidaan antaa irtaimiin esineisiin liittyvien oikeuksien turvaamiseksi. Jotta hakija voi käyttää oikeuttaan, saattaa olla hänen etujensa mukaista säilyttää irtaimia esineitä alkuperäisessä paikassa tai kunnossa. Jos *Warrant of Seizure* määräys kohdistuu irtaimen omaisuuteen, tuomioistuimen kirjaaja takavarikoi velalliselta ilmoitetut esineet. Toimivaan yritykseen kohdistuvan *Warrant of Seizure of a Commercial Going Concern* -määräyksen tarkoitus on säilyttää yrityksen kaikki omaisuuserät, mukaan lukien lisenssit ja liikearvo, sekä määrätä, että yrityksen omaisuutta ei saa myydä kokonaan eikä osittain ja että liiketoimintaa on jatkettava. Tuomioistuin ei kuitenkaan hyväksy turvaamistoimea koskevaa pyyntöä, jos se katsoo, että velkaa vastaava rahamäärä voidaan turvata muulla tavoin. Meri- tai ilma-aluksiin kohdistuvalla määräyksellä (*Warrant of Arrest of Sea Vessels/Aircraft*) takavarikoidaan ilma-alus tai 10 metriä pidempi merialus velalliselta ja annetaan se aluksen sijaintipaikan viranomaisten haltuun. Lisäksi määrätään, että kyseiset viranomaiset eivät saa luovuttaa ilma- tai merialusta eivätkä anna velalliselle mahdollisuutta myydä alusta kokonaan eikä osittain tai siirtää siihen liittyviä oikeuksia kolmannelle. *Warrant of Prohibitory Injunction* -määräyksellä pyritään estämään henkilöä tekemästä mitään, mikä voisi haitata turvaamistoimea hakeneen henkilön etuja.

3.3 Mikä on turvaamistojen voimassaoloaika?

Turvaamistoimi on voimassa 15 päivää tuomioistuimen tuomion tultua lainvoimaiseksi, ellei tuomioistuin tai hakija peruuta sitä aiemmin.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Näihin toimenpiteisiin ei voida hakea muutosta. Turvaamistoimea voidaan kuitenkin vastustaa. Tällöin henkilö, jota vastaan turvaamistoimi on määrätty, voi hakea turvaamistoimen määränneeltä tai asiaa koskevaa kannetta käsittelevältä tuomioistuimelta turvaamistoimen kumoamista osittain tai kokonaan seuraavista syistä:

turvaamistoimen voimassaoloaika on päättynyt;

jokin turvaamistoimen määräämiselle lainsäädännössä asetetuista edellytyksistä puuttuu;

turvaamistoimea pyytäneen henkilön vaatimus voidaan turvata muulla vakuudella, jolloin joko voidaan määrätä jokin muu turvaamistoimi täydentämään sitä tai kyseinen muu vakuus riittää tuomioistuimen mielestä turvaamaan vaatimuksen; tai

pystytään osoittamaan, että vaatimus on ilmeisen perusteeton tai liiallinen; tai

tuomioistuin katsoo tarjotun vakuuden olevan riittävä; tai

pystytään osoittamaan, että olosuhteisiin nähden turvaamistoimen pitäminen voimassa kokonaan tai osittain olisi kohtuutonta, tai että se on tullut kokonaan tai osittain tarpeettomaksi tai perusteettomaksi.

Päivitetty viimeksi: 22/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Alankomaat

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Minkälaisia toimia on käytettävissä?

Toimia on kahdentyyppisiä: välitoimet ja turvaamistoimet.

Välitoimet edeltävät pääasian käsittelyssä annettavaa tuomioistuimen päätöstä. Tuomioistuimen pääasian käsittelyssä antamalla päätöksellä voidaan vahvistaa välitoimi tai kumota se.

Turvaamistoimilla pyritään varmistamaan, että velallinen suorittaa veloitteensa. Niiden avulla velkoja voi suojautua saatavien maksamatta jäämisen riskiltä. Tuomioistuin voi määrätä velallisen omaisuuteen kohdistuvia väli- ja turvaamistoimia. Velkojalla on laillinen oikeus hakea tiettyjä toimia ennen tuomioistuimen päätöstä ja jopa ennen asian käsittelyä suojatakseen oikeudet, joita voidaan käyttää vasta tuomion antamisen jälkeen. Tarkoituksena on estää vastapuolta esimerkiksi myymästä tai kätkemästä omaisuuttaan, lahjoittamasta sitä pois tai panttaamasta tai kiinnittämästä sitä, jolloin velkojan takaisinperintäoikeus ei toteudu.

1.1 Välitoimet

Välitoimet määrätään joko välitoimimennettelyssä tai tuomioistuimessa vireillä olevassa pääasian käsittelyssä.

Avioeroasioissa sovelletaan erityisiä välitoimia.

1.2 Turvaamistoimet

A. Takavarikko (*conservatoir beslag*)

Tuomioistuin voi antaa velkojalle luvan takavarikoida velallisen omaisuus, jotta omaisuus voidaan suojata, kunnes velkojan oikeus on vahvistettu oikeuden päätöksellä.

Takavarikkoa on neljää eri tyyppiä:

Takavarikko rahasaatavan turvaamiseksi (*conservatoire verhaalsbeslagen*). Omaisuus takavarikoidaan tuomioistuimen päätettyä, että rahamääräinen vaatimus on maksettava.

Takavarikko irtaimen omaisuuden tai tavarantoimituksen luovuttamiseksi (*conservatoir beslag tot afgifte van roerende zaken of levering van goederen*).

Tässä tapauksessa takavarikko asetetaan velalliselle, jotta omistajan tai tavarantoimitukseen oikeutetun edunsaajan oikeudet saadaan turvattua.

Ennakoiva avioerotakavarikko (*conservatoir maritaal beslag*). Avioeroa, asumuseroa tai aviovarallisuuden jakamista hakeva puoliso voi vaatia tätä takavarikkoa estääkseen siirrot yhteisomaisuudesta ennen ositusta.

Takavarikko todisteiden säilyttämiseksi (*conservatoir bewijsbeslag*). Tämä takavarikko on tarkoitettu todistusaineiston turvaamiseen.

B. Talteenotto

Tätä toimenpidettä käytetään pääasiassa sellaisissa tapauksissa, joissa on vaarana, että takavarikoituja omaisuseriä siirretään muualle. Tuomioistuin määrää velkojan hakemuksesta, että takavarikoitu tai takavarikoitava omaisuus luovutetaan tuomioistuimen määräämälle omaisuuden säilyttäjälle.

Tuomioistuin voi määrätä talteenotosta myös erillisellä päätöksellä, joka ei koske takavarikkoa.

C. Selvitystilaan asettaminen

Tuomioistuin voi asettaa omistajuuksiin kohteena olevan omaisuuden selvitystilaan. Esimerkki: Oikeudesta yrityksen tavaranomistukseen on kiistaa. Yrityksen omaisuuden takavarikko tai talteenotto voisi hankaloittaa sen liiketoiminnan jatkumista. Selvitysmies voi johtaa yritystä asian käsittelyn aikana.

D. Sinetöinti ja luettelointi

Kantonioikeuden tuomarin (*kantonrechter*) luvalla notaari voi sinetöidä kuolinpesän varat tai tietyn yhteisesti omistetun omaisuuden. Asianajajaa ei tarvita. Tätä turvaamistoimea käytetään harvoin. Sitä voivat hakea esimerkiksi perilliset, leski tai rekisteröity puoliso, pesänjakaja ja henkilöt, joilla on (rajattu) oikeus osaan yhteisesti omistetusta omaisuudesta.

Myös hakemus sinetöinnin poistamisesta esitetään kantonioikeuden tuomarille.

Kantonioikeuden tuomari voi muun muassa edellä mainittujen henkilöiden hakemuksesta määrätä notaarin laatimaan omaisuusluettelon. Asianajajaa ei tarvita. Tätä turvaamistoimea käytetään selvittämään pesän suuruus (ja arvo). Sitä voidaan hakea samanaikaisesti sinetöinnin tai sinetöinnin poistamisen kanssa. Tässä toimessa laaditaan lyhyt kuvaus pesän varoista ja veloista. Osapuolen pyynnöstä laaditaan myös arvio irtaimen omaisuuden arvosta. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen valanteheestä arvioijasta (arvioijista), notaari nimeää arvioijan (arvioijat).

1.3 Väliaikainen täytäntöönpano

Tuomioistuin voi tarvittaessa julistaa päätöksensä väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi kaikissa tapauksissa, ellei laista tai tapauksen luonteesta muuta johdu. Kantajan on haettava määräystä väliaikaisesta täytäntöönpanosta, ellei se ole lain määräämä seuraus. Tuomioistuin ei voi julistaa sitä omasta aloitteestaan.

Väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi julistettu päätös voidaan panna välittömästi täytäntöön, vaikka päätöstä olisi vastustettu tai siitä olisi tehty valitus tai kassaatiovalitus. Täytäntöönpanomääräys voi koskea koko päätöstä tai sen osaa. Päätös on mahdollista panna täytäntöön myös ilman, että se julistetaan väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi, mutta sen täytäntöönpano keskeytetään valituskäsittelyn ajaksi. Jos päätös on julistettu väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi, sen täytäntöönpano voi jatkua tai jopa alkaa sen jälkeen, kun päätöksestä on valitettu.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

A. Takavarikko

Välitoimiasioita hoitava käräjäoikeuden tuomari myöntää luvan takavarikkoon. Lupaa hakee asianajaja. Tuomari voi periaatteessa perustaa päätöksensä hakijan vaatimuksiin. Velallista ei tavallisesti kuulla. Oikeuden päätös annetaan yleensä samana päivänä. Rahallisen vaatimuksen yhteydessä tuomari vahvistaa määrän, jolle lupa myönnetään. Tuomari voi asettaa vakuuden takavarikon mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi.

Takavarikon panee täytäntöön ulosottomies. Velkoja, jonka todetaan myöhemmin hakeneen takavarikkoa väärin perustein, voidaan määrätä maksamaan vahingonkorvausta.

Takavarikon hakumenettely aiheuttaa kustannuksia, esimerkiksi rekisteröintimaksu (<http://www.rechtspraak.nl/>), asianajajan käytöstä aiheutuvat kustannukset (<http://www.advocatenorde.nl/>) sekä ulosottomiehen käytöstä aiheutuvat kustannukset (<http://www.kbvg.nl/>).

B. Talteenotto

Välitoimiasioita hoitava käräjäoikeuden tuomari määrää talteenotosta velkojan hakemuksesta. Takavarikkoon asetettua osapuolta ja muita asianosaisia kuullaan, mikäli pakottavat syyt eivät sitä estä. Määräyksestä ei voi valittaa. Tuomari voi asettaa vakuuden.

Välitoimiasioita hoitava käräjäoikeuden tuomari voi välitoimimenettelyssä määrätä talteenotosta myös erillisellä päätöksellä, joka ei koske takavarikkoa. Talteenoton hakumenettely aiheuttaa kustannuksia, esimerkiksi rekisteröintimaksu (<http://www.rechtspraak.nl/>), asianajajan käytöstä aiheutuvat kustannukset (<http://www.advocatenorde.nl/>) ja ulosottomiehen palkkiot.

C. Selvitystilaan asettaminen

Välitoimiasioita hoitava käräjäoikeuden tuomari määrää välitoimimenettelyssä selvitystilaan asettamisesta asianosaisen hakemuksesta. Toimella ei ole yhteyttä takavarikointiin. Mikään omaisuuteen mahdollisesti kohdistuvat takavarikko ei rajoita selvitysmiehen valtaa. Toimi voi kohdistua kaikenlaiseen omaisuuteen, irtaimen ja kiinteään, sekä omistusoikeuksiin. Selvitystilalla on pääasiassa merkitystä silloin, kun halutaan varmistaa, että riippumaton kolmas osapuoli pystyy jatkamaan yrityksen omaisuuden hoitamista.

Selvitystilaan asettamisen hakumenettely aiheuttaa kustannuksia, esimerkiksi rekisteröintimaksu (<http://www.rechtspraak.nl/>), asianajajan käytöstä aiheutuvat kustannukset (<http://www.advocatenorde.nl/>) ja ulosottomiehen palkkiot.

D. Välitoimet

Välitoimimenettelyt voidaan hoitaa täysin erillään pääasian käsittelystä, eikä niiden tarvitse johtaa sellaiseen.

Välitoimiasioita hoitavalla käräjäoikeuden tuomarilla on toimivalta määrätä pyynnöstä väliaikaisia toimenpiteitä kaikissa asioissa. Myös kantonioikeuden tuomarilla on toimivalta sellaisissa asioissa, joita koskevassa pääasiassa hän antaa päätöksen. Tavallisen alueellisen toimivallan lisäksi tuomioistuimella, jonka alueella toimi pannaan täytäntöön, on ylimääräinen toimivalta. Jokaista määräystä tai kieltoa, jota pääasian käsittelystä voidaan hakea, voidaan hakea myös välitoimimenettelyssä. Rahalliset vaatimukset voidaan sallia tietyissä tapauksissa (ks. 2.2).

Välitoimiasioita hoitavan tuomarin käsittelemässä oikeudenkäynnissä kantajalla on oltava asianajaja. Vastaajalla voi olla asianajaja. Kantonioikeuden tuomarin käsittelemässä oikeudenkäynnissä osapuolet voivat toimia ilman asianajajaa. Käsitteleminen on suullinen ja epämuodollinen. Päätös annetaan yleensä muutaman viikon kuluttua. Tuomioistuin voi julistaa omasta aloitteestaan, että välitoimi on väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoinen. Väliaikaisuus tarkoittaa sitä, että päätös voidaan peruuttaa oikeusteitse. Pääasian käsittelystä voidaan antaa erillinen päätös.

Tämä menettely aiheuttaa seuraavat kustannukset: rekisteröintimaksu (<http://www.rechtspraak.nl/>), ulosottomiehen käytöstä aiheutuvat kustannukset (<http://www.kbvg.nl/>) ja asianajan käytöstä kantajalle aiheutuvat kustannukset (<http://www.advocatenorde.nl/>).

Välitoimia voidaan toteuttaa myös vireillä olevassa pääasian käsittelystä, ja ne ovat voimassa oikeudenkäynnin ajan. Haettavan määrän on vastattava pääasian käsittelystä esitettyä vaatimusta. Tätä menettelyä käytetään vähän.

Avioerotapauksissa välitoimia haetaan käsittelyn ajaksi ja joksikin aikaa sen jälkeen. Nämä koskevat esimerkiksi puolisoitten yhteistä kotia, päivittäiseen käyttöön tarkoitettua omaisuutta, lapsia ja puolison toiselle puolisolalle maksamaa elatusapua.

Toimia haetaan erillisellä hakemuksella ennen avioerokäsittelyä, sen aikana ja jopa sen jälkeen siihen asti, kunnes niiden vaikutus lakkaa. Suullinen käsittely on aloitettava viimeistään kolmannella viikolla hakemuksen jättämisestä, ja tuomari antaa päätöksensä niin pian kuin mahdollista.

Tämä menettely aiheuttaa seuraavat kustannukset: rekisteröintimaksu (<http://www.rechtspraak.nl/>) ja asianajan käytöstä aiheutuvat kustannukset (<http://www.advocatenorde.nl/>).

E. Väliaikainen täytäntöönpano

Kantajan pyynnöstä tuomioistuimien voi tavallisessa riita-asian käsittelyssä julistaa päätöksen kokonaan tai osittain väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi, ellei laista tai tapauksen luonteesta muuta johdu. Tuomioistuimien voi asettaa ehdoksi vakuuden antamisen. Väliaikainen täytäntöönpanokelpoisuus voidaan julistaa myös tuomioistuimen omasta aloitteesta välitoimimenettelyssä. Sama pätee hakemusmenettelyyn.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

A. Takavarikko

Hakemuksessa on oltava muun muassa seuraavat tiedot: millaisesta takavarikosta on kyse, mihin oikeuteen hakija vetoaa ja mikä on mahdollisen rahamääräisen vaatimuksen (suurin mahdollinen) määrä. Takavarikon tyypistä riippuen hakemuksesta on lisäksi käytävä ilmi mahdollinen väärinkäytön vaara. Väärinkäyttöepäily ei ole pakko perustella. Asian kiireellisyttä ei edellytetä.

B. Talteenotto

Jos talteenottoa hakee velkoja, kiireellisyttä ei edellytetä. Sen sijaan välitoimimenettelyssä kantajan on osoitettava asian kiireellisyys. Väärinkäytön vaaraa ei tarvitse osoittaa.

C. Selvitystilaan asettaminen

Koska kyseessä on välitoimimenettely, kantajan on osoitettava asian kiireellisyys. Väärinkäytön vaaraa ei tarvitse osoittaa.

D. Välitoimet

Välitoimimenettelyssä kantajan on osoitettava asian kiireellisyys, tuomarin on punnittava asianosaisten etuja ja päätöksellä on vahvistettava välitoimi. Kantajan kiireellisen edun ei tarvitse liittyä vastaajan tilanteeseen. Saatava voi olla riitautettu tai riitautettavissa. Rahamääräisten vaatimusten käsittelyyn välitoimimenettelyssä liittyy tiukempia vaatimuksia. Sitä, onko kyseessä kantajan kiireellinen etu, tutkitaan tarkasti, ja etuja punnittaessa on otettava huomioon riski siitä, ettei takaisinmaksu ole mahdollinen, mikä voi johtaa toimesta luopumiseen. Kaikissa käräjäoikeuksissa voidaan käsitellä sellaisten saatavien väliaikaista perintää (*incasso-kort geding*), jotka liittyvät tavaroiden toimitusta ja/tai palvelujen tarjontaa koskeviin sopimuksiin ja joita ei voi (kohtuudella) riitauttaa.

Avioeromenettelyssä ja muussa pääasian käsittelyssä välitoimiin ei liity riitauttamis- tai kiireellisyysvaatimuksia. Myöskään väärinkäytön vaaralla ei ole merkitystä.

E. Väliaikainen täytäntöönpano

Ei sovelleta.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

Turvaamistoimilla pyritään säilyttämään *de facto* - tai *de jure* tilanne (perintä) oikeuksien turvaamiseksi. Välitoimilla pyritään luomaan *de facto* - tai *de jure* -tilanne ennen kuin pääasiassa annetaan päätös.

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

A. Takavarikko

Periaatteessa kaikenlainen omaisuus voidaan takavarikoida, lukuun ottamatta julkisen palvelun tehtäviin tarkoitettua omaisuutta ja siviiliprosessilain (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*) 447, 448 ja 712 §:ssä tarkoitettua omaisuutta. Osaa palkoista ja muista toistuvista maksusuorituksista ei voida takavarikoida. Takavarikko voi koskea rajoitettua oikeutta tai osaa varallisuudesta. Takavarikkosääntöjä sovelletaan tällöin soveltuvin osin (siviiliprosessilain 707 §).

B. Talteenotto

Irtain omaisuus, jota ei ole rekisteröity.

C. Selvitystilaan asettaminen

Kaikki kiistanalainen omaisuus.

D. Välitoimet

Kaikki omaisuus voi olla vaatimuksen kohteena välitoimimenettelyssä tai välitoimea koskevan vaatimuksen kohteena pääasian käsittelyssä.

E. Väliaikainen täytäntöönpano

Ei sovelleta.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

A. Takavarikko

Takavarikon seurauksena varallisuus jäädytetään, minkä jälkeen velallinen ei voi esimerkiksi myydä, lahjoittaa, kiinnittää tai vuokrata sitä. Tällainen hallintaoikeuden rajoitus on suhteellinen: se on voimassa ainoastaan suhteessa velkojaan. Kun takavarikointi toteutetaan kolmannen osapuolen hallinnassa olevan omaisuuden ulosmittauksena, tämän on pidättäydyttävä maksuista tai omaisuuden edelleen luovuttamisesta. Vilpittömässä mielessä toimivaa kolmatta haltijaa kuitenkin suojellaan tietyin edellytyksin. Kun takavarikointi toteutetaan kolmannen osapuolen hallinnassa olevan omaisuuden ulosmittauksena, kolmannen osapuolen on ilmoitettava, mitä velalliselle kuuluvaa hänellä on hallussaan. Takavarikoitavan omaisuuden siirtäminen on rangaistava teko.

B. Talteenotto

Talteen otetun omaisuuden siirtäminen on rangaistava teko.

C. Selvitystilaan asettaminen

Omaisuuden hallinta siirtyy selvitysmiehelle.

D. Välitoimet

Toimien noudattaminen varmistetaan usein uhkasakolla.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

A. Takavarikko

Tuomioistuimen on aina takavarikosta päättäessään asetettava määräaika, johon mennessä pääasiassa on esitettävä vaade. Jos pääasiaa ei ole vireillä, tuomioistuimien asettaa takavarikkopäätöksessä määräajan, joka on aikaisintaan kahdeksan päivän kuluttua takavarikosta ja jonka kuluessa pääasiassa on esitettävä vaade. Pääasiaksi katsotaan ainoastaan menettelyt, joilla haetaan täytäntöönpanokelpoista määräystä sellaisen saatavan suorittamiseksi, jonka vakuudeksi takavarikko on suoritettu. Tuomioistuimien voi tällä välin kumota takavarikon sen henkilön hakemuksesta, jonka omaisuuteen takavarikko kohdistuu, tai muun asianosaisten hakemuksesta. Jos tuomioistuimen asettama määräaika ylitetään, takavarikko raukeaa.

Takavarikko suoritetaan heti, kun velkoja on hankkinut täytäntöönpanokelpoisen määräyksen täytäntöönpanosta ja se on annettu velalliselle (ja kolmannen osapuolen hallinnassa olevan omaisuuden ulosmittauksen ollessa kyseessä myös kolmannelle osapuolelle) tiedoksi.

Jos pääasiassa esitetty vaade hylätään peruuttamattomasti, takavarikko raukeaa. Takavarikko voidaan kumota velallisen pyynnöstä.

B. Talteenotto

Välitoimiasioita hoitava tuomari voi peruuttaa talteenoton kenen tahansa välitoimimenettelyn osapuolen hakemuksesta. Tarvittaessa tuomari päättää, kenelle säilyttäjän on luovutettava omaisuus. Talteenoton perusteena olevan takavarikon kumoaminen johtaa talteenoton peruuttamiseen. Sen jälkeen säilyttäjät

luovuttaa omaisuuden velalliselle. Kun lopullisessa tai väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi julistetussa päätöksessä on määritetty omaisuuden oikeutettu osapuoli, säilyttäjä luovuttaa omaisuuden tälle.

C. Selvitystilaan asettaminen

Jos pääasiassa ei ole vielä esitetty vaadetta, tuomari asettaa määräajan sen esittämiselle. Jos määräaika ylitetään, selvitystila päättyy.

Kun lopullisessa tai väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi julistetussa päätöksessä on määritetty omaisuuden oikeutettu osapuoli, selvitysmies luovuttaa omaisuuden tälle. Selvitystila poistetaan joko osapuolten yhteisellä päätöksellä tai väliomiasiota hoitavan tuomarin päätöksellä, jos vain yksi osapuoli pyytää sitä.

D. Väliuimet

Väliaikaiset toimet ovat voimassa siihen asti, kunnes tuomioistuin on antanut pääasian käsittelyssä päätöksen.

Väliuimien tuomari voi myös rajoittaa toimien voimassaoloaikaa tai asettaa niille ehdoksi sen, että pääasian käsittely pannaan vireille tietyn määräajan sisällä. Pääasian käsittelyssä määrätty väliaikaistoimet päättyvät, jos pääasiassa tehdään päätös ennen toimien voimassaolon päättymistä.

Avioeromenettelyssä määrätty väliuimet voivat olla voimassa jonkin aikaa avioeron jälkeen. Niitä voidaan muuttaa tai ne voidaan peruuttaa. Ennen avioerokäsittelyä määrätty väliuimet raukeavat, mikäli avioerohakemusta ei toimiteta neljän viikon kuluessa väliuimista koskevan päätöksen antamisesta.

E. Väliaikainen täytäntöönpano

Valitustuomioistuin voi keskeyttää täytäntöönpanon. Myös täytäntöönpanon riitauttaminen voi johtaa sen keskeyttämiseen.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Yleiset säännöt

Päätöstä voi vastustaa tai siitä voi tehdä valituksen tai kassaatiovalituksen.

Poissaolevana tuomittu osapuoli voi esittää vastalauseen yksipuolisen tuomion antaneessa tuomioistuimessa neljän viikon kuluessa (aloitusajankohta vaihtelee).

Hävinyt osapuoli voi tehdä valituksen muutoksenhakutuomioistuimessa kolmen kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta. Riidan kohteena olevan määrän on oltava yli 1 750 euroa.

Hävinyt osapuoli voi tehdä kassaatiovalituksen Alankomaiden korkeimmassa oikeudessa (*Hoge Raad der Nederlanden*) kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun päätös on annettu joko ensimmäisessä ja korkeimmassa oikeusasteessa tai muutoksenhakuasteessa.

Päätöksestä voi valittaa muutoksenhakutuomioistuimeen ja Alankomaiden korkeimpaan oikeuteen (kassaatiovalitus).

Hakijan ja menettelyssä mukana olleiden asianosaisten on tehtävä valitus kolmen kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta ja muiden asianosaisten kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun päätös on annettu heille tiedoksi.

Aikaisemmassa oikeusasteessa läsnä olleet osapuolet voivat tehdä kassaatiovalituksen kolmen kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Näiden oikeuskeinoja seurauksena päätöksen täytäntöönpano keskeytetään, mikäli päätöstä ei ole julistettu väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi.

A. Takavarikko

Takavarikon myöntämispäätöksestä ei voi valittaa ylempään oikeusistuimeen (siviiliprosessilain 700 §:n 2 momentti). Takavarikon hylkäämispäätöksestä velkoja voi tehdä ensin valituksen ja myöhemmin kassaatiovalituksen.

B. Talteenotto

Jos talteenotto on määrätty velkojan hakemuksesta, siitä ei voi valittaa ylempään oikeusistuimeen.

Hylkäämispäätöksestä hakija voi tehdä valituksen ja myöhemmin kassaatiovalituksen.

Väliuimien menettelyssä annettua päätöstä voi vastustaa tai siitä voi tehdä valituksen tai kassaatiovalituksen.

C. Selvitystilaan asettaminen

Selvitystilaan asettamista voi vastustaa tai siitä voi tehdä valituksen tai kassaatiovalituksen.

D. Väliuimet

Väliuimien menettelyssä tai pääasiassa myönnettyjä väliaikaistoimia voi vastustaa tai niistä voi tehdä valituksen tai kassaatiovalituksen. Avioeromenettelyssä myönnettyistä väliaikaistoimista ei voi tehdä valitusta eikä kassaatiovalitusta.

E. Väliaikainen täytäntöönpano

Jos päätöstä ei ole julistettu väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi, siitä voi tehdä valituksen tai kassaatiovalituksen tai täytäntöönpanon voi riitauttaa. Jos päätös on julistettu väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoiseksi, valitustuomioistuimen tuomari voi keskeyttää täytäntöönpanon. Kassaatiovalituksessa tämä ei ole mahdollista. Täytäntöönpano voidaan keskeyttää myös riitauttamalla se.

Päivitetty viimeksi: 01/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [PI](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Väliuimet ja turvaamistoimet - Puola

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Toimenpiteen tyyppi riippuu turvaamistoimen kohteena olevan saatavan luonteesta. Siviiliprosessilain (*kodeks postępowania cywilnego*) 747 §:n mukaan rahasaatavia koskevia turvaamistoimia ovat

irtaimen omaisuuden, ansiotulojen, pankkitilillä olevien varojen tai muiden saatavien taikka muun omistusoikeuden ulosmittaus

suoritusvelvollisen omistaman kiinteistön pakkokiinnitys

sellaista kiinteistöä koskeva hukkaamis- tai kiinnityskielto, jolla ei ole lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriotetta tai jonka lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriote on

hävitetty tai tuhoutunut

aluksen tai rakenteilla olevan aluksen kiinnitys

kiinteistön yhteisomistusoikeuden hukkaamiskielto

suoritusvelvollisen omistaman yrityksen tai maatilän, yritykseen kuuluvan laitoksen tai sen osan taikka maatilän osan asettaminen selvitystilaan.

Jos turvaamistoimen kohteena on jokin muu kuin rahasaatava, tuomioistuin määrää kulloinkin asianmukaiseksi katsomansa turvaamistoimen, joka voi olla

myös rahasaatavan turvaamiseen tarkoitettu toimi (siviiliprosessilain 755 §). Tuomioistuin voi esimerkiksi

määrätä menettelyn asianosaisten tai menettelyssä osallisina olevien oikeuksista ja velvollisuuksista menettelyn aikana

määrätä menettelyn kohteena olevan omaisuuden tai oikeudet hukkaamiskieltoon

keskeyttää tuomion täytäntöönpanoa koskevan täytäntöönpano- tai muun menettelyn määrätä seikoista, jotka liittyvät (alaikäisten) lasten huoltoon ja yhteydenpitoon lasten kanssa määrätä, että lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin tai muun asiaa koskevan rekisterin tietoihin liitetään asianmukainen varoitus. Turvaamistointa valittaessa tulee ottaa huomioon asianosaisten tai menettelyssä osallisina olevien edut, jotta voidaan varmistaa, että edunsaaja saa asianmukaisen oikeussuojan ja että suoritusvelvollista ei rasiteta kohtuuttomasti.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Turvaamistoimen määräämistä koskeva menettely voidaan käynnistää asianosaisen tai menettelyssä osallisena olevan pyynnöstä. Hakemus toimitetaan sille tuomioistuimelle, jolla on toimivalta käsitellä asia ensimmäisenä oikeusasteena. Jos kyseistä tuomioistuinta ei voida määrittää, toimivalta kuuluu sen paikan tuomioistuimelle, jossa turvaamistoimea koskeva päätös on määrä panna täytäntöön. Jos edellinen peruste ei sovellu tai jos turvaamistoimea koskeva päätös on määrä panna täytäntöön usean eri tuomioistuimen oikeudenkäyttöalueella, toimivaltainen tuomioistuin on pääkaupunki Varsovan alioikeus (*sąd rejonowy*). Menettelyn aikana tehdyn turvaamistoimen määräämistä koskevan hakemuksen käsittelee sen oikeusasteen tuomioistuin, jossa menettely on vireillä. Jos menettely on vireillä korkeimmassa oikeudessa (*Sąd Najwyższy*), turvaamistoimen määräämisestä päättää kuitenkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (siviiliprosessilain 734 §). viran puolesta, jos koko menettely voidaan aloittaa viran puolesta (siviiliprosessilain 732 §).

Turvaamistoimen määräämistä koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Hakemuksen on täytettävä oikeudenkäynnissä esitettävälle lausunnolle asetetut vaatimukset ja siinä on täsmennettävä turvaamistoimen muoto ja rahavaatimuksen tapauksessa myös turvaamistoimen määrättävän maksun suuruus (joka ei voi olla suurempi kuin vaaditun saatavan määrä sisältäen korot turvaamistoimea koskevan päätöksen antamispäivästä alkaen ja turvaamistoimen määräämisestä aiheutuvat kustannukset sekä mahdollisesti myös arvioidut menettelystä aiheutuvat kustannukset). Hakemuksessa on myös mainittava seikat, joilla sitä perustellaan. Jos turvaamistoimen määräämistä koskeva hakemus tehdään ennen menettelyn alkua, hakemuksessa tulisi myös esittää lyhyt kuvaus asian aiheesta (siviiliprosessilain 736 §).

Turvaamistoimi voidaan määrätä ennen menettelyn alkamista tai sen aikana. Edunsaajan saatua täytäntöönpanoasiakirjan turvaamistoimi voidaan määrätä vain, jos sen tarkoituksena on turvata saatava, jonka suorittamisen määräaika ei ole vielä umpeutunut (siviiliprosessilain 736 §:n 2 momentti). Jos turvaamistoimi määrätään ennen menettelyn alkamista, tuomioistuin asettaa määräajan, johon mennessä menettelyn aloittava kanne on nostettava sillä uhalla, että turvaamistoimi raukeaa (siviiliprosessilain 733 §).

Turvaamistoimen määräämistä koskeva hakemus on käsiteltävä viipymättä, viimeistään viikon kuluessa siitä, kun hakemus on jätetty tuomioistuimeen, ellei erityissäännöksissä toisin säädetä. Jos laissa säädetään, että hakemus on käsiteltävä kuulemisen yhteydessä, kuuleminen on pidettävä kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus on jätetty (siviiliprosessilain 733 §).

Turvaamistoimi määrätään tuomioistuimen tuomiolla.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Turvaamistoimen määräämistä voi pyytää kaikissa tuomioistuimen tai välitystuomioistuimen käsittelemissä yksityisoikeudellisissa asioissa (siviiliprosessilain 730 §).

Turvaamistoimen määrääminen edellyttää, että hakija pystyy perustelemaan vaateensa ja sen, että turvaamistoimen määrääminen on hänen oikeudellisen etunsa mukaista. Turvaamistoimen määrääminen on hakijan oikeudellisen edun mukaista, jos sen puuttuminen vaikeuttaisi vakavasti asiassa annettun tuomion täytäntöönpanoa tai tekisi siitä mahdotonta taikka muulla tavoin vaikeuttaisi vakavasti menettelyn tavoitteiden saavuttamista tai tekisi siitä mahdotonta (siviiliprosessilain 730 §1).

Turvaamistoimella ei voida kattaa koko vaadetta, ellei laissa toisin säädetä (siviiliprosessilain 731 §). Tuomioistuin voi asettaa turvaamistoimen täytäntöönpanon ehdoksi, että edunsaaja asettaa vakuuden, joka turvaa suoritusvelvollisen mahdolliset turvaamistoimen täytäntöönpanosta johtuvat vaatimukset. Näin ei kuitenkaan voida toimia silloin, jos edunsaaja on valtionkassa ja jos turvaamistoimi liittyy vaateeseen, joka koskee elatusapua, työkyvyttömyyseläkettä tai työoikeudelliseen asiaan liittyviä työntekijän saatavia siltä osin kuin ne eivät ylitä työntekijän kuukausipalkan kokonaissummaa (siviiliprosessilain 739 §).

3 Turvaamistointien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistointien kohteena?

Turvaamistointimet voivat koskea irtainta omaisuutta
ansiotuloja
pankkitilillä olevia varoja tai muita saatavia taikka muuta omistusoikeutta
kiinteistöä
alusta tai rakenteilla olevaa alusta
kiinteistön yhteisomistusoikeutta
yritystä tai maatilaa, yritykseen kuuluvaa laitosta tai sen osaa taikka maatilaa osaa.

Turvaamistoimi ei voi koskea täytäntöönpanon soveltamisalaa kuulumatonta omaisuutta tai soveltamisalaa kuulumattomia velkoja tai oikeuksia. Turvaamistoimi voidaan kohdentaa herkästi pilaantuvaan tavarahan, jos suoritusvelvollisella ei ole muuta omaisuutta, jonka avulla edunsaajan saatavat voidaan turvata, ja jos tavara voidaan myydä nopeasti.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Turvaamistointa koskevan menettelyn päätarkoituksena on varmistaa, että edunsaajaa (useimmiten velkoja) suojellaan oikeuskäsittelystä johtuvan viivästymisen mahdollisilta haittavaikutuksilta, ja parantaa edunsaajan asemaa täytäntöönpanomenettelyssä, jos tuomioistuinmenettely ja turvaamistoimi koskevat täytäntöönpanokelpoista vaatimusta. Tietyissä tilanteissa turvaamistoimi voi myös antaa edunsaajalle oikeuden rahalliseen etuuteen. Turvaamistoimi voi myös olla vastine suoritusvelvollisen toimiin, jotka vahingoittavat edunsaajan oikeutettua etua. Turvaamistoimen vaikutukset suoritusvelvolliseen riippuvat turvaamistoimen lajista. Turvaamistoimella voi olla esimerkiksi seuraavia vaikutuksia: Jos ulosmittaus koskee irtainta omaisuutta, irtaimen omaisuuden hallinta ulosmittauksen jälkeen ei vaikuta myöhempään menettelyyn ja irtainta omaisuutta koskevat täytäntöönpanomenettelyt voidaan kohdistaa myös ostajaan. Jos turvaamistoimen ulosmittaus koskee yrityksen tai maatilaa omistajan pankkitilillä olevat varat, suoritusvelvollinen voi nostaa tilityt ainoastaan tuomioistuimen ilmoittaman summan palkkojen, niistä perittävien verojen ja muiden lakisääteisten maksujen suorittamiseen sekä toimintamenojen kattamiseen. Tietyissä tapauksissa voidaan käyttää myös muita ulosmitattuja velkoja ja omistusoikeuksia (tuomioistuimen määrittämällä tavalla). Ulosottomies myy kaikki ulosmitatut esineet ja arvo-osuustilille tai muulle rahoitusvälineiden kauppa koskevissa säännöissä tarkoitettulle tilille kirjattuja rahoitusvälineitä koskevat oikeudet, ja niistä saadut varat talletetaan tuomioistuimen talletustilille. Kiinteistölle tai kiinteistön yhteisomistusoikeudelle määrätään hukkaamis- tai kiinnityskielto.

Alus tai rakenteilla oleva alus kiinnitetään.

Suoritusvelvolliselta poistetaan hallintaoikeudet, omaisuus asetetaan selvitystilaan ja selvityspesän tulot toimivat vakuutena.

Elatusapua koskeissa asioissa suoritusvelvollisen on maksettava edunsaajalle tietty summa joko kertaluonteisesti tai toistuvasti.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Suoritusvelvollinen voi milloin tahansa pyytää turvaamistoimea koskevan oikeudellisesti sitovan päätöksen kumoamista tai muuttamista, jos turvaamistoimen taustalla ollut syy lakkaa olemasta tai muuttuu (siviiliprosessilain 742 §).

Turvaamistoimi perutaan seuraavissa tilanteissa:

suoritusvelvollinen tallettaa edunsaajan turvaamistoimea koskevassa hakemuksessa pyytämän summan tuomioistuimen talletustilille

vaatimus tai hakemus palautetaan tai hylätään lain mukaisesti

vaatimusta tai hakemusta ei oteta käsiteltäväksi tai menettely keskeytetään

edunsaaja ei hae menettelyssä koko turvaamistoimessa vaateena ollutta summaa tai hakee muita saatavia kuin ne, jotka on turvattu turvaamistoimella ennen menettelyn vireillepanoa

turvaamistoimen kohteena olleen vaatimuksen hyväksyvistä tuomiosta tulee lainvoimainen (turvaamistoimi perutaan kuukausi sen jälkeen, kun tuomiosta tulee lainvoimainen)

edunsaaja ei hae muita täytäntöönpanotoimia kahden viikon kuluessa siitä, kun vaatimuksen hyväksyvä tuomio tulee lainvoimaiseksi asiassa, jossa turvaamistoimena on ollut irtaimen omaisuuden, ansiotulojen, pankkitilillä olevien varojen tai muiden saatavien taikka muun omistusoikeuden ulosmittaus tai suoritusvelvollisen yrityksen tai maatilan, yritykseen kuuluvan laitoksen tai sen osan taikka maatilan osan asettaminen selvitystilaan.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Sekä edunsaaja että suoritusvelvollinen voivat valittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamasta turvaamistoimea koskevasta päätöksestä (siviiliprosessilain 741 §).

Päivitetty viimeksi: 08/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Portugali

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Turvaamistoimia on kahdenlaisia eli väliaikaisia ja säilyttäviä toimenpiteitä. Tuomioistuinta voidaan pyytää asettamaan näitä toimia turvaamismenettelyssä.

Oikeuksien väliaikainen suojaaminen ei rajoitu turvaamismenettelyyn, sillä Portugalin oikeusjärjestelmässä säädetään muistakin välitoimista oikeuksien suojaamiseksi tietyissä tilanteissa. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi seuraavat:

välitoimet kieltoa tai oikeudenmenetystä koskevassa menettelyssä

poissaolevan henkilön omaisuuden väliaikainen edunvalvonta

edunvalvojan nimeäminen;

toimenpiteet, joita tarvitaan oikeudenomistajattomaan kuolinpesään kuuluvien omaisuserien suojaamiseksi.

Turvaamistoimien tarkoituksena on poistaa uhka siitä, että oikeudelle, jonka turvaamista haetaan, aiheutuu korjaamatonta vahinkoa ennen kuin

lainvoimainen tuomio annetaan (*periculum in mora*), ja varmistaa tuomioistuimen antaman lopullisen päätöksen vaikutukset (vrt. siviiliprosessilain (*Código de Processo Civil*) 2 §).

Tuomioistuin toteuttaa tietyt toimenpiteet odotettaessa tai ennakoitaessa, että sen antama välituomio vahvistetaan lopullisessa tuomioissa.

Ellei riita-asian asianosaisuuden kääntämisestä määrätä, turvaamismenettely liittyy turvattuja oikeuksia koskeviin asioihin (siviiliprosessilain 364 §).

Lopullisten toimenpiteiden vaikutus suojataan tai ennakoidaan väliaikaisesti, kun oletetaan, että pääasia ratkaistaan kantajan hyväksi.

Oikeudelle aiheutuvan korjaamattoman vahingon uhka (*periculum in mora*) antaa tuomioistuimelle toimivallan tarkastella alustavasti ja summaarisesti aineellista oikeussuhdetta, jota tarkastellaan myöhemmin perusteellisemmassa ja pidemmässä menettelyssä. Jos tämän alustavan tarkastelun tulos on kantajalle myönteinen, tuomioistuin määrää toimenpiteitä uhkalta suojautumiseksi.

Turvaamistoimien tarkoituksena on varmistaa kanteesta seuraavat käytännön seuraamukset, välttää vakavat vahingot tai ennakoida oikeuden toteutumista (hypoteettinen rikoksentakovaline), jotta sekä käsittelynopeus että oikeusturva otettaisiin mahdollisimman hyvin huomioon.

Portugalin siviiliprosessilaisissa säädetään seuraavan tyyppisistä turvaamistoimista:

valinnaiset turvaamistoimet

lakisääteiset turvaamistoimet.

Valinnaisista turvaamistoimista säädetään siviiliprosessilain 362 §:ssä, jossa todetaan, että jos henkilö voi perustellusti osoittaa, että toinen henkilö voi aiheuttaa vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa hänen oikeuksilleen, hän voi vaatia (jos mikään lakisääteinen turvaamistoimi ei sovellu tapaukseen) asianmukaisia turvaavia tai ennakoivia toimia uhkan kohteena olevien oikeuksien vaikutusten turvaamiseksi. Kantajan etu voi perustua olemassa olevaan oikeuteen tai oikeuteen, joka syntyy jo nostetun tai nostettavan kanteen kohteena olevassa asiassa annetun ratkaisun perusteella. Valinnaisia turvaamistoimia ei yleensä sovelleta silloin, kun tarkoituksena on suojata sellaiselta uhkalla vastaan, jonka osalta on säädetty erityisiä lakisääteisiä toimia. Lakisääteiset turvaamistoimet ovat puolestaan toimia, joista on erikseen säädetty siviiliprosessilaisissa tai muussa lainsäädännössä.

Portugalin siviiliprosessilaisissa säädetään seuraavista lakisääteisistä turvaamistoimista:

omistusoikeuden väliaikainen palauttaminen

yhteisön päätösten lykkääminen

väliaikainen elatusapu

ennakkomaksu

vakuustakavarikko

uutta työtä koskeva kielto

takavarikko.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Jos henkilö voi osoittaa, että on perusteltu uhka siitä, että toinen henkilö voi aiheuttaa vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa hänen oikeuksilleen, hän voi vaatia asianmukaisia turvaamis- tai välitoimia uhkan kohteena olevien oikeuksien vaikutusten turvaamiseksi. Kantajan etu voi perustua olemassa olevaan oikeuteen tai oikeuteen, joka syntyy jo nostetun tai nostettavan kanteen kohteena olevassa asiassa annetun ratkaisun perusteella.

Tämäntyyppisiä toimenpiteitä toteutetaan, jos oikeus on todennäköisesti olemassa ja jos vaara kyseisen oikeuden loukkaamisesta on riittävän perusteltu. Tuomioistuin voi kuitenkin evätä toimenpiteet, jos hakemuksesta kantajalle aiheutuvat haitat olisivat selvästi suuremmat kuin vahinko, jonka aiheutumisen kantaja haluaa välttää.

Valinnaisten turvaamistoimien käyttäminen perustuu toissijaisesti myös siihen, ettei kyseessä olevaan tilanteeseen soveltuvia lakisääteisiä turvaamistoimia ole vahvistettu.

Näin ollen siviiliprosessilain 362 §:ssä tarkoitettujen **valinnaisten turvaamistoimien** toteuttaminen edellyttää seuraavien lakisääteisten edellytysten täyttymistä: oikeus on todennäköisesti olemassa

on perusteltu uhka siitä, että toinen henkilö voi aiheuttaa vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa oikeudenhaltijan oikeuksille (*periculum in mora*) turvaamis- ja väli-toimet soveltuvat käytännössä varmistamaan uhkan kohteena olevien oikeuksien toteutumisen turvaamisen haettava toimenpide ei kuulu toisten turvaamistoimien piiriin.

Jotta toimenpiteitä voidaan määrätä, tarvitaan summaarista näyttöä (*summaria cognitio*) siitä, että turvattavan oikeuden olemassaolo on todennäköistä (*fumus bonis iuris*) ja että on perusteltu uhka siitä, että luonnollinen viive riita-asian lopullisen ratkaisun tekemisessä voi aiheuttaa peruuttamatonta tai vaikeasti korjattavissa olevaa vahinkoa (*periculum in mora*). Tuomarilla on lisäksi oltava perusteltu syy olettaa, että pääasia ratkaistaan kantajan hyväksi, sillä turvaamistoimet aiheuttavat vastaajalle selkeitä oikeudellisia vaikutuksia.

Lakisääteiset turvaamistoimet:

Omistusoikeuden väliaikainen palauttaminen: väkivaltaisen ryöstön tapauksessa omistaja voi pyytää omistusoikeuden väliaikaista palauttamista vetoamalla omistusoikeuteen, ryöstöön ja väkivaltaan. Tuomioistuin voi määrätä omistusoikeuden palauttamisesta ilman tiedoksiantoa tai kuulematta ryöstäjää, jos se katsoo näytön perusteella, että kantajalla oli omistusoikeus ja että se riistettiin väkivaltaisesti.

Yhteisön päätösten lykkääminen: Jos yhdistys tai yritys sen muodosta riippumatta tekee lainsäädännön, yhtiösäännön tai peruskirjan vastaisia päätöksiä, osakkaat voivat 10 vuorokauden kuluessa (alkaen yhtiökokouspäivästä, jolloin päätökset tehtiin, tai päivästä, jolloin kantaja sai niistä tiedon, jos niitä ei annettu asianmukaisesti tiedoksi yhtiökokouksessa) pyytää päätösten täytäntöönpanon lykkäämistä. Kantajien on perusteltava asemansa osakkaina ja esitettävä näyttöä siitä, että päätösten täytäntöönpano voi aiheuttaa tuntuvaa vahinkoa. Haasteeseen on liitettävä jäljennös sen kokouksen pöytäkirjasta, jossa päätös tehtiin, ja jos yritys tai yhdistys on lailla vapautettu vaatimuksesta pitää yhtiökokous, jäljennös pöytäkirjasta korvataan asiakirjatodisteilla.

Väliaikainen elatusapu: Elatusapuun oikeutettu henkilö voi pyytää kuukausittaisen väliaikaisen elatusavun määrän vahvistamista, jos ensimmäistä varsinaista elatusapumaksua ei ole vielä suoritettu. Kun tuomioistuin on saanut väliaikaista elatusapua koskevan hakemuksen, oikeudenkäyntipäivämäärä vahvistetaan ja asianosaisille ilmoitetaan, että heidän on oltava kuulemisessa henkilökohtaisesti läsnä tai heidän edustajallaan on oltava erityisoikeudet asiasta sopimiseen. Puolustus esitetään kuulemisen aikana ja tuomari pyrkii siihen, että päästäisiin sopimukseen elatusavun määrästä. Sopimus vahvistetaan sen jälkeen tuomiolla.

Jos joku asianosaisista puuttuu tai jos sopimukseen ei päästä, tuomioistuin määrää todisteita hankittavaksi ennen kuin antaa perustellun suullisen tuomion.

Ennakkomaksu: Kun kanne liittyy kuolemantapaukseen tai ruumiinvammaan, vahinkoa kärsinyt osapuoli ja mahdollisesti elatusapuun vahinkoa kärsineeltä oikeutetut henkilöt sekä ne, joille uhri maksoi elatusapua maksuvelvollisuuden perusteella, voivat pyytää tiettyä kuukausittaista rahamäärää ennakkomaksuna vahingon korvaukseksi. Tuomioistuin myöntää toimenpiteen, jos on näyttöä kärsittyjen vahinkojen vuoksi syntyneistä tarpeista ja vastaajan velvoitteesta maksaa kantajalle korvausta. Ennakkomaksu otetaan huomioon lopullisessa korvauksessa, jonka tuomioistuin asettaa objektiivisin perustein. Tätä sovelletaan lisäksi tapauksiin, joissa vahingonkorvausvaatimus perustuu vahinkoihin, jotka voivat vaarantaa vakavasti vahinkoa kärsineen osapuolen toimeentulon tai asumisen. Tämän toimenpiteen käsitelyssä sovelletaan soveltuvien osin väliaikaista elatusapua koskevia sääntöjä.

Vakuustakavarikko: Velkoja, joka aiheellisesti pelkää menettävänsä saatavansa takaavat varat, voi vakuustakavarikon avulla saada omaisuuden oikeusteitse haltuunsa. Takavarikon hakija esittää tosiseikat, joiden perusteella saatavan olemassaolo on todennäköistä, ja perustelee väitetyt menettämisen pelon.

Hakijan on lueteltava takavarikoitavat omaisuuserät ja toimitettava kaikki täytäntöönpanon edellyttämät tiedot. Jos takavarikkoa haetaan velallisen omaisuuden ostajaa vastaan, hakijan – jos ostotapahtumaa ei ole riitautettu tuomioistuimessa – on esitettävä tosiseikat hakemuksen tueksi.

Kun todisteet on tutkittu, takavarikko määrätään kuulematta vastapuolta, jos lakisääteisten edellytysten katsotaan täyttyvän.

Kun kyse on aluksen tai sen rahdin takavarikoinnista, hakijan vastuulla on osoittaa yleisten vaatimusten täyttymisen lisäksi, että takavarikko on hyväksyttävissä saatavien luonteen vuoksi. Tällöin takavarikkoa ei toteuteta, jos velallinen tarjoaa välittömästi hyväksyttävät vakuudet velkojalle tai tuomioistuin katsoo kahden vuorokauden kuluessa asianmukaiseksi, että aluksen lähtöä satamasta lykätään kunnes vakuudet on annettu.

Uutta työtä koskeva kielto: Kun henkilö katsoo, että oikeutta yksin- tai yhteisomistukseen tai mitä tahansa muuta esinekohtaista tai henkilökohtaista käyttö- tai omistusoikeutta loukataan sellaisen uuden työn tai uuden palvelun johdosta, joka aiheuttaa tai todennäköisesti aiheuttaa menetyksiä, hän voi hakea 30 päivän kuluessa asiaa koskevan tiedon saamisesta työn tai palvelun keskeyttämistä välittömästi. Kantaja voi myös määrätä saarrosta suoraan tuomioistuimen ulkopuolisessa menettelyssä ilmoittamalla suullisesti kahden todistajan läsnäollessa työn toteuttajalle tai, jos se ei ole mahdollista, työnjohtajalle tai hänen sijaiselleen, että työtä ei saa jatkaa. Jotta tällainen saarto olisi pätevä, tuomioistuimelle on esitettävä sen vahvistamista koskeva hakemus viiden päivän kuluessa.

Takavarikko: Kun on aiheellinen pelko irtaimen tai kiinteän omaisuuden tai asiakirjojen menettämisestä, kätkemisestä tai tuhlaamisesta, voidaan hakea niiden takavarikointia. Takavarikko liittyy kanteeseen, jolla täsmennetään omaisuus tai todistetaan omistusoikeus takavarikoituun omaisuuteen. Takavarikkoa voi hakea jokainen henkilö, jonka edun mukaista on säilyttää omaisuus tai asiakirjat. Velkojat voivat hakea takavarikointia asioissa, jotka liittyvät perinnönjakoon. Hakijan on esitettävä summaarista näyttöä omaisuuteen liittyvistä oikeuksista ja tosiseikoista, joiden perusteella pelätään omaisuuden tai asiakirjojen menettämistä tai hukkaamista. Jos oikeus omaisuuteen riippuu jo käsiteltävänä olevasta tai nostettavasta kanteesta, hakijan on vakuutettava tuomioistuin siitä, että hakemus on aiheellinen. Kun tarpeelliseksi katsottu näyttö on esitetty, tuomioistuin määrää turvaamistoimet, jos se katsoo, että ilman takavarikointia hakijan edut ovat vakavassa vaarassa.

2.1 Menettely

Turvaamistoimissa poikkeuksena on uutta työtä koskeva kielto, jonka osalta alustaviin toimiin voidaan ryhtyä tuomioistuimen ulkopuolella ja hakea sen jälkeen päätökseen vahvistusta tuomioistuimesta. Kaikki muut turvaamistoimet perustuvat tuomioistuimelle esitettävään hakemukseen, jossa hakija esittää näyttöä uhattuna olevasta oikeudesta ja sen loukkaamiseen liittyvästä aiheellisesta pelosta. Hakemuksessa toimitetaan enintään viidestä todistajasta koostuva luettelo ja pyydetään muita todistamiskeinoja.

Tuomioistuin voi turvaamistoimea koskevassa päätöksessään hakemuksesta vapauttaa hakijan velvoitteesta nostaa pääasiaa koskeva kanne, jos tuomioistuin katsoo menettelyn aikana hankitun aineiston perusteella, että turvattava oikeus on todellinen ja määrätty toimenpide on luonteeltaan riittävä riidan ratkaisemiseksi lopullisesti. Tätä vapautusta voidaan hakea viimeisen kuulemisen loppuun asti. Jos kyseessä ei ole kontradiktorinen menettely, vastaaja voi vastustaa riita-asian asianosaisuuden kääntämistä ja hakea muutosta määrättyyn toimenpiteeseen.

Riita-asian asianosaisuuden kääntämistä sovelletaan tarvittavin muutoksin omistusoikeuden väliaikaiseen palauttamiseen, yhteisön päätösten lykkäämiseen, väliaikaiseen elatusapuun, uutta työtä koskevaan kieltoon ja muihin eri säännöksissä säädettyihin toimenpiteisiin, jotka luonteensa puolesta mahdollistavat riita-asian ratkaisemisen lopullisesti.

Kun lainsäädännössä ei säädetä, että toimenpiteet toteutetaan vastaajaa kuulematta, tuomioistuin kuulee vastaajaa. Poikkeuksena ovat tilanteet, joissa kuuleminen saattaisi toimenpiteiden tarkoituksen tai tehokkuuden vakavaan vaaraan.

Kun vastaajaa kuullaan ennen toimenpiteiden määräämistä, vastaajalle esitetään haaste vastata väitteisiin kymmenen päivän kuluessa. Haaste korvataan tiedoksiannolla, jos vastaaja on jo haastettu pääasian yhteydessä.

Kun määräaika vastaamiselle on umpeutunut ja vastaajaa on kuultu, tuomioistuin hankkii tarvittaessa vaaditut tai virallisesti hankittavaksi määrätty todisteet. Jos vastaajaa ei ole kuultu ja toimenpiteestä määrätään, vastaajalle annetaan päätös tiedoksi vasta toimenpiteen toteuttamisen jälkeen. Vastaajalla on tiedoksiannon jälkeen oikeus hakea yleisesti muutosta, jos hän katsoo, että määräystä ei olisi pitänyt antaa kyseisten tosiseikkojen perusteella. Vastaaja voi myös valittaa päätöksestä, kun hän haluaa esittää tosiseikkoja tai todisteita, joita tuomioistuin ei ole ottanut huomioon ja jotka voivat poistaa perusteet turvaamistoimien toteuttamiselle tai lieventää toimia. Vastaaja voi vastustaa edellä mainituista syistä päätöstä riita-asian asianosaisuuden kääntämisestä. Jos vastaaja vastustaa päätöstä, tuomioistuimen on ratkaistava, säilyttääkö se aikaisemmin määrätty toimenpiteet vai lieventääkö se niitä tai kumoaa ne. Tähän päätökseen ja soveltuvin osin riita-asian asianosaisuuden kääntämisen säilyttämiseen tai kumoamiseen voi hakea muutosta esittämällä tuomioistuimen vaatimat tai virallisesti hankittaviksi määräämät todisteet.

Siviiliprosessilain 78 §:ssä säädetään alueellisen toimivallan osalta seuraavaa:

Takavarikkoa ja ulosmittausta voidaan hakea joko tuomioistuimelta, jossa pääasia on määrä käsitellä, tai omaisuuden sijaintipaikan tuomioistuimelta tai, jos omaisuus sijaitsee usealla alueella, millä tahansa näistä alueista.

Uuden työn saarrossa toimivaltainen on töiden suorittamispaikan tuomioistuin.

Muissa turvaamistoimia koskevissa menettelyissä toimivaltainen on se tuomioistuin, jossa kyseinen asia on määrä käsitellä.

Jos riita-asian asianosaisuuden kääntämisestä ei ole määrätty, menettely liitetään muihin kanteisiin heti kun kanne on nostettu. Jos kanne on nostettu toisessa tuomioistuimessa, asia siirretään sille ja kyseisellä tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta käsitellä asian seuraavia vaiheita.

Jos turvaamistoimia haetaan kanteen yhteydessä, hakemus olisi esitettävä sille tuomioistuimelle, jossa kyseinen asia käsitellään, ellei asiaan ole haettu muutosta. Tällöin asia liitetään muihin vasta sitten, kun muutoksenhakumenettelyt on saatettu päätökseen tai kun pääasiaa koskevat asiakirjat siirtyvät ensimmäiseen oikeusasteeseen.

Asianajajaa on käytettävä, jos turvaamistoimen arvo ylittää 5 000 euroa tai jos muutoksenhakuoikeutta ei ole rajoitettu.

Toimen rahamääräinen arvo määritetään seuraavien kriteerien perusteella:

tilapäisessä elatusavussa ja ennakkomaksuissa vaadittu kuukausimaksu kahdellatoista kerrottuna

omistusoikeuden tilapäisessä palauttamisessa omistajan hallusta otetun esineen arvo

yhteisön päätöksen lykkäämisessä menetyksen arvo

uutta työtä koskevassa kiellossa ja valinnaisissa turvaamistoimissa estettävän menetyksen arvo

vakuustakavarikossa taattavan saatavan arvo

takavarikossa takavarikoidun omaisuuden arvo.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Kun tuomioistuin arvioi perusteita turvaamistoimien määräämiselle, se tutkii, onko turvaamistoimien tarve perusteltu ja miten vaikeaa olisi korvata kyseessä olevan oikeuden mahdollinen loukkaus. Tuomioistuin arvioi myös, olisiko säilyttävä tai väliaikainen toimi sopiva käsiteltävänä olevassa tapauksessa kyseessä olevan oikeuden turvaamiseksi. Tuomioistuimen on myös vahvistettava, että viivästyksiin liittyvä riski on olemassa.

Tuomioistuin tutkii myös sitä, riippuuko käsittely tosiasiallisesti tai mahdollisesti turvattavan oikeuden perustana olevasta nostetusta tai nostettavasta kanteesta.

Tällaisessa käsittelyssä tuomioistuimen on hankittava näyttöä (tässä riittää vähäisempi näyttö kuin pääasiassa) siitä, että turvattava oikeus on todennäköisesti olemassa ja että vaara kyseisen oikeuden loukkaamisesta on riittävän perusteltu.

Muista turvaamistoimia koskevista ehdoista ks. vastaukset kysymyksiin 1 ja 2.

Turvaamistoimet ovat aina kiireellisiä ja niillä on etusija verrattuna kaikkiin sellaisiin prosessitoimiin, jotka eivät ole kiireellisiä. Vireille pannusta asiasta on annettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio kahden kuukauden kuluessa tai, jos vastaajaa ei tarvitse haastaa oikeuteen, 15 päivän kuluessa.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Turvaamistoimien kohteena voi olla sellainen irtain ja kiinteä omaisuus, jota ei lainsäädännön perusteella ole jätetty kokonaan tai osittain toimien soveltamisalan ulkopuolelle.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Koska toimet ovat tuomioistuinten määräämiä, ne sitovat kaikkia julkisia ja yksityisiä toimijoita ja ovat ensisijaisia muiden viranomaisten toteuttamiin toimiin nähden (Portugalin perustuslain (*Constituição da República Portuguesa*) 205 §:n 2 momentti). Tuomioistuimen määräämiä turvaamistoimia rikkovan henkilön katsotaan syyllistyvän määräyksen noudattamisesta kieltäytymiseen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta pakkotäytäntöönpanotoimenpiteisiin.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Lukuun ottamatta tapauksia, joissa hakijan ei tarvitse nostaa kannetta pääasiassa, turvaamistoimia koskeva menettely peruutetaan ja sen voimassaolo päättyy:

jos hakija ei nosta kannetta asiassa, johon toimi liittyy, 30 päivän kuluessa siitä, kun hänelle annettiin tiedoksi, että toimien määräämisestä tehty päätös on lopullinen eikä siihen voi hakea muutosta;

jos kanteen nostamisen jälkeen asian käsittely on keskeytynyt yli 30 päiväksi hakijan laiminlyönnin vuoksi;

jos kanne hylätään lopullisella päätöksellä, johon ei voi hakea muutosta;

jos vastaaja vapautetaan vastuusta eikä kantaja nosta määräaikaan mennessä uutta kannetta hyödyntääkseen aikaisemman kanteen vaikutuksia;

jos oikeus, jota hakija pyrkii turvaamaan, on rauennut.

Riippumatta todistustaakan jakautumista koskevista säännöistä, heti kun turvaamistoimien määräämistä ja riita-asianosaisuuden kääntämistä koskeva päätös on lopullinen eikä siihen voi hakea muutosta, vastaajalle annetaan tiedoksi, että turvattavan oikeuden olemassaolon kiistämistä koskeva haaste on esitettävä 30 päivän kuluessa tiedoksiannosta. Muussa tapauksessa määrätty turvaamistoimi katsotaan riita-asian lopulliseksi ratkaisuksi.

Samaa seuraamusta sovelletaan myös silloin, kun asian käsittely keskeytetään kanteen nostamisen jälkeen yli 30 päiväksi hakijan laiminlyönnin vuoksi tai kun vastaaja vapautetaan vastuusta ja kantaja ei nosta määräajassa uutta kannetta hyödyntääkseen aikaisemman kanteen vaikutuksia.

Jos vastaajan nostama kanne hyväksytään lopullisella tuomiolla, määrätty turvaamistoimet raukeavat.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Täytäntöönpanotoimea koskevaan päätökseen voi hakea muutosta, jos asian rahamääräinen arvo ylittää sille tuomioistuimelle asetetun rajan, jossa asia on ollut käsiteltävänä, ja jos muutoksenhaun kohteena olevat päätökset aiheuttavat vastaajalle seuraamuksia, joiden rahamääräinen arvo vastaa vähintään

puolta kyseiselle tuomioistuimelle asetetusta ylärajasta. Turvaamistoimien rahamääräistä arvoa koskeviin päätöksiin voi myös aina hakea muutosta sillä perusteella, että rahamääräinen arvo ylittää kyseisen päätöksen tehneen tuomioistuimen toimivallan tai turvaamistoimia koskeva alustava hakemus on hylätty.

Riita-asian asianosaisuuden kääntämistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta ainoastaan vaadittua toimea koskevaan päätökseen liittyvän muutoksenhaun yhteydessä. Riita-asian asianosaisuuden kääntämisen hylkäämisestä tehtyihin päätöksiin ei voi hakea muutosta.

Turvaamistoimien määrittämisestä (ja riita-asian asianosaisuuden kääntämisestä) tehdyistä päätöksistä ei voi valittaa korkeimpaan oikeusasteeseen (*Supremo Tribunal de Justiça*). Tämä ei kuitenkaan koske asioita, joissa muutoksenhaku on aina mahdollista.

Turvaamistoimia koskevan päätöksen voi riitauttaa hävinnyt osapuoli tai kuka tahansa henkilö, joka ei ole menettelyn osapuoli mutta jolle aiheutuu toimen seurauksena suoraa ja tosiasiallista haittaa.

Muutoksenhakua koskevassa asiassa toimivaltainen on se tuomioistuin, joka on ylemmän oikeusasteen tuomioistuin siinä tuomiopiirissä, jossa muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen tehnyt tuomioistuin sijaitsee.

Muutoksenhaun määräaika on 15 päivää päätöksen tiedoksiantamispäivästä. Jos muutoksenhaku koskee myös todisteiden uudelleenarviointia, määräaikaan jatketaan 10:llä päivällä.

Muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus muutoksenhaun kohteena olevaan päätökseen, jonka nojalla turvaamistoimea koskeva alkuperäinen hakemus on kokonaan hylätty tai toimen toteuttaminen on evätty. Muissa tapauksissa sen vaikutus on kumoava.

Hyödyllisiä linkkejä

Lisätietoja on saatavissa seuraavista internet-osoitteista:

[Portal da Justiça \(oikeusportaali\);](#)

[Direcção-Geral da Política de Justiça \(oikeuspolitiikan keskusvirasto\)](#)

[CITIUS-portaali](#)

[Bases Jurídico-Documentais \(lainsäädäntö- ja asiakirjatietokanta verkossa\)](#)

[Diário da República \(Portugalin virallinen lehti\)](#)

Päivitetty viimeksi: 30/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Romania

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Turvaamistoimien tyyppejä ovat hukkaamiskielto, takavarikko sekä vakuustakavarikko. Turvaamistoimet ovat tuomioistuimen määräämiä velallisen varojen jäädyttämistä ja säilyttämistä koskevia määräyksiä, joiden tarkoituksena on estää vastapuolta hävittämästä tai siirtämästä kyseisiä varoja tai vähentämästä varojen määrää.

Hukkaamiskiellossa velallisen jäljitettävissä olevat varat jäädytetään, jotta ne voidaan periä, kun velkoja on saanut täytäntöönpanomääräyksen.

Siviiliprosessilaki (*Codul de procedură civilă*) sisältää useita erityisiä säännöksiä, jotka koskevat hukkaamiskielton määräämistä siviilialuksille.

Takavarikossa varat jäädytetään ja otetaan takavarikosta vastaavan viranomaisen haltuun säilyttämistä varten.

Takavarikkoa voidaan soveltaa aina, kun vireillä on menettely, joka koskee omaisuutta tai muuta ensisijaista esineoikeutta, varojen omistusta tai yhteisen omaisuuden käyttöä tai hallintaa. Tuomioistuimella on toimivalta hyväksyä varojen takavarikko.

Vakuustakavarikkoa voidaan soveltaa rahan, arvopapereihin tai muuhun jäljitettävissä olevaan irtaimeen aineettomaan omaisuuteen, jonka kolmas osapuoli on velalliselle velkaa.

Täytäntöönpanokelpoinen vakuustakavarikko on välillinen täytäntöönpanotapa, jolla peritään rahaa, arvopapereita tai muuta jäljitettävissä olevaa irtainta aineetonta omaisuutta.

Oikeudellisesti väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoisia ovat sellaiset ensimmäisen asteen tuomioistuimen antamat päätökset, joiden tarkoituksena on varmistaa vanhempainvastuun toteutuminen eli oikeus henkilökohtaiseen suhteeseen alaikäisen kanssa ja alaikäisen asuinpaikkaan; palkat ja työttömyyskorvaukset; työtapaturmien korvaukset; elinkorot ja elatusvastuut; lapsilisät ja eläkkeet; kuoleman, henkilövahingon tai terveyteen kohdistuvan vahingon korvaukset; välittömät korvaukset; sinetöinti, sinettien avaaminen tai inventointi; omistusta koskevat kanteet; sillä perusteella annetut päätökset, että vastaaja tunnustaa kantajan vaateet jne. Nämä päätökset ovat väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoisia.

Tuomioistuin voi sallia varoja koskevien päätösten väliaikaisen täytäntöönpanon.

Esitettäessä todisteita kuka tahansa henkilö, joka haluaa kiireellisesti esittää henkilön todistanlausunnon, asiantuntijalausunnon tai tiettyjä varoja koskevat ehdot tai joka haluaa, että hänen toimittamansa asiakirjat, tiedot tai oikeudet otetaan huomioon, voi pyytää kyseisten todisteiden käsittelyä sekä ennen oikeudenkäyntiä että sen jälkeen.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Hukkaamiskieltoa ja vakuustakavarikkoa varten tarvitaan päätös, jotta velallisen jäljitettävissä olevien varojen tai summien jäädyttämistä koskeva määräys voidaan ottaa huomioon. Määräyksen voi antaa ainoastaan asiassa toimivaltainen ensimmäisen asteen tuomioistuin (takavarikko, vakuustakavarikko) tai asiaa käsittelevä ensimmäisen asteen tuomioistuin tai tuomioistuin, jonka alueella kyseiset varat sijaitsevat (takavarikko). Tällaisissa menettelyissä asianajajan apu ei ole välttämätöntä. Hukkaamiskieltoa ja vakuustakavarikkoa koskevat päätökset panee täytäntöön ulosottomies. Takavarikosta vastaava viranomainen voi laatia kaikki asiakirjat säilytyksestä ja hallinnointia varten, ottaa vastaan kaikki tulot ja suoritettavat määrät sekä maksaa nykyiset velat ja täytäntöönpanomääräyksellä vahvistettavat velat. Ennakoitaviin kuluihin kuuluu ainoastaan leimavero, joka leimaverosta 26. kesäkuuta 2013 annetussa hallituksen poikkeusasetuksessa nro 80 olevan 11 §:n 1 momentin b kohdan mukaan on 100 Romanian leuta turvaamistoimiin liittyvien kanteiden osalta ja 1 000 Romanian leuta alusten ja ilma-alusten takavarikointia koskevien kanteiden osalta. Velkojaa voidaan vaatia maksamaan vakuus, jonka määrän asettaa tuomioistuin. Jos velkojan kanne ei ole kirjallisessa muodossa, vakuudeksi asetetaan lain mukaan puolet vaaditusta arvosta.

Täytäntöönpanokelpoisen vakuustakavarikon panee velkojan pyynnöstä täytäntöön ulosottomies, jonka toimipaikka sijaitsee samalla alueella kuin se muutoksenhakutuomioistuin, jossa velallisen tai vakuustakavarikon kohteena olevan kolmannen osapuolen kotipaikka sijaitsee. Jos kyse on pankkitileistä, täytäntöönpanosta vastaa sen paikan ulosottomies, jossa velallisen kotipaikka tai rekisteröity toimipaikka sijaitsee tai jossa luottolaitoksen päätoimipaikka tai sivutoimipaikka sijaitsee.

Väli aikaista täytäntöönpanoa koskeva pyyntö voidaan jättää kirjallisesti tai suullisesti tuomioistuimeen ennen käsittelyn saattamista päätökseen. Tuomioistuin voi sallia varoihin sovellettavien määräysten väliaikaisen täytäntöönpanon, jos se katsoo, että toimenpide on tarpeen ilmeisten oikeudellisten perusteiden tai velallisen maksukyvyttömyyden perusteella ja arvioi, että velkojalle aiheutuisi selvää vahinkoa, jos kyseistä määrystä ei panna välittömästi täytäntöön. Tällaisissa tapauksissa tuomioistuin voi vaatia velkojaa maksamaan vakuuden.

Todisteiden toimittamista koskeva pyyntö toimitetaan ennen oikeudenkäynnin alkamista siihen alueelliseen tuomioistuimeen, jonka alueella todistaja tai oikeudenkäynnin kohde on, ja oikeudenkäynnin aikana tuomioistuimeen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä oikeusasteena. Osapuolen pyyntöön on sisällyttävä todisteet ja tosiseikat, jotka aiotaan esittää, sekä syyt, joiden perusteella on tarpeen toimittaa kyseiset todisteet tai vastapuolen suostumus.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Hukkaamiskieltoa ja vakuustakavarikkoa varten on oltava vireillä asia. Takavarikkoa koskeva määräys voidaan antaa myös ilman vireillä olevaa asiaa. Velkoja, jolla ei ole täytäntöönpanokelpoista määrystä, voi pyytää vakuustakavarikon tai hukkaamiskiellon määräämistä, jos hän voi todistaa esittäneensä kanteen.

Kiireellisissä tapauksissa aluksen hukkaamiskieltoa koskeva pyyntö voidaan jättää myös ennen asian vireillepanoa pääasiassa.

Tuomioistuin voi sallia takavarikon tai vakuustakavarikon soveltamisen, jos toimenpide on tarpeen asiaan liittyvän oikeuden turvaamiseksi ja vireillä on pääasia, joka koskee omaisuutta tai muuta ensisijaista esineoikeutta, varojen omistusta tai yhteisen omaisuuden käyttöä tai hallintaa.

Takavarikko voidaan hyväksyä myös ilman pääasian perusteella käynnistettyä oikeudenkäyntiä, jos velallinen tarjoaa omaisuutta vapauttamistaan vastaan, jos asianosainen voi perustellusti epäillä omistajan poistavan, hävittävän tai siirtävän omaisuutta, jos irtain omaisuus muodostaa velkojan vakuuden, kun tämä vaatii velallisansa maksukyvyttömyyden toteamista tai jos velkojalla on syytä epäillä, että velallinen välttelee täytäntöönpanoa tai siirtää varojaan tai laskee niiden arvoa.

Tuomioistuin antaa hukkaamiskieltoa tai vakuustakavarikkoa koskevan pyynnön perusteella täytäntöönpanon hyväksymistä koskevan päätöksen kiireellisenä asiana suljetuin ovin kutsumatta osapuolia paikalle ja määrää tarvittaessa vakuuden määrän sekä sen maksamisen määräajan. Takavarikkoa koskeva pyyntö käsitellään kiireellisenä asiana, ja osapuolet kutsutaan paikalle. Jos pyyntö hyväksytään, tuomioistuin voi vaatia kantajaa maksamaan vakuuden, ja jos kyseessä on kiinteä omaisuus, se kirjataan kiinteistörekisteriin.

Pyynnön kiireellisyyteen ei voi vedota, mutta velkoja voi osoittaa, että päätöstä ei voida panna täytäntöön, sillä velallinen voi siirtää tai hävittää kyseessä olevat varat hukkaamiskiellon ja vakuustakavarikon tapauksessa, vaikka saaminen ei tulisi maksettavaksi.

Täytäntöönpanokelpoinen vakuustakavarikko määrätään ilman koolle kutsumista täytäntöönpanon hyväksymistä koskevalla päätöksellä. Päätöksestä laaditaan täytäntöönpanomääräystä koskeva ilmoitus, joka toimitetaan kolmannelle osapuolelle yhdessä täytäntöönpanon hyväksymistä koskevan päätöksen kanssa. Myös velalliselle annetaan tieto määräyksestä. Vakuustakavarikkoa koskevalla tuomioistuimen määräyksellä ilmoitetaan kolmannelle henkilölle, josta näin tulee kolmas osapuoli, että hän ei saa maksaa velalliselle rahaa tai irtainta omaisuutta, jonka hän on velkaa sillä hetkellä tai myöhemmin, ja että häneen sovelletaan vakuustakavarikkoa niin kauan kuin se on tarpeen täytäntöönpanokelpoisen veloitteen täyttämiseksi.

Todisteiden toimittamista koskevana vaatimuksena on, että **vaarana on todisteiden todennäköinen häviäminen tai se, että niitä on vaikea käsitellä vastaisuudessa. Jos vastapuoli antaa suostumuksensa, asiaa koskeva pyyntö voidaan jättää, vaikka asia ei olisi kiireellinen. Tuomioistuin kutsuu osapuolet koolle ja antaa jäljennöksen pyynnöstä vastapuolelle. Tuomioistuin käsittelee pyynnön antamalla asiasta päätöksen suljetuin ovin. Jos vaarana on asian vilvästyminen, tuomioistuin voi hyväksyä pyynnön kutsumatta osapuolia koolle.**

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Vakuustakavarikko voidaan määrätä pankkitileille, aineettomalle omaisuudelle, arvopapereille jne.

Hukkaamiskieltoon voidaan asettaa aineellinen irtain omaisuus, rekisteröidyt ajoneuvot, kiinteä omaisuus jne.

Kiinteä omaisuus, irtain omaisuus jne. voidaan takavarikoida.

Täytäntöönpanokelpoinen vakuustakavarikko voidaan määrätä rahalle, arvopapereille tai muulle aineettomalle irtaimelle omaisuudelle.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Hukkaamiskiellon ja vakuustakavarikon kohteena olevat varat voidaan periä vasta, kun velkoja on saanut täytäntöönpanomääräyksen.

Aluksen hukkaamiskieltoa koskeva määräys pannaan täytäntöön siten, että aluksen asettaa liikennöintikieltoon sen sataman kapteenitoimisto, jossa alus sijaitsee. Tässä tapauksessa sataman kapteenitoimisto ei anna tarvittavia laivausasiakirjoja eikä päästä alusta lähtemään satamasta.

Sakkorangaistus määrätään ainoastaan, jos kantaja hankkii vilpillisin keinoin turvaamistoimen, josta on haittaa vastaajalle. Vastaajalle/velalliselle voidaan määrätä seuraamus rikoslain mukaisesti, jos hän ei noudata tuomioistuimen päätöstä.

Jos velallinen toimittaa riittävän vakuuden, tuomioistuin voi velallisen pyynnöstä luopua vakuustakavarikkoa koskevasta määräyksestä. Varojen vapauttamista koskeva pyyntö käsitellään suljetuin ovin kiireellisenä asiana siten, että osapuolet kutsutaan koolle lyhyellä varoitusaajalla päätöksen antamiseksi.

Jos turvaamistoimen soveltamista koskeva pääasiallinen pyyntö on kumottu tai hylätty tai se on vanhentunut lopullisen päätöksen takia tai jos pyynnön jättänyt henkilö on luopunut kanteesta, velallinen voi pyytää varojen vapauttamista määräyksen antaneelta tuomioistuimelta. Tuomioistuin antaa pyyntöä koskevan lopullisen päätöksen kutsumatta osapuolia koolle.

Täytäntöönpanokelpoisen vakuustakavarikon osalta kaikki takavarikoitavat rahat ja varat jäädytetään siitä päivästä alkaen, jona vakuustakavarikkoa koskeva määräys on lähetetty asianosaiselle kolmannelle osapuolelle. Jäädettämisaikojen ja sen hetken välillä, jona täytäntöönpanomääräyksessä ilmoitetut saatavat on maksettu kokonaan, vakuustakavarikon kohteena oleva kolmas osapuoli ei saa suorittaa mitään sellaisia maksuja tai toimia, jotka todennäköisesti vähentävät jäädytetyjä varoja. Kun vakuustakavarikkoon asetetut saatavat turvataan kiinnelainalla tai muulla vakuudella, vakuustakavarikkoa pyytänyt velkoja voi pyytää, että vakuustakavarikko kirjataan kiinteistörekisteriin tai muuhun julkiseen rekisteriin.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Hukkaamiskiellon ja vakuustakavarikon määräajat, joihin ei sisälly tuomioistuimen määräyksen kesto, voidaan määrittää tuomioistuimen päätöksellä (esimerkiksi määräaika, johon mennessä velkojan on toimitettava vakuus hukkaamiskiellon peruuttamisen uhalla).

Toimenpide on voimassa varojen vapauttamispyyntöä koskevan päätöksen tekemiseen asti, jos pyyntö hylätään, se on vanhentunut tai siitä luovutaan. Jos pyyntö hyväksytään, toimenpide on voimassa päätöksen täytäntöönpanoon asti tai siihen asti, kun velallinen on toimittanut riittävät vakuudet.

Muutoksenhausta päätettäessä osapuolet kutsutaan aina paikalle.

Täytäntöönpanokelpoisen vakuustakavarikon osalta kaikki takavarikkoon asetettavat määrät ja varat jäädytetään siitä päivästä alkaen, jona takavarikkoa koskeva määräys on lähetetty asianosaiselle kolmannelle osapuolelle. Jäädettämisaikojen ja sen hetken välillä, jona täytäntöönpanokelpoisessa määräyksessä ilmoitetut saatavat on maksettu kokonaan, vakuustakavarikon täytäntöönpanon keskeyttämisaika mukaan luettuna, vakuustakavarikon kohteena oleva kolmas osapuoli ei saa suorittaa mitään sellaisia maksuja tai toimia, jotka todennäköisesti vähentävät jäädytetyjen varojen määrää, ellei laissa ole muuta säädetty.

Vakuustakavarikon kohteena olevan kolmannen osapuolen on suoritettava vakuustakavarikkoon määrätty rahamäärä tai vapautettava aineeton irtain omaisuus viiden päivän kuluessa vakuustakavarikkoa koskevasta ilmoituksesta tai tulevien velkojen määräajasta. Ulosottomies vapauttaa tai myöntää kirjatun rahasumman.

Jos vakuustakavarikon kohteena oleva kolmas osapuoli ei täytä velvoitteitaan, kantajana oleva velkoja, velallinen tai ulosottomies voi ilmoittaa asiasta täytäntöönpanosta vastaavalle tuomioistuimelle vakuustakavarikon vahvistamiseksi. Jos toimitetuista todisteista käy ilmi, että vakuustakavarikon kohteena olevalla kolmannelle osapuolella on rahavelkaa velalliselle, tuomioistuin antaa päätöksen vakuustakavarikon vahvistamisesta ja näin ollen velvoittaa vakuustakavarikon kohteena olevan kolmannen osapuolen maksamaan velkojalle sen summan, jonka hän on velkaa velalliselle, ja muussa tapauksessa päättää vakuustakavarikosta luopumisesta. Jos vakuustakavarikko on määrätty aineettomalle irtaimelle omaisuudelle, joka määräyksen antamispäivänä oli vakuustakavarikon kohteena olevan kolmannen osapuolen hallussa, tuomioistuin päättää omaisuuden myymisestä.

Toimitetut todisteet käsitellään oikeudessa asian käsittelyn aikana niiden hyväksyttävyyden ja ratkaisuuden kannalta. Toimitettuja todisteita voi käyttää myös se osapuoli, joka ei ole pyytänyt niiden käsittelyä. Pääasiaa käsittelevä tuomioistuin kirjaa todisteiden käsittelystä aiheutuneet kustannukset.

4 Voiko turvaamistointia koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Hukkaamiskieltoa ja vakuustakavarikkoa koskevaan päätökseen voi hakea muutosta viiden päivän kuluessa päätöksestä tai siitä, kun se on saatu tiedoksi, riippuen siitä, onko osapuolet kutsuttu paikalle käsittelyä varten. Muutosta haetaan ylempään asteen tuomioistuimesta. Jos ensimmäisen oikeusasteen toimivalta kuuluu muutoksenhakutuomioistuimelle, oikeussuojakeinona on *recurs*-muutoksenhaku. Kyseisten oikeussuojakeinojen tuloksena on joko varojen vapauttaminen tai turvaamistoimen jatkaminen. Mikä tahansa asianosainen osapuoli voi vastustaa takavarikkoa tai hukkaamiskieltoa koskevaa määräystä. Vahvistetun vakuustakavarikon perusteella annettua *täytäntöönpanokelpoista vakuustakavarikkoa* koskevaan päätökseen voi hakea muutosta viiden päivän kuluessa siitä, kun se on saatu tiedoksi. Lopullisella vahvistamispäätöksellä on sama vaikutus kuin saamisen siirrolla, ja se vastaa vakuustakavarikon kohteena olevalle kolmannelle osapuolelle määrättyä täytäntöönpanomääräystä siihen määrään asti, jota varten vakuustakavarikko vahvistettiin. Vakuustakavarikon vahvistamisen jälkeen asianosaisen kolmannen osapuolen on vapautettava tai maksettava summa, joka on nimenomaisesti ilmoitettu vahvistamispäätöksessä.

Jos *väliaikaista täytäntöönpanoa* koskeva pyyntö hylätään ensimmäisen asteen tuomioistuimessa, siihen voidaan hakea uudelleen muutosta. Väliaikaisen täytäntöönpanon keskeyttämistä voidaan pyytää joko jättämällä muutoksenhakupyntö tai erillisellä muutoksenhakumenettelyllä. Keskeyttämistä koskevan pyynnön ratkaisuun asti täytäntöönpano voidaan sallia väliaikaisesti puheenjohtajan määräyksellä myös ennen asiakirja-aineiston saapumista.

Todisteiden toimittamisen hyväksymistä koskeva päätös on täytäntöönpanokelpoinen, eikä siihen voi hakea muutosta. Pyynnön hylkäämistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta viiden päivän kuluessa päätöksen antamisesta, jos kaikki osapuolet on kutsuttu paikalle, ja tiedoksi antamisen päivästä, jos osapuolia ei ole kutsuttu paikalle.

Toimitettavat todisteet voidaan käsitellä välittömästi tai tätä varten asetettuun määräaikaan mennessä. Toimitettujen todisteiden käsittely vahvistetaan päätöksessä, johon ei voi hakea muutosta.

Päivitetty viimeksi: 05/01/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Slovakia

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Slovakian oikeusjärjestys tuntee kiireellisten toimenpiteiden (*neodkladné opatrenie*) ja turvaamistoimien (*zabezpečovacie opatrenie*) käsitteet. Vastaavat säännökset sisältävät riita-asioiden siviiliprosessilain 160/2015 (*Civilný sporový poriadok*) 324 §:ään ja sitä seuraaviin pykäliin sekä erityisten tuomioistuinmenettelyjen osalta muiden kuin riita-asioiden siviiliprosessilain 161/2015 (*Civilný mimosporový poriadok*) 360 §:ään ja sitä seuraaviin pykäliin. Turvaamistoimella tuomioistuin voi määrätä saamisoikeuden velallisen omaisuuteen, oikeuksiin tai muihin omaisuusarvoihin velkojan rahallisen saatavan takaamiseksi, jos on syytä epäillä, että täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

Kiireellisen toimenpiteen tuomioistuin määrää tapauksissa, joissa osapuolten suhteita on tarpeen järjestellä välittömästi, tai jos on syytä epäillä, että täytäntöönpano estyy, ja jos aiottuun päämäärään ei päästä turvaamistoimella. Tällainen päätös voi myös toimia takeena tuomioistuimen ratkaisun tulevan täytäntöönpanon onnistumisesta.

Todisteiden turvaamisella voidaan ennen menettelyn alkua suojata (todistajalta, asiantuntijalta tai muulla tavoin) vastaanotettavat todisteet. Todisteita voidaan turvata vain hakemuksesta, ei tuomioistuimen aloitteesta. Tällöin oletetaan, että oikeus tehdä hakemus on sillä, jolla olisi oikeus panna vireille menettely, jossa todisteiden turvaamisen tuloksia voidaan käyttää.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen määräämiseen on toimivalta sillä piirituomioistuimella (*okresný súd*), joka on toimivaltainen tekemään ratkaisun pääasiassa.

Tuomioistuin määrää kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen hakemuksesta. Kiireellistä toimenpidettä tai turvaamistoimea varten ei kuitenkaan tarvita hakemusta menettelyssä, jonka tuomioistuin voi panna vireille ilman kannetta.

Laki ei velvoita käyttämään asianajajaa.

Toimenpiteen määräämistä tai kumoamista koskevasta hakemuksesta peritään 33 euron suuruinen lakisääteinen oikeudenkäyntimaksu.

Todisteiden turvaamisesta ei peritä maksua. Kulut todisteista, joita ei kateta ennakkomaksulla, maksaa valtio. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä asianosaisen, jonka kohdalla ehdot oikeudenkäyntimaksuista vapauttamiselle eivät täyty, suorittamaan ennakkomaksun todisteiden kuluista tämän menettämättä tällöin oikeutta niiden myöhempään korvaamiseen.

Laki ei tässäkään tapauksessa velvoita käyttämään asianajajaa.

Todisteet voidaan turvata riippumatta siitä, onko kyse riita- vai muusta asiasta.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuin voi määrätä kiireellisiä toimenpiteitä ennen menettelyn alkua, menettelyn aikana ja menettelyn jälkeen. Turvaamistoimien tapauksessa saamisoikeus määrätään antamalla turvaamistoimea koskeva määräys.

Ennen pääasian käsittelyä, sen aikana tai sen päätyttyä voidaan hakemuksesta turvata todisteita, jos on syytä epäillä, että niiden hankkiminen on myöhemmin mahdotonta tai hyvin vaikeaa. Todisteiden turvaamista koskeva toimivalta on sillä tuomioistuimella, joka olisi toimivaltainen käsittelemään asian, tai sillä tuomioistuimella, jonka toimivalta-alueella suojaamista vaativat todisteet sijaitsevat. Yleisten säännösten lisäksi riita-asioiden siviiliprosessilaki sisältää erityiset säännökset todisteiden turvaamisesta henkiseen omaisuuteen liittyvissä asioissa.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Tuomioistuin voi kiireellisellä toimenpiteellä velvoittaa asianosaisen

- a) maksamaan elatusapua vaaditussa laajuudessa
- b) siirtämään lapsen toisen vanhemman tai tuomioistuimen nimeämän henkilön huostaan
- c) maksamaan ainakin osan palkasta, jos riita koskee työsuhteen jatkumista ja kantaja ei pakottavista syistä työskentele
- d) luovuttamaan rahasumman tai muun omaisuuserän tuomioistuimen huostaan
- e) olemaan käyttämättä tiettyä omaisuuttaan tai tiettyjä oikeuksiaan
- f) suorittamaan jotakin, pidättymään jostakin tai sietämään jotakin
- g) pysymään tilapäisesti poissa talosta tai asunnosta, jossa asuu läheinen tai asianosaisen huollettavana tai kasvatettavana oleva henkilö, johon kohdistuvasta väkivallasta asianosaista on perustellusti epäilty
- h) pidättymään toiminnasta, joka loukkaa tai uhkaa loukata oikeutta henkiseen omaisuuteen.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Kiireellisten toimenpiteiden tyypit esitetään esimerkinomaisesti. Tuomioistuin voi määrätä myös sisällöltään muunlaisia kiireellisiä toimenpiteitä.

Jos kiireellisellä toimenpiteellä tai turvaamistoimella kielletään käyttämästä omaisuutta tai oikeuksia, kyseessä on omaisuuden tai oikeuksien hukkaamiskielto – jos esimerkiksi epäillään, että vastaaja saattaa siirtää omaisuutta tai oikeuksia toiselle henkilölle, tuhota tai tarvella omaisuutta tms.

Tuomioistuin voi tehdä päätöksen kiireellisestä toimenpiteestä tai turvaamistoimesta myös kuulematta asianosaisia. Periaate asianomaisten kuulematta jättämisestä ennen päätöksen tekemistä liittyy siihen, että kuuleminen saattaa vaarantaa kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen tarkoituksen, samoin kuin siihen, ettei tuomioistuin tällaisissa oikeustoimissa periaatteessa ota vastaan todisteita. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä asianomaiset kuultaviksi, jolloin sen on noudatettava kaikkia sääntöjä todisteiden vastaanottamisesta tuomioistuinmenettelyssä. Jos kyse on pelkästään asiakirjatodisteista, tuomioistuin ei ota niitä vastaan julkisessa suullisessa käsittelyssä vaan tekee tarvittavat päätelmät ilman asianosaisten läsnäoloa.

Kiireellinen toimenpide on täytäntöönpanokelpoinen, kun se annetaan tiedoksi, ellei erikseen säädetä toisin.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Kiireellinen toimenpide tai turvaamistoimi lakkaa olemasta voimassa

- a) kun ajanjakso, joksi se on määrätty, päättyy
- b) jos tapauksissa, joissa se on määrätty pääasian käsittelyn alkamisen jälkeen, tuomioistuin tai tapauksesta riippuen muutoksenhakutuomioistuin hylkää kanteen tai päättää menettelyn
- c) jos tuomioistuin asettaa päätöksessään määräajan pääasiakanteelle eikä kannetta panna vireille tässä määräajassa
- d) jos tuomioistuin hyväksyy pääasiakanteen
- e) jos täytäntöönpanon tila ei enää edellytä kiireellistä toimenpidettä tai turvaamistoimea.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kiireellistä toimenpidettä tai turvaamistoimea koskevaan määräykseen voi hakea muutosta. Muutoksenhaun käsittelee toimivaltainen valitustuomioistuin eli se tuomioistuin, joka ratkaisee asian toisena oikeusasteena kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen määränneen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jälkeen.

Valitus on jätettävä 15 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta sille tuomioistuimelle, jonka päätöstä se koskee. Muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta.

Päivitetty viimeksi: 14/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Suomi

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Suomessa velkoja tai muu kantaja siviili- tai kauppaoikeudellisessa asiassa voi saada hyväkseen turvaamistoimen. Turvaamistoimen tarkoituksena on turvata myöhemmin annettavan, pääasiaa koskevan tuomion täytäntöönpano. Turvaamistoimesta päättämisestä säädetään oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa ja toimen täytäntöönpanosta ulosottoaaren 8 luvussa. Tällainen turvaamistoimi voi olla kolmentyyppinen:

takavarikko rahasaatavan turvaamiseksi,

takavarikko omistusoikeuden tai muun ns. paremman oikeuden turvaamiseksi ja

muu turvaamistoimi (ns. yleinen turvaamistoimi).

Jäljempänä selostetaan mainittuja turvaamistoimia, joita voidaan käyttää kaikenlaisissa riita-asioissa. Lisäksi on erityislainsäädännön mukaisia turvaamistoimia, joita voidaan käyttää tietyntyyppisissä asioissa. Esimerkkinä voidaan mainita turvaamistoimi todistelun turvaamiseksi teollis- ja tekijänoikeuksissa koskevilla riita-asioissa. Rikosasioissa noudatetaan pakkokeinolakia, jonka mukaisia pakkokeinoja ovat muun muassa takavarikko sekä hukkaamiskielto ja vakuustakavarikko.

Turvaamistoimista erotetaan riita-asian tuomion ennakkoinen (väliaikainen) täytäntöönpano. Sillä tarkoitetaan tuomion täytäntöönpanoa ennen kuin se on tullut lopulliseksi eli lainvoimaiseksi. Lainvoimaa vailla oleva riita-asian tuomio on yleensä suoraan lain nojalla täytäntöönpanokelpoinen, mutta täytäntöönpanossa ei yleensä voida edetä loppuun saakka. Esimerkiksi lainvoimaa vailla olevan, saatavaa koskevan alioikeuden tuomion nojalla voidaan ulosmitata velallisen omaisuutta, jollei velallinen aseta vakuutta saatavasta. Ulosmitattu omaisuus voidaan kuitenkin myydä ja varat tilittää velkojalle vain, jos velkoja asettaa vakuuden. Sen sijaan yksipuolinen tuomio on heti loppuun saakka täytäntöönpanokelpoinen.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Mainittujen turvaamistoimien myöntämisestä päättää yleinen tuomioistuin (ensimmäisessä oikeusasteessa käräjäoikeus). Tuomioistuimen määräämän turvaamistoimen panee täytäntöön ulosotomies. Turvaamistointa haetaan siltä tuomioistuimelta, jossa pääasiaa koskeva oikeudenkäynti on vireillä. Jollei oikeudenkäynti vielä ole vireillä, turvaamistointa haetaan siltä käräjäoikeudelta, jossa pääasia olisi pantava vireille.

Tuomioistuin ei voi lopullisesti hyväksyä turvaamistoimihakemusta varaamatta vastapuolelle tilaisuutta tulla kuulluksi. Tuomioistuin voi kuitenkin hakijan pyynnöstä antaa väliaikaisen turvaamistoimipäätöksen vastapuolta kuulematta, jos turvaamistoimen tarkoitus saattaa muuten vaarantua. Käytännössä turvaamistoimen voi saada hyvinkin nopeasti. Väliaikainen päätös on voimassa, kunnes toisin määrätään.

Jos hakijalla on jo ulosottoeruste, mutta sitä ei heti voida panna täytäntöön, lyhytaikaisen turvaamistoimen voi tietyn edellytyksin myöntää suoraan ulosotomies. Jäljempänä käsitellään vain tuomioistuimen määräämää turvaamistointa.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Takavarikon määrääminen hakijan saatavan tai paremman oikeuden turvaamiseksi edellyttää, että hakija tekee todennäköiseksi, että hänellä on vastapuolelta ulosottokelpoinen saatava tai parempi oikeus tiettyyn omaisuuteen ja on olemassa vaara, että vastapuoli menettelee hakijan saatavan tai oikeuden vaarantavalla tavalla. Vastaavasti muu turvaamistoimi edellyttää todennäköisyyttä muusta oikeudesta ja vaaraa vastapuolen tätä oikeutta loukkaavasta menettelystä. Ennen turvaamistoimen täytäntöönpanoa hakijan on asetettava vakuus ulosottomiehelle.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Turvaamistoimet voivat koskea lähtökohtaisesti kaikenlaista omaisuutta. Jos takavarikko määrätään saatavan turvaamiseksi, tuomioistuimien määrää vastapuolen irtainta tai kiinteää omaisuutta pantavaksi takavarikkoon tietyn, hakijan saatavan turvaavan määrän. Tällöin ulosottomies ratkaisee, mihin vastapuolen omaisuuteen takavarikon täytäntöönpano kohdistetaan. Jos sen sijaan takavarikko määrätään paremman oikeuden turvaamiseksi, tuomioistuin määrää oikeuden kohteena olevan tietyn omaisuuden takavarikkoon, ja ulosottomies kohdistaa täytäntöönpanon tähän omaisuuteen.

Muuna turvaamistoimena tuomioistuin voi:

- sakon uhalla kieltää vastapuolta tekemästä jotakin tai ryhtymästä johonkin;
- määrätä vastapuolen sakon uhalla tekemään jotakin;
- oikeuttaa hakijan tekemään tai teettämään jotakin;
- määrätä vastapuolen omaisuutta pantavaksi toimitsijan haltuun ja hoitoon; tai
- määrätä jostakin muusta toimenpiteestä, joka on tarpeen hakijan oikeuden turvaamiseksi.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Kun omaisuuden takavarikko pannaan täytäntöön, velallinen menettää määräysvaltansa omaisuuteen. Takavarikoituun omaisuuteen ryhtyminen on rikos. Jos on takavarikoitu velallisen pankkitilillä olevat varat, pankki ei saa maksaa varoja muulle kuin ulosottomiehelle. Takavarikko ei sen sijaan tuota sen hakeneelle velkojalle etuoikeutta takavarikoituihin varoihin suhteessa velallisen muihin velkoihin. Muun turvaamistoimen vaikutukset riippuvat turvaamistoimen sisällöstä.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Hakijan on kuukauden kuluessa turvaamistoimipäätöksen antamisesta pantava pääasiaa koskeva kanne vireille tuomioistuimessa tai muussa menettelyssä, joka voi johtaa täytäntöönpanokelpoiseen ratkaisuun, kuten välimiesmenettelyssä. Muussa tapauksessa turvaamistoimi peruutetaan. Turvaamistoimi peruutetaan myös, jos sille ei muusta syystä ole enää perusteita. Kun tuomioistuin ratkaisee pääasian, sen on samalla määrättävä turvaamistoimesta. Turvaamistoimesta aiheutuvista kuluista vastaa ensisijaisesti hakija. Jos turvaamistoimi osoittautuu aiheettomaksi, hakija on vastuussa turvaamistoimesta vastapuolelle aiheutuneesta vahingosta tuottamuksestaan riippumatta. Tätä varten hakijan on asetettava vakuus ennen turvaamistoimen täytäntöönpanoa. Vastapuoli voi puolestaan yleensä torjua turvaamistoimen täytäntöönpanon asettamalla vakuuden.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Tuomioistuimen turvaamistointa koskevaan päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla ylemmälle tuomioistuimelle (hovioikeudelle, korkeimmalle oikeudelle). Muutoksenhaku ei estä päätöksen täytäntöönpanoa, ellei muutoksenhakutuomioistuin keskeytä sitä. Väliaikaista turvaamistointa koskevaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta.

Turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpanoa koskevaan ulosottomiehen toimeen tai päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla kärjäoikeuteen. Muutosta voi hakea myös esimerkiksi sivullinen, joka katsoo, että velallisen velasta on takavarikoitu hänen omaisuuttaan.

Päivitetty viimeksi: 08/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Välitoimet ja turvaamistoimet - Ruotsi

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Ruotsin oikeudenkäymiskaaren (*rättegångsbalken*) 15 luvussa vahvistetaan perussäännökset turvaamistoimista riita-asioissa. Yleissääntönä on, että siviilioikeudellinen vaatimus voidaan panna pakkokeinoin täytäntöön vasta, kun tuomioistuin on tehnyt asiassa päätöksen. Poikkeuksena ovat turvaamistoimia koskevat säännökset. Yleensä turvaamistoimien tarkoituksena on varmistaa, että häviävä osapuoli huolehtii niistä velvoitteista, jotka hänelle asetetaan tulevassa tuomioistuinratkaisussa.

Tavallisin turvaamistoimi on vakuustakavarikko (*kvarstad*), joka merkitsee, että hakijan pyynnöstä otetaan hallintaan vastapuolen omaisuutta tai muutoin evätään vastapuolen käyttöoikeus omaisuuteen.

Oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 1 §:n mukaan vakuustakavarikko voidaan määrätä turvaamaan velkomiskannetta koskevan tuomion tuleva täytäntöönpano. Kyseisen säännöksen mukaisesti vakuustakavarikkoa koskeva päätös on pääsääntöisesti muotoiltava niin, että velallisen omaisuutta asetetaan vakuustakavarikkoon sellaisesta arvosta, että tietty saamismäärä voidaan katsoa katetuksi. Poikkeuksellisesti päätöksessä voidaan nimetä, mihin omaisuuteen täytäntöönpanotoimenpiteitä voidaan kohdistaa.

Vakuustakavarikko voidaan myös määrätä turvaamaan parempaa oikeutta tiettyyn omaisuuteen koskevan tuomion tuleva täytäntöönpano (oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 2 §). Esimerkkeinä voidaan mainita tuomiot, joissa kantajalla todetaan olevan vastaajaa parempi oikeus tiettyihin osakkeisiin ja vastaaja määrätään heti luovuttamaan osakkeet.

Ruotsin oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 3 § sisältää yleisen säännöksen tuomioistuimen oikeudesta määrätä soveltuvasta toimenpiteestä, jolla voidaan turvata hakijan oikeudet. Tätä säännöstä sovelletaan muun muassa kieltokanteissa. Myös kanteiden, jotka on nostettu sen vahvistamiseksi, ettei vastaajalla ole oikeutta harjoittaa toimintaa tietyillä kilpailukieltolausekkeeseen sisältyvillä tavaroilla, on katsottu voivan kuulua kyseisen säännöksen soveltamisalaan. Oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 4 §:n mukaan tuomioistuin voi asiassa, jotka koskevat parempaa oikeutta tiettyyn omaisuuteen, määrätä muun muassa horjutetun omistusoikeuden palauttamisesta.

Lisäksi oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 5 §:n kolmannen kappaleen mukaan turvaamistoimi voidaan tietyn edellytyksin määrätä väliaikaisesti.

Tämän lisäksi tietyillä erityisaloilla, esim. patenttioikeudessa, on erityissäännöksiä turvaamistoimista.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Jos oikeudenkäynti on vireillä, tuomioistuin tekee turvaamistoimia koskevan päätöksen. Jos oikeudenkäynti ei ole vireillä, sovelletaan pääsääntöisesti samoja säännöksiä tuomioistuinten toimivaltaisuudesta kuin yleensä riita-asioissa.

Tuomioistuin ei voi omasta aloitteestaan ottaa esille kysymystä turvaamistoimista. Tämän vuoksi tällaista päätöstä haluavan asianosaisen on esitettävä asiasta vaatimus. Jos oikeudenkäynti ei ole vireillä, vaatimus on esitettävä kirjallisesti.

Hakijan ei tarvitse ottaa avustajakseen tai edustajakseen asianajajaa. Tuomioistuinkäsittely on Ruotsissa maksutonta, lukuun ottamatta hakemusmaksua, joka tällä hetkellä on 450 kruunua (noin 50 euroa).

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Jotta toimenpiteistä voidaan oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 1–3 §:n mukaisesti määrätä, edellytyksenä on, että itse pääasia (esim. 1 §:n mukainen velkomiskanne) voidaan saattaa tuomioistuinkäsittelyyn tai muuhun vastaavaan harkintaan. Viimeksi mainittu kattaa mm. välimiesmenettelyn.

Korkein oikeus on katsonut, että Ruotsin oikeudenkäymiskaaren 15 luvun mukainen vakuustakavarikko tai muu turvaamistoimi voidaan määrätä myös, jos kyseessä on ulkomaalaisessa tuomioistuimessa käsiteltävä vaatimus ja tuomioistuimen ratkaisu voidaan panna täytäntöön Ruotsissa.

Jotta vakuustakavarikko voidaan määrätä oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 1–3 §:n mukaisesti, myös seuraavien edellytysten on täyttyttävä:

Hakijan on osoitettava todennäköisin perustein, että hänellä on jotakuta kohtaan vaatimus, jonka voidaan katsoa johtavan tuomioistuinkäsittelyyn tai muuhun vastaavaan harkintaan.

Hakijan on lisäksi osoitettava, että ”perustellusti voidaan olettaa”, että vastapuoli pakenemalla, omaisuutta hukkaamalla tai muulla tavalla toimimalla pyrkii välttämään velanmaksun (1 §), että vastapuoli hukkaa omaisuutta, heikentää olennaisesti sen arvoa tai käyttää sitä hakijan vahingoksi (2 §) tai että vastapuoli tietyllä toiminnalla, tietyn käsittelyn tekemällä tai sallimalla tai muulla tavalla estää hakijaa käyttämästä hänellä olevaa oikeutta tai vaikeuttaa sitä tai olennaisesti alentaa oikeuden arvoa (3 §).

Jotta toimenpiteestä voidaan määrätä väliaikaisesti, tilanteen on lisäksi oltava kiireellinen. Tällä tarkoitetaan, että päätöksen täytäntöönpano vaarantuu, jollei toimenpiteestä määrätä välittömästi vastapuolta kuulematta. Jos toimenpiteestä määrätään tässä järjestyksessä, päätöksestä ilmoitetaan asianosaisille ja vastaajaa pyydetään ilmaisemaan kantansa päätöksestä. Jos tuomioistuimelle esitetään tällainen lausuma, kysymys siitä, onko toimenpide pidettävä voimassa, on viipymättä otettava uudelleen käsittelemään.

Lopullisesti toimenpiteestä voidaan määrätä vasta, kun hakija asettaa vakuuden haitasta, joka vastapuolelle voi aiheutua. Jos hakija ei pysty asettamaan vakuutta mutta voi osoittaa vaatimukselleen erityiset syyt, oikeus voi vapauttaa hänet vaatimuksesta asettaa vakuus.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Saamista koskevan vakuustakavarikon täytäntöönpano merkitsee omaisuuden ottamista huostaan tietystä arvosta. Täytäntöönpanon osalta sovelletaan pääosin samoja sääntöjä kuin ulosmittauksen osalta. Omaisuutta ei siis myydä.

Täytäntöönpanon yhteydessä voidaan periaatteessa mitä tahansa omaisuutta ottaa huostaan. Kysymykseen voi tulla niin kiinteä kuin irtainkin omaisuus.

Tietynlaisia omaisuutta ei voida ottaa huostaan. Tällaista omaisuutta on ns. erottamis- eli beneficium-edun alainen omaisuus. Beneficium-edun alaiseksi omaisuudeksi katsotaan mm. seuraavat:

velallisen henkilökohtaisessa käytössä olevat vaatteet ja muut esineet kohtuullisesta arvosta,

kodin ja kodinhoidon kannalta tarpeelliset huonekalut, kodinkoneet ja muut varusteet,

velallisen ammatti toiminnan tai ammattikoulutuksen kannalta tarpeelliset työvälineet ja muut välineet,

henkilökohtainen omaisuus, esim. kunnia- ja urheilumitalit, joiden henkilökohtaista arvoa velalliselle olisi kohtuutonta mitata.

Myös erityismääräykset voivat suojata omaisuutta. Näin on esimerkiksi vahingonkorvausten osalta.

Saamista koskeva vakuustakavarikko voidaan kohdistaa palkkaan ainoastaan sen jälkeen, kun palkka on maksettu ja se voidaan ulosmitata.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Kun omaisuuteen on kohdistettu saamista koskeva vakuustakavarikko, vastaaja ei saa luovuttaa omaisuutta. Vastaaja ei saa myöskään käyttää sitä jollakin muulla hakijaa vahingoittavalla tavalla. Kruununvoutiviranomainen ei näin ollen voi ilman erityistä syytä myöntää poikkeusta käyttökieltoon. Kiellon vastainen käyttö voi johtaa rangaistusvastuuseen.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Jos toimenpide on oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 1–3 §:n mukaisesti määrätty, hakijan on kuukauden kuluttua päätöksestä nostettava kanne tuomioistuimessa, jos asia ei ole jo vireillä. Jos vaatimus joutuu muunlaiseen harkintaan, hakijan on toteutettava kyseisen järjestelmän mukaiset toimenpiteet.

Jos toimesta määrätään väliaikaisesti, päätöksestä ilmoitetaan asianosaisille ja vastaajaa pyydetään ilmaisemaan kantansa päätöksestä. Jos tuomioistuimelle esitetään tällainen lausuma, kysymys siitä, onko toimenpide pidettävä voimassa, on viipymättä otettava uudelleen käsittelemään.

Määrätty toimenpide kumotaan viipymättä, jos sen määräämisen jälkeen asetetaan vakuus, joka täyttää toimenpiteen tarkoituksen.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Turvaamistoimi edellyttää asiasta tehtävää päätöstä riippumatta siitä, tuleeko kyseinen toimi esille jonkin asian tuomioistuinkäsittelyn yhteydessä vai onko kysymys turvaamistoimesta erillinen.

Molemmissa tapauksissa päätöksestä voi valittaa varsinkin se osapuoli, jota vastaan päätös on tehty. Jos haluaa valittaa kärjäoikeuden päätöksestä, tämä on tehtävä kirjallisesti kolmen viikon kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu tiedoksi istunnossa eikä istunnon aikana ole myöskään ilmoitettu, milloin päätös annetaan tiedoksi, muutoksenhakuajan katsotaan alkavan siitä, kun valittaja sai tiedon päätöksestä. Muutoksenhaku on osoitettava hovioikeudelle, mutta se jätetään kärjäoikeudelle.

Jos kärjäoikeus on riita-asiassa hylännyt oikeudenkäymiskaaren 15 luvun mukaisesta turvaamistoimesta esitetyn vaatimuksen tai kumonnut tällaista toimea koskevan päätöksen, hovioikeus voi määrätä toimen olemaan voimassa toistaiseksi. Jos kärjäoikeus on määrännyt tällaisesta toimesta tai määrännyt, että päätös on pantava täytäntöön, vaikka se ei ole vielä saanut lainvoimaa, hovioikeus voi viipymättä päättää, ettei kärjäoikeuden päätöstä saa toistaiseksi panna täytäntöön.

Päivitetty viimeksi: 06/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.